

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE
FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
ENEA**

za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2020
zgodne z MSSF UE

DOKUMENT TEN NIE STANOWI WERSJI OFICJALNEJ

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	9
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA	10
Informacje ogólne.....	10
1. Informacje ogólne o jednostce dominującej	10
2. Skład Grupy Kapitałowej i zasady konsolidacji	10
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej	13
4. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	15
5. Zasady (polityka) rachunkowości i ważne oszacowania i założenia	15
6. Wpływ nowych standardów i interpretacji oraz zmiana zasad polityki rachunkowości i prezentacji danych	16
7. Waluta funkcjonalna i transakcje w walutach obcych	18
Segmenty operacyjne	19
Utrata wartości aktywów niefinansowych	25
Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów	30
8. Przychody ze sprzedaży	30
9. Koszty operacyjne	32
10. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	33
11. Przychody i koszty finansowe	33
12. Opodatkowanie	34
13. Strata/zysk na akcję	38
Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.....	39
14. Rzeczowe aktywa trwałe	39
15. Wartości niematerialne i wartość firmy.....	43
16. Prawo do korzystania ze składnika aktywów	47
17. Nieruchomości inwestycyjne	51
18. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	52
19. Prawa do emisji CO ₂	58
20. Zapasy	59
21. Świadczenia pochodzenia energii	61
22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	61
23. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca finansowy lub operacyjny.....	62
23.1. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca finansowy	63
23.2. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca operacyjny	64
24. Aktywa i zobowiązania z tytułu umów z klientami	64
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65
26. Kapitał własny	66
27. Udziały niekontrolujące	66
28. Dywidenda.....	69
29. Polityka zarządzania kapitałem	69
30. Zobowiązania z tytułu zadłużenia	69
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	73
32. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	73
33. Rezerwy	78
34. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego	82
Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym.....	84
35. Instrumenty finansowe i wartość godziwa	84
36. Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	90
37. Rachunkowość zabezpieczeń	91
38. Zarządzanie ryzykiem finansowym	92
38.1. Ryzyko kredytowe	92

38.2. Ryzyko utraty płynności finansowej	97
38.3. Ryzyko towarowe	98
38.4. Ryzyko walutowe.....	99
38.5. Ryzyko stóp procentowych	102
Pozostałe noty objaśniające	105
39. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	105
40. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	107
41. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	108
42. Zatrudnienie	110
43. Zobowiązania warunkowe, postępowania sądowe oraz sprawy toczące się przed organem administracji publicznej	110
43.1. Wpływ taryfy dla energii elektrycznej dla zespołu grup taryfowych G	110
43.2. Poręczenia i gwarancje	110
43.3. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi	111
43.4. Pozostałe postępowania sądowe	111
43.5. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę	112
43.6. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.	112
43.7. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł	113
44. Zabezpieczenia ustanowione na aktywach i inne ograniczenia	115
45. Udział w programie budowy elektrowni atomowej	116
46. Podatkowa Grupa Kapitałowa	116
47. Wpływ pandemii COVID-19	116

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostały zaakceptowane przez Zarząd ENEA S.A.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu **Paweł Szczeszek**

Członek Zarządu **Rafał Mucha**

Członek Zarządu **Tomasz Siwak**

Członek Zarządu **Tomasz Szczegielniak**

Członek Zarządu **Marcin Pawlicki**

Sporządził: Robert Kiereta
Kierownik Biura Sprawozdawczości Skonsolidowanej

Poznań, 25 marca 2021 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony	
		31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 przekształcone*
Przychody ze sprzedaży	8	18 241 997	15 867 593
Podatek akcyzowy		(65 492)	(71 295)
Przychody ze sprzedaży netto		18 176 505	15 796 298
Rekompensaty		3 284	597 278
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego		14 765	7 722
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody		18 194 554	16 401 298
Pozostałe przychody operacyjne	10	248 815	285 962
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia		17 745	10 415
Amortyzacja	9	(1 598 063)	(1 548 268)
Koszty świadczeń pracowniczych	9	(1 963 108)	(1 904 022)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	9	(3 643 315)	(3 333 521)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	9	(7 514 300)	(6 090 506)
Usługi przesyłowe	9	(472 104)	(447 154)
Inne usługi obce	9	(914 208)	(925 799)
Podatki i opłaty	9	(443 407)	(414 439)
Strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów		(34 890)	(57 585)
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych		(3 410 154)	(5 521)
Pozostałe koszty operacyjne	10	(173 824)	(186 733)
(Strata)/zysk operacyjny		(1 706 259)	1 784 127
Koszty finansowe	11	(346 336)	(369 234)
Przychody finansowe	11	54 346	63 890
Przychody z tytułu dywidend		283	201
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		(144 014)	(65 771)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	18	(332 361)	(482 165)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych	18	(129 208)	(59 777)
(Strata)/zysk przed opodatkowaniem		(2 603 549)	871 271
Podatek dochodowy	12	369 212	(330 574)
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego		(2 234 337)	540 697
Inne całkowite dochody			
Podlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- wycena instrumentów zabezpieczających		(108 862)	(1 645)
- podatek dochodowy		20 684	313
Niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- przeszacowanie programu określonych świadczeń		(77 658)	(85 281)
- podatek dochodowy		14 755	16 203
Inne całkowite dochody netto		(151 081)	(70 410)
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy		(2 385 418)	470 287
Z tego (strata)/zysk netto:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		(2 268 412)	423 205
przypadający na udziały niekontrolujące		34 075	117 492
Z tego całkowity dochód:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		(2 418 898)	354 521
przypadający na udziały niekontrolujące		33 480	115 766
(Strata)/zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		(2 268 412)	423 205
Średnioważona liczba akcji zwykłych		441 442 578	441 442 578
(Strata)/zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej na akcję (w zł na jedną akcję)	13	(5,14)	0,96
(Strata)/zysk rozwodniony na akcję (w zł na jedną akcję)		(5,14)	0,96

*przekształcenie danych za okres porównawczy zostało przedstawione w nocie 6 sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na	
		31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	14	18 903 722	21 470 804
Prawo do korzystania ze składnika aktywów	16	730 078	719 948
Wartości niematerialne	15	359 365	379 024
Nieruchomości inwestycyjne	17	21 239	23 109
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	18	133 647	373 016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	1 296 061	569 369
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	35	97 957	40 172
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	36	-	48 649
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22	72 381	20 862
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy		11 256	12 749
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	23.1	513	319
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń		141 591	133 998
Aktywa trwałe razem		21 767 810	23 792 019
Aktywa obrotowe			
Prawa do emisji CO2	19	2 529 059	1 375 128
Zapasy	20	1 129 975	1 376 295
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22	2 132 191	2 123 567
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy		13 428	12 646
Aktywa z tytułu umów z klientami	24	322 446	330 447
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	23.1	975	950
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		10 470	59 746
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	35	41 894	7 056
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	36	61	3 576
Inne inwestycje krótkoterminowe		-	477
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	1 941 554	3 761 947
Aktywa obrotowe razem		8 122 053	9 051 835
AKTYWA RAZEM		29 889 863	32 843 854

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Stan na
Nota 31 grudnia 2020 31 grudnia 2019

PASYWA

Kapitał własny

Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej

Kapitał zakładowy		588 018	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji		3 632 464	3 632 464
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych		(16 295)	(16 295)
Kapitał rezerwowo z wyceny instrumentów zabezpieczających		(105 534)	(17 356)
Zyski zatrzymane		7 938 162	10 268 882

Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej razem		12 036 815	14 455 713
---	--	-------------------	-------------------

Udziały niekontrolujące	27	1 057 538	1 024 058
-------------------------	----	-----------	-----------

Kapitał własny razem	26	13 094 353	15 479 771
-----------------------------	-----------	-------------------	-------------------

ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania długoterminowe

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	30	6 607 756	7 803 113
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31	132 793	119 775
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	24	10 833	5 023
Zobowiązania z tytułu leasingu	30	529 140	504 324
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego	34	261 162	227 413
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	445 094	413 392
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	32	1 097 643	983 818
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	35	75 131	24 496
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	33	849 990	774 065

Zobowiązania długoterminowe razem		10 009 542	10 855 419
--	--	-------------------	-------------------

Zobowiązania krótkoterminowe

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	30	1 224 061	2 102 911
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31	2 037 926	1 913 440
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	24	246 629	110 678
Zobowiązania z tytułu leasingu	30	25 172	27 939
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego	34	13 308	12 804
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		73 500	121 703
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	32	497 483	466 082
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		281	281
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	35	70 987	36 438
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	33	2 596 621	1 716 388

Zobowiązania krótkoterminowe razem		6 785 968	6 508 664
---	--	------------------	------------------

Zobowiązania razem		16 795 510	17 364 083
---------------------------	--	-------------------	-------------------

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		29 889 863	32 843 854
--	--	-------------------	-------------------

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej								
	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Kapitał z przeszacowania oraz z rozliczenia połączenia	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Kapitał rezerwowowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2019	441 443	146 575	588 018	3 632 464	(16 295)	(16 024)	9 908 842	952 157	15 049 162
Zysk netto okresu sprawozdawczego	-	-	-	-	-	-	423 205	117 492	540 697
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(1 332)	(67 352)	(1 726)	(70 410)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie	-	-	-	-	-	(1 332)	355 853	115 766	470 287
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	(8 673)	(8 673)
Wykup udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych	-	-	-	-	-	-	(4 531)	(25 209)	(29 740)
Inne	-	-	-	-	-	-	8 718	(9 983)	(1 265)
Stan na 31 grudnia 2019	441 443	146 575	588 018	3 632 464	(16 295)	(17 356)	10 268 882	1 024 058	15 479 771
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego	-	-	-	-	-	-	(2 268 412)	34 075	(2 234 337)
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(88 178)	(62 308)	(595)	(151 081)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie	-	-	-	-	-	(88 178)	(2 330 720)	33 480	(2 385 418)
Stan na 31 grudnia 2020	441 443	146 575	588 018	3 632 464	(16 295)	(105 534)	7 938 162	1 057 538	13 094 353

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Rok zakończony		
	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego		(2 234 337)	540 697
Korekty:			
Podatek dochodowy w zyskach i stratach	12	(369 212)	330 574
Amortyzacja	9	1 598 063	1 548 268
Strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów		34 890	57 585
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych		3 410 154	5 521
Strata na sprzedaży aktywów finansowych		17 964	26 813
Przychody z tytułu odsetek		(14 743)	(14 961)
Przychody z tytułu dywidend		(283)	(201)
Koszty z tytułu odsetek		241 823	233 557
(Zysk)/strata z wyceny instrumentów finansowych		(77 311)	39 233
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		144 014	65 771
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnokontrolowanych		332 361	482 165
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnokontrolowanych		129 208	59 777
Inne korekty		(26 779)	(22 587)
Korekty razem		5 420 149	2 811 515
Podatek dochodowy zapłacony		(300 100)	(206 925)
Zmiany kapitału obrotowego:			
Prawa do emisji CO2	40	(1 153 931)	(794 428)
Zapasy	40	241 866	(109 992)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	40	(50 875)	(257 095)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	40	431 129	(481 941)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	40	67 694	129 960
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego	40	33 259	30 151
Pozostałe rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	40	702 910	482 673
Zmiany kapitału obrotowego razem		272 052	(1 000 672)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 157 764	2 144 615
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów		(2 382 772)	(2 076 510)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów		9 841	10 129
Nabycie aktywów finansowych	40	(199 415)	(29 904)
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych		476	611
Nabycie jednostek zależnych		-	(29 740)
Nabycie jednostek stowarzyszonych i wspólnokontrolowanych		(1 700)	(181 698)
Dywidendy otrzymane		283	201
Wypływy z tytułu gromadzenia środków pieniężnych na rachunku bankowym Funduszu Likwidacji Kopalń		(7 592)	(5 719)
Odsetki otrzymane		3 443	5 648
Inne wpływy/(wydatki) z działalności inwestycyjnej		1 136	(5 836)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 576 300)	(2 312 818)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki		2 308	-
Emisja obligacji		-	2 000 000
Spłata kredytów i pożyczek		(176 371)	(166 222)
Wykup obligacji		(1 894 310)	(277 910)
Dywidendy wypłacone		-	(8 673)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(52 154)	(16 419)
Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji		-	(195)
Odsetki zapłacone		(276 256)	(249 545)
Inne wydatki z działalności finansowej		(5 074)	(1 724)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(2 401 857)	1 279 312
Przepływy pieniężne netto razem		(1 820 393)	1 111 109
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	25	3 761 947	2 650 838
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	25	1 941 554	3 761 947
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		754 321	477 382

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Informacje ogólne

1. Informacje ogólne o jednostce dominującej

Nazwa (firma):	ENE A Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj rejestracji:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań, Rzeczpospolita Polska
Adres:	ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
Miejsce prowadzenia działalności:	Rzeczpospolita Polska
KRS:	0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 884 55 44
Numer faksu:	(+48 61) 884 59 59
E-mail:	enea@enea.pl
Strona internetowa:	www.enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

ENE A S.A. (zwana dalej „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej ENE A („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”).

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. nie wystąpiły zmiany w nazwie Jednostki Dominującej i innych danych identyfikacyjnych.

Na 31 grudnia 2020 r. struktura akcjonariuszy Jednostki Dominującej przedstawiała się następująco:

	Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polski	Pozostali akcjonariusze	Razem
Stan na 31 grudnia 2020	51,50%	48,50%	100,00%

Na 31 grudnia 2020 r. podmiotem kontrolującym Jednostkę Dominującą był Skarb Państwa będący stroną kontrolującą najwyższego szczebla.

Na 31 grudnia 2020 r. statutowy kapitał zakładowy ENE A S.A. był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji.

Czas trwania Jednostki Dominującej jest nieoznaczony.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznawanych Jednostce Dominującej i poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 r. oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

2. Skład Grupy Kapitałowej i zasady konsolidacji

Na 31 grudnia 2020 r. Grupa Kapitałowa składała się z jednostki dominującej ENE A S.A., 14 spółek zależnych, 10 spółek pośrednio zależnych, 2 spółek stowarzyszonych oraz 2 spółek wspólnie kontrolowanych.

Głównym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest:

- produkcja energii elektrycznej i ciepłej (ENE A Wytwarzanie Sp. z o.o., ENE A Elektrownia Połaniec S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.,

ENEA Ciepło Sp. z o.o.);

- obrót energią elektryczną (ENE A S.A., ENE A Trading Sp. z o.o.);
- dystrybucja energii elektrycznej (ENE A Operator Sp. z o.o.);
- dystrybucja ciepła (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., ENE A Ciepło Sp. z o.o.);
- górnictwo i wzbogacanie węgla kamiennego (Grupa Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.).

Zasady rachunkowości

Jednostki zależne

Jednostka zależna to spółka, nad którą inna spółka sprawuje kontrolę. Definicja kontroli wynika wprost z MSSF 10, zgodnie z którą inwestor sprawuje kontrolę nad spółką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy inwestor ten jednocześnie:

- 1) sprawuje władzę nad spółką, w której dokonano inwestycji,
- 2) z tytułu swojego zaangażowania w spółce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawo do zmiennych wyników finansowych,
- 3) posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad spółką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

W odniesieniu do transakcji nabycia spółek, które nie znajdują się pod wspólną kontrolą, koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących.

Grupa wycenia udziały niekontrolujące proporcjonalnie do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. W kolejnych okresach wartość udziałów niekontrolujących obejmuje wartość rozpoznaną przy początkowym ujęciu skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki zależnej w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów. Wartość firmy ustala się zgodnie z polityką rachunkowości (nota 15).

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna, ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach całej wartości inwestycji. Jakakolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych Grupa sprawuje kontrolę wspólnie z innymi podmiotami. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych rozlicza się metodą praw własności identycznie jak inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i/lub współkontrolowanych od dnia nabycia ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu, zaś jej udział w innych całkowitych dochodach wygenerowanych od dnia nabycia – w innych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu kapitału własnego od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub współkontrolowanej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmuwać dalsze straty, chyba że wzięta na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Grupa dokonuje analizy utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych, a ewentualne odpisy ujmuje w wyniku

finansowym bieżącego roku.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi lub współkontrolowanymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych lub współkontrolowanych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone lub współkontrolowane zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych

Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia.

Nabycia spółek stowarzyszonych i współkontrolowanych

Spółka, na podstawie umów dotyczących danej inwestycji, dokonuje osądu co do istnienia współkontroli lub znaczącego wpływu.

Nazwa spółki	Segment	Siedziba	Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów na 31 grudnia 2020	Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów na 31 grudnia 2019
SPÓŁKI ZALEŻNE				
1. ENEA Operator Sp. z o.o.	dystrybucja	Poznań	100% ⁸	100%
2. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	wytwarzanie	Świerże Górne	100% ¹⁰	100%
3. ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	wytwarzanie	Połaniec	100%	100%
4. ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.	pozostała działalność	Szczecin	100%	100%
5. ENEA Trading Sp. z o.o.	obrót	Świerże Górne	100%	100%
6. ENEA Serwis Sp. z o.o.	dystrybucja	Lipno	100%	100%
7. ENEA Centrum Sp. z o.o.	pozostała działalność	Poznań	100%	100%
8. ENEA Pomiar Sp. z o.o.	dystrybucja	Poznań	100%	100%
9. ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji	pozostała działalność	Poznań	100% ⁶	100% ⁶
10. ENEA Innowacje Sp. z o.o.	pozostała działalność	Warszawa	100% ⁹	100%
11. Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.	wydobycie	Bogdanka	65,99%	65,99%
12. Annacond Enterprises Sp. z o.o. w likwidacji	dystrybucja	Warszawa	- ⁷	61%
13. ENEA Ciepło Sp. z o.o.	wytwarzanie	Białystok	99,94%	99,94%
14. ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o.	wytwarzanie	Białystok	100%	100%
15. ENEA Nowa Energia Sp. z o.o.	wytwarzanie	Poznań	100% ¹⁰	100%
SPÓŁKI POŚREDNIO ZALEŻNE				
16. ENEA Logistyka Sp. z o.o.	dystrybucja	Poznań	100% ^{5,8}	100% ⁸
17. ENEA Bioenergia Sp. z o.o.	wytwarzanie	Połaniec	100% ¹	100% ¹
18. ENEA Połaniec Serwis Sp. z o.o.	wytwarzanie	Połaniec	100% ¹	100% ¹
19. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	wytwarzanie	Oborniki	99,93% ²	99,93% ²
20. Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	wytwarzanie	Piła	71,11% ²	71,11% ²
21. EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o.	wydobycie	Bogdanka	65,99% ³	65,99% ³
22. RG Bogdanka Sp. z o.o.	wydobycie	Bogdanka	65,99% ³	65,99% ³
23. MR Bogdanka Sp. z o.o.	wydobycie	Bogdanka	65,99% ³	65,99% ³
24. Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o.	wydobycie	Bogdanka	58,53% ³	58,53% ³
25. ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o.	pozostała działalność	Warszawa	100% ⁴	100% ⁴
SPÓŁKI WSPÓŁKONTROLOWANE				
26. Polska Grupa Górnicza S.A.	-	Katowice	7,66%	7,66%
27. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	-	Ostrołęka	50%	50%
SPÓŁKI STOWARZYSZONE				
28. Polimex – Mostostal S.A.	-	Warszawa	16,48%	16,48%
29. ElectroMobility Poland S.A.	-	Warszawa	25%	25%

- ¹ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Elektrownia Połaniec S.A.
- ² – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.
- ³ – spółka wspólnie kontrolowana poprzez udziały w spółce Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.
- ⁴ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Innowacje Sp. z o.o.
- ⁵ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Operator Sp. z o.o.
- ⁶ – 30 marca 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. Uchwała weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. 5 listopada 2015 r. został złożony wniosek do KRS o wykreślenie spółki. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego trwają czynności proceduralne związane z wykreśleniem podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.
- ⁷ – 24 lutego 2020 r. spółka Annacond Enterprises Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z KRS.
- ⁸ – 27 sierpnia 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ENEA Operator Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 13 864 tys. zł, to jest z kwoty 4 683 074 tys. zł do kwoty 4 696 938 tys. zł poprzez utworzenie nowych 138 638 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 13 864 tys. zł. 8 września 2020 r. ENEA S.A. podpisała oświadczenie o objęciu 138 638 nowych, równych i niepodzielonych udziałów i pokryciu ich wkładem niepieniężnym w postaci 165 407 udziałów w spółce ENEA Logistyka Sp. z o.o. o wartości nominalnej po 100 zł. 27 października 2020 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS. Na 31 grudnia 2019 r. spółka ENEA Logistyka Sp. z o.o. była spółką zależną ENEA S.A.
- ⁹ – 1 września 2020 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Innowacje Sp. z o.o., podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 9 300 tys. zł, to jest z kwoty 17 060 tys. zł do kwoty 26 360 tys. zł poprzez utworzenie nowych 93 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. 2 września 2020 r. ENEA S.A. objęła wszystkie nowoutworzone udziały w ENEA Innowacje Sp. z o.o. i pokryła je wkładem pieniężnym. 15 października 2020 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.
- ¹⁰ – 10 listopada 2020 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. z siedzibą w Świerżach Górnych (Spółka Dzielona) podjęło uchwałę w sprawie podziału Spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. przez wydzielenie w ramach reorganizacji Segmentu Odnawialnych Źródeł Energii w Grupie Kapitałowej ENEA. Podział przez wydzielenie nastąpił w trybie określonym w art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych, poprzez przeniesienie na spółkę ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu (Spółka Przejmująca) organizacyjnie, finansowo i funkcjonalnie wyodrębnionego w strukturze Spółki Dzielonej zespołu majątkowych składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązań, stanowiący zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 4a pkt 4 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych oraz art. 2 pkt 27e ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Segment OZE, ZCP), na warunkach określonych w Planie Podziału z 25 sierpnia 2020 r. Podział został dokonany bez obniżenia kapitału zakładowego Spółki Dzielonej, w drodze obniżenia innych kapitałów własnych Spółki Dzielonej, tj. zysków zatrzymanych w kwocie 526 431 tys. zł.
- 10 listopada 2020 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Przejmującej podjęło uchwałę w sprawie podziału Spółki Dzielonej przez wydzielenie – przeniesienie ZCP Spółki Dzielonej w postaci Segmentu OZE na Spółkę Przejmującą. W ramach tej uchwały, w związku z przeniesieniem Segmentu OZE, podwyższono kapitał zakładowy Spółki Przejmującej z kwoty 5 tys. zł do kwoty 52 648 tys. zł tj. o kwotę 52 643 tys. zł poprzez utworzenie nowych 1 052 862 udziałów, które zostały przyznane jednemu Wspólnikowi Spółki Przejmującej tj. ENEA S.A. zgodnie z art. 530 § 2 Kodeksu spółek handlowych. Podział został dokonany w Dniu Wydzielenia, tj. w dniu wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej, co miało miejsce 1 grudnia 2020 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego przez KRS, ENEA S.A. posiada w ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. 1 052 962 udziały stanowiące 100% jej kapitału zakładowego.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Zarząd

	Stan na		Stan na	
	31 grudnia 2020	Powołanie	31 grudnia 2019	Odwwołanie/ rezygnacja
Prezes Zarządu	Paweł Szczeszek	30 czerwca 2020 r.	Miroslaw Kowalik	5 czerwca 2020 r.
Członek Zarządu ds. Finansowych	Rafał Mucha	21 grudnia 2020 r.	Jarosław Ołowski	17 listopada 2020 r.
Członek Zarządu ds. Handlowych	Tomasz Siwak	17 sierpnia 2020 r.	Piotr Adamczak	10 sierpnia 2020 r.
Członek Zarządu ds. Korporacyjnych	Tomasz Szczegieliński	7 sierpnia 2020 r.	Zbigniew Piętka	24 lipca 2020 r.
Członek Zarządu ds. Operacyjnych	Marcin Pawlicki	29 października 2020 r.	-	-

Rada Nadzorcza

	Stan na		Stan na	
	31 grudnia 2020	Powołanie	31 grudnia 2019	Zakończenie kadencji/rezygnacja
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Izabela Felczak-Poturnicka	19 marca 2020 r.	Stanisław Hebda	6 lutego 2020 r.
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Roman Stryjski		Mariusz Pliszka	
Sekretarz Rady Nadzorczej	Michał Jaciubek		Michał Jaciubek	
Członek Rady Nadzorczej	Maciej Mazur		Maciej Mazur	
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski		Piotr Mirkowski	
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Korobłowski		Paweł Korobłowski	
Członek Rady Nadzorczej	Ireneusz Kulka		Ireneusz Kulka	
Członek Rady Nadzorczej	Mariusz Pliszka		Roman Stryjski	
Członek Rady Nadzorczej	Mariusz Fistek	19 marca 2020 r.		
Członek Rady Nadzorczej	Rafał Włodarski	16 września 2020 r.		

3 lutego 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem 3 lutego 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Bartosz Nieścior.

6 lutego 2020 r. do Spółki wpłynęła datowana na ten sam dzień rezygnacja Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Stanisława Hebdy z członkostwa w Radzie Nadzorczej ENEA S.A.

6 lutego 2020 r. p. Mariusz Pliszka złożył z tym dniem rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A.

6 lutego 2020 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A. w osobie Pana Bartosza Nieściora.

19 marca 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołani zostali: Pani Izabela Felczak-Poturnicka, której powierzono funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej oraz Pan Mariusz Fistek.

27 maja 2020 r. do Spółki wpłynęły oświadczenia Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu z uprawnienia do powołania i odwołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z powyższymi oświadczeniami Minister Aktywów Państwowych z dniem 27 maja 2020 r. odwołał z Rady Nadzorczej Spółki Pana Bartosza Nieściora i jednocześnie powołał z tym samym dniem do Rady Nadzorczej Spółki Pana Pawła Szczeszka.

4 czerwca 2020 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A. w osobie Pana Romana Stryjskiego.

4 czerwca 2020 r. Pan Mirosław Kowalik złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu ENEA S.A. oraz z członkostwa w Zarządzie Spółki z dniem 5 czerwca 2020 r. Jednocześnie w tym samym dniu, Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w sprawie delegowania z dniem 6 czerwca 2020 r., Członka Rady Nadzorczej Pana Pawła Szczeszka do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu ENEA S.A. do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Spółki, nie dłużej jednak niż na okres 3 miesięcy licząc od dnia delegowania.

W związku z powołaniem 30 czerwca 2020 r. Pana Pawła Szczeszka na stanowisko Prezesa Zarządu ENEA S.A. wygasł mandat Pana Pawła Szczeszka jako Członka Rady Nadzorczej Spółki.

22 lipca 2020 r. Pan Zbigniew Piętka złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Korporacyjnych z dniem 24 lipca 2020 r.

23 lipca 2020 r. Pan Piotr Adamczak złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Handlowych z dniem 10 sierpnia 2020 r.

7 sierpnia 2020 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Tomasza Szczeglińskiego na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Korporacyjnych.

7 sierpnia 2020 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Tomasza Siwaka na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Handlowych z dniem 17 sierpnia 2020 r.

17 września 2020 r. wpłynęło do Spółki oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z 16 września 2020 r., o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki Członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 16 września 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Rafał Włodarski.

23 października 2020 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Marcina Pawlickiego na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Operacyjnych z dniem 29 października 2020 r.

17 listopada 2020 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. podjęła uchwałę w przedmiocie odwołania Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Finansowych, Pana Jarosława Ołowskiego ze składu Zarządu ENEA S.A.

9 grudnia 2020 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Rafała Muchę na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Finansowych z dniem 21 grudnia 2020 r.

4 stycznia 2021 r. do Spółki wpłynęła rezygnacja Pani Izabeli Felczak-Poturnickiej z funkcji Przewodniczącej Rady Nadzorczej oraz członkostwa w Radzie Nadzorczej ENEA S.A. z dniem 5 stycznia 2021 r.

7 stycznia 2021 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. dokonało wyboru na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki ENEA Spółka Akcyjna Pana Rafała Włodarskiego.

7 stycznia 2021 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę, na mocy której z tym samym dniem w skład Rady Nadzorczej ENEA S.A. powołana została Pani Dorota Szymanek.

Skład Rady Nadzorczej ENEA S.A. na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawia poniższa tabela:

Stan na 25 marca 2021	
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Rafał Włodarski
Sekretarz Rady Nadzorczej	Roman Stryjski
Członek Rady Nadzorczej	Michał Jaciubek
Członek Rady Nadzorczej	Mariusz Fistek
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Korobłowski
Członek Rady Nadzorczej	Ireneusz Kulka
Członek Rady Nadzorczej	Maciej Mazur
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski
Członek Rady Nadzorczej	Mariusz Pliszka
Członek Rady Nadzorczej	Dorota Szymanek

4. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) i zostało zaakceptowane przez Zarząd ENEA S.A.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2020 r. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Zasady rachunkowości stosowane były w sposób spójny we wszystkich prezentowanych okresach, chyba że wskazano inaczej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

5. Zasady (polityka) rachunkowości i ważne oszacowania i założenia

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, z wyjątkiem zastosowania zmian do Standardów i Interpretacji opisanych w nocie 6.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na stosowanie przyjętych zasad rachunkowości oraz na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych. Wartości szacunkowe podawane w poprzednich latach obrotowych nie wywierają istotnego wpływu na bieżący okres sprawozdawczy. Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zostały przedstawione

w następujących notach objaśniających:

Noty, w których są opisane ważne oszacowania i założenia

Noty, w których są opisane ważne oszacowania i założenia	Nota
Utrata wartości aktywów niefinansowych	rozdział (bez numeru)
Opodatkowanie	12
Rzeczowe aktywa trwałe	14
Wartości niematerialne i wartość firmy	15
Prawo do korzystania ze składnika aktywów	16
Nieruchomości inwestycyjne	17
Prawa do emisji CO ₂	19
Zapasy	20
Świadectwa pochodzenia energii	21
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22
Aktywa i zobowiązania z tytułu umów z klientami	24
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	32
Rezerwy	33
Instrumenty finansowe i wartość godziwa	35

6. Wpływ nowych standardów i interpretacji oraz zmiana zasad polityki rachunkowości i prezentacji danych

Nowe Standardy, zmiany do Standardów oraz Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską:

Standard	Data wejścia w życie
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe	1 stycznia 2023
MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych	1 stycznia 2023
MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe	1 stycznia 2022
MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	1 stycznia 2022
MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy – poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardu w zakresie ujmowania oraz wyceny	1 stycznia 2022
MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – aktualizacja referencji do Założeń Konceptyjnych	1 stycznia 2022
MSSF 9 Instrumenty finansowe – poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardu w zakresie ujmowania oraz wyceny	1 stycznia 2022
MSR 41 Rolnictwo – poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardu w zakresie ujmowania oraz wyceny	1 stycznia 2022
MSSF 16 Leasing – poprawki do przykładów ilustrujących	1 stycznia 2022
MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – odroczenie zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe	1 stycznia 2021
MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – zmiany związane z reformą IBOR	1 stycznia 2021
MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – zmiany związane z reformą IBOR	1 stycznia 2021
MSSF 9 Instrumenty finansowe – zmiany związane z reformą IBOR	1 stycznia 2021
MSSF 16 Leasing – zmiany związane z reformą IBOR	1 stycznia 2021
MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena – zmiany związane z reformą IBOR	1 stycznia 2021
MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe – zmiany dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	-
MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	-

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2019 r., z wyjątkiem zastosowania zmian do Standardów i Interpretacji wymienionych poniżej:

- MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – w wyniku zmiany została zmodyfikowana definicja przedsięwzięcia, aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie więcej przejęć zostanie zakwalifikowana jako nabycie aktywów;
- MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe – ujawnianie informacji związane z reformą IBOR, opublikowane w 2019 r. zmiany modyfikują niektóre szczegółowe wymogi w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, w głównej mierze, aby oczekiwana reforma stóp referencyjnych (reforma IBOR) zasadniczo nie powodowała zakończenia rachunkowości zabezpieczeń;
- MSSF 16 Leasing – uproszczenie dot. zmian wynikających z umów leasingu w związku z COVID-19, np.:

odroczenie lub zwolnienie z płatności leasingowych. Uproszczenie dotyczy oceny, czy zmiany te stanowią modyfikacje leasingu. Leasingobiorcy mogą skorzystać z uproszczenia polegającego na niestosowaniu wytycznych MSSF 16 dotyczących modyfikacji umów leasingowych. W rezultacie, spowoduje to ujęcie ulg i zwolnień w zakresie leasingu jako zmiennych opłat leasingowych w okresie, w którym występuje zdarzenie lub jako warunek, który powoduje obniżenie płatności;

- MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów – zmiany doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami;
- Zmiany w zakresie Założeń Konceptyjnych w MSSF - opublikowane w 2019 r. zmiany do Założeń Konceptyjnych MSSF, mają zastosowanie od 1 stycznia 2020 r. Zweryfikowane Założenia Konceptyjne są wykorzystywane przez Radę i Komitet ds. Interpretacji podczas prac nad nowymi standardami. Niemniej jednak, podmioty przygotowujące sprawozdania finansowe mogą wykorzystywać Założenia Konceptyjne w celu opracowania polityk rachunkowości do transakcji, które nie zostały uregulowane w obecnie obowiązujących MSSF.

Grupa w związku z implementacją wyżej wymienionych zmian do Standardów oraz Interpretacji nie zidentyfikowała wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zmiana prezentacji pozycji w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała zmiany w zakresie prezentacji w sprawozdaniu z całkowitych dochodów transakcji pochodnych dotyczących CO₂ oraz energii elektrycznej, gazu i świadectw majątkowych, a także powiązanych z nimi walutowych transakcji forward. Wyniki z tytułu wyceny i realizacji tych transakcji, prezentowane do tej pory jako przychody lub koszty finansowe, zostały zaprezentowane jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne. Jednocześnie Grupa prezentuje obecnie wyniki na tych transakcjach netto z wynikami na pozostałych powiązanych transakcjach pochodnych, prezentowanych już dotychczas jako pozostałe przychody / koszty operacyjne. Zdaniem Grupy prezentacja taka lepiej i bardziej spójnie odzwierciedla wyniki finansowe Grupy, ponieważ transakcje te powiązane są z działalnością operacyjną Grupy.

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019			
	Dane zatwierdzone	Zmiana prezentacji transakcji pochodnych	Dane przekształcone
Przychody ze sprzedaży	15 867 593		15 867 593
Podatek akcyzowy	(71 295)		(71 295)
Przychody ze sprzedaży netto	15 796 298		15 796 298
Rekompensaty	597 278		597 278
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	7 722		7 722
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	16 401 298		16 401 298
Pozostałe przychody operacyjne	320 076	(34 114)	285 962
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia	10 415		10 415
Amortyzacja	(1 548 268)		(1 548 268)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 904 022)		(1 904 022)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	(3 333 521)		(3 333 521)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(6 090 506)		(6 090 506)
Usługi przesyłowe	(447 154)		(447 154)
Inne usługi obce	(925 799)		(925 799)
Podatki i opłaty	(414 439)		(414 439)
Strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów	(57 585)		(57 585)
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	(5 521)		(5 521)
Pozostałe koszty operacyjne	(148 454)	(38 279)	(186 733)
Zysk operacyjny	1 856 520	(72 393)	1 784 127
Koszty finansowe	(441 858)	72 624	(369 234)
Przychody finansowe	64 121	(231)	63 890
Przychody z tytułu dywidend	201		201
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(65 771)		(65 771)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	(482 165)		(482 165)
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	(59 777)		(59 777)
Zysk przed opodatkowaniem	871 271		871 271
Podatek dochodowy	(330 574)		(330 574)
Zysk netto okresu sprawozdawczego	540 697		540 697

7. Waluta funkcjonalna i transakcje w walutach obcych

Zasady rachunkowości

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które stanowią walutę funkcjonalną i walutę prezentacji wszystkich jednostek Grupy Kapitałowej. Pozycje sprawozdania prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych, o ile nie wskazano inaczej.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu natomiast zyski lub straty z tytułu różnic kursowych w zakresie odsetek dotyczących środków trwałych w budowie ujmuje się w nakładach na środki trwałe w budowie.

Segmenty operacyjne

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*. Segmenty operacyjne odpowiadają segmentom sprawozdawczym i nie podlegają agregacji. Zarządzanie działalnością Grupy dokonywane jest w podziale na segmenty operacyjne, które wyodrębnione są ze względu na rodzaj oferowanych produktów i usług. W Grupie Kapitałowej ENEA wyodrębnia się cztery segmenty działalności oraz pozostałą działalność, przedstawione poniżej.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi ze sprzedaży zewnętrznym klientom oraz transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu. W 2020 r. w segmencie wydobywanie odbiorcami zewnętrznymi, dla których udział w sprzedaży poza Grupę przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży, były spółki: Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy”(50,0%) oraz Grupa PGE (14,0%). Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu.

W transakcjach międzysegmentowych stosowane są ceny rynkowe zapewniające poszczególnym jednostkom uzyskanie marży właściwej do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Analizując wyniki poszczególnych segmentów działalności, Grupa zwraca przede wszystkim uwagę na wynik EBITDA. Jest ona definiowana jako wynik operacyjny (obliczony jako wynik przed opodatkowaniem skorygowany o udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych, odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych, przychody finansowe, przychody z tytułu dywidend oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację oraz odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych.

Zasady stosowane do ustalenia wyników segmentów oraz aktywów i zobowiązań segmentów są zgodne z zasadami rachunkowości stosowanymi do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W trzecim kwartale 2020 r. ENEA Logistyka Sp. z o.o. stała się spółką zależną spółki ENEA Operator Sp. z o.o. Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej zakwalifikowanie tej spółki do segmentu dystrybucji lepiej odzwierciedla charakter jej

działalności. Dlatego też przychody i koszty a także aktywa i zobowiązania spółki ENEA Logistyka Sp. z o.o. wykazano w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w segmencie dystrybucji a nie w pozostałej działalności. Przekształcono również odpowiednio okres porównawczy w notach dotyczących segmentów.

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Działalność Grupy realizowana była w 2020 r. i 2019 r. w jednym obszarze geograficznym, tj. na terytorium Polski i wszystkie aktywa znajdowały się w Polsce.

Wyniki segmentów:

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. przedstawiają się następująco:

	OBRÓT	DYSTRYBUCJA	WYTWARZANIE	WYDOBYCIE	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	WYŁĄCZENIA	RAZEM
Przychody ze sprzedaży netto	6 749 844	3 190 313	7 855 482	267 094	113 772	-	18 176 505
Sprzedaż między segmentami	3 585 598	37 829	565 189	1 545 731	354 936	(6 089 283)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	10 335 442	3 228 142	8 420 671	1 812 825	468 708	(6 089 283)	18 176 505
Rekompensaty	3 284	-	-	-	-	-	3 284
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	-	-	603	9 287	4 925	(50)	14 765
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	10 338 726	3 228 142	8 421 274	1 822 112	473 633	(6 089 333)	18 194 554
Koszty ogółem	(10 355 101)	(2 548 287)	(10 864 630)	(1 694 685)	(459 548)	6 093 093	(19 829 158)
Wynik segmentu	(16 375)	679 855	(2 443 356)	127 427	14 085	3 760	(1 634 604)
Amortyzacja	(1 540)	(633 451)	(569 439)	(336 549)	(73 371)	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(3 403 993)	(6 161)	-	-	-
Wynik segmentu - EBITDA	(14 835)	1 313 306	1 530 076	470 137	87 456	-	-
% przychodów ze sprzedaży oraz innych dochodów	(0,1%)	40,7%	18,2%	25,8%	18,5%	-	-
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)	-	-	-	-	-	-	(71 655)
Strata z działalności operacyjnej	-	-	-	-	-	-	(1 706 259)
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	(346 336)
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	-	54 346
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-	-	-	283
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	-	-	-	-	(144 014)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	-	-	-	-	-	-	(332 361)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych	-	-	-	-	-	-	(129 208)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	369 212
Strata netto	-	-	-	-	-	-	(2 234 337)
Udział w zysku udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	34 075

Wyniki segmentów:

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. przedstawiają się następująco:

	OBRÓT	DYSTRYBUCJA	WYTWARZANIE	WYDOBYCIE	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	WYŁĄCZENIA	RAZEM
Przychody ze sprzedaży netto	7 377 688	2 922 390	5 082 660	314 635	98 925	-	15 796 298
Sprzedaż między segmentami	2 260 086	44 471	2 989 230	1 840 921	345 481	(7 480 189)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	9 637 774	2 966 861	8 071 890	2 155 556	444 406	(7 480 189)	15 796 298
Rekompensaty	597 163	-	115	-	-	-	597 278
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	-	-	340	2 302	5 151	(71)	7 722
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	10 234 937	2 966 861	8 072 345	2 157 858	449 557	(7 480 260)	16 401 298
Koszty ogółem	(10 286 317)	(2 473 819)	(7 041 787)	(1 739 665)	(423 242)	7 416 425	(14 548 405)
Wynik segmentu	(51 380)	493 042	1 030 558	418 193	26 315	(63 835)	1 852 893
Amortyzacja	(1 711)	(603 664)	(553 534)	(352 984)	(61 295)	-	-
(Odpis)/odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	4 279	(10 050)	250	-	-	-
Wynik segmentu - EBITDA	(49 669)	1 092 427	1 594 142	770 927	87 610		
% przychodów ze sprzedaży oraz innych dochodów	(0,5%)	36,8%	19,8%	35,7%	19,5%		
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)							(68 766)
Zysk z działalności operacyjnej							1 784 127
Koszty finansowe							(369 234)
Przychody finansowe							63 890
Przychody z tytułu dywidend							201
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie							(65 771)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych							(482 165)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych							(59 777)
Podatek dochodowy							(330 574)
Zysk netto							540 697
Udział w zysku udziałowców niekontrolujących							117 492

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	14 392	9 889 504	5 978 596	3 158 735	368 500	(515 537)	18 894 190
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 421 069	313 950	735 455	268 999	93 293	(630 881)	2 201 885
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	24 684	-	-	-	-	-	24 684
Aktywa z tytułu umów z klientami	127 988	206 426	18	-	311	(12 297)	322 446
Razem	1 588 133	10 409 880	6 714 069	3 427 734	462 104	(1 158 715)	21 443 205
AKTYWA wyłączone z segmentacji							8 446 658
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							9 532
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							2 687
AKTYWA RAZEM							29 889 863
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	338 466	526 855	625 379	244 462	204 054	(351 012)	1 588 204
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	324 455	222 155	-	1 329	1 689	(292 166)	257 462
Razem	662 921	749 010	625 379	245 791	205 743	(643 178)	1 845 666
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							28 044 197
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania							582 515
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM							29 889 863
Za rok zakończony 31 grudnia 2020							
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	627	1 128 385	531 754	612 461	47 395	(55 566)	2 265 056
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							-
Amortyzacja	1 540	633 451	569 439	336 549	73 371	(18 530)	1 595 820
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							2 243
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	4 095	(11 429)	(10 143)	(1 100)	445	(117)	(18 249)
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	3 403 993	6 161	-	-	3 410 154

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	14 777	9 286 046	9 399 673	2 877 136	370 997	(487 292)	21 461 337
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 276 901	311 253	1 068 321	245 030	86 534	(891 869)	2 096 170
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	25 395	-	-	-	-	-	25 395
Aktywa z tytułu umów z klientami	119 665	214 946	388	-	504	(5 056)	330 447
Razem	1 436 738	9 812 245	10 468 382	3 122 166	458 035	(1 384 217)	23 913 349
AKTYWA wyłączone z segmentacji							8 930 505
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							9 467
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							48 259
AKTYWA RAZEM							32 843 854
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	562 020	468 229	873 069	251 396	194 856	(396 943)	1 952 627
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	512 613	101 221	-	444	1 405	(499 982)	115 701
Razem	1 074 633	569 450	873 069	251 840	196 261	(896 925)	2 068 328
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							30 775 526
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania							80 588
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM							32 843 854
Za rok zakończony 31 grudnia 2019							
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	722	986 337	788 326	409 507	84 841	(36 992)	2 232 741
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							-
Amortyzacja	1 711	603 664	553 534	352 984	61 295	(27 094)	1 546 094
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							2 174
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	(5 560)	1 610	(822)	724	(353)	141	(4 260)
Utworzenie/(rozwiązanie) odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	(4 279)	10 050	(250)	-	-	5 521

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Zasady rachunkowości

Aktywa Grupy analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości, oraz corocznie dla wartości firmy.

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Ośrodek wypracowujący środki pieniężne nigdy nie jest większy niż segment operacyjny.

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar zysków lub strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach (z wyjątkiem odpisów dotyczących wartości firmy), jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

Istotne osądy i szacunki

Wartość odzyskiwalna rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych

Testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przeprowadzane są w oparciu o szereg założeń, których część jest poza kontrolą Grupy. Znaczące zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji na sytuację finansową oraz wyniki finansowe Grupy, co zostało opisane szerzej poniżej.

Na 30 września 2020 r. w związku z posiadanymi informacjami i analizami dotyczącymi między innymi zmiany rynkowych cen uprawnień do emisji CO₂, energii elektrycznej, świadectw pochodzenia energii i prognoz wskaźników makroekonomicznych, GK ENEA przeprowadziła testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych w ramach obszarów zajmujących się m.in. produkcją energii elektrycznej. Na podstawie przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność ujęcia poniższych zdarzeń.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokonano odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych w obszarze Elektrownie Systemowe Kozienice na kwotę 2 881 174 tys. zł. Odpis z tytułu utraty wartości obniżył wynik finansowy netto Grupy o 2 333 751 tys. zł. Na 30 czerwca 2020 r. dokonano odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych w obszarze wytwarzania energii w CGU Elektrownie Systemowe Kozienice na kwotę 522 822 tys. zł. Odpis ten pomniejszył wynik finansowy Grupy na łączną kwotę 423 486 tys. zł. Grupa postanowiła nie odwracać odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych utworzonych w latach ubiegłych.

Wyniki przeprowadzonych testów przedstawione zostały poniżej:

CGU [tys. zł]	Wartość odzyskiwalna	Wartość księgowa
CGU Elektrownie Systemowe Kozienice – majątek wytwórczy spółki ENEA Wytwarzanie w lokalizacji Świerże Górne	4 447 689	7 358 863
CGU Wiatr – majątek wytwórczy oparty na farmach wiatrowych spółki ENEA Nowa Energia	511 214	331 617
CGU Woda – majątek wytwórczy oparty na elektrowniach wodnych spółki ENEA Nowa Energia	359 466	190 576
CGU Biogaz – majątek wytwórczy oparty na biogazowniach spółki ENEA Nowa Energia	483	1 585
CGU Elektrownie Systemowe Połaniec – majątek wytwórczy spółki ENEA Elektrownia Połaniec (węglowe źródła wytwórcze)	1 111 854	1 113 768
CGU Zielony Blok – majątek wytwórczy spółki ENEA Elektrownia Połaniec (blok biomasowy)	1 332 347	284 053
CGU Białystok – majątek wytwórczy spółki ENEA Ciepło	798 828	699 754

Wartość odzyskiwalną poszczególnych CGU oszacowano na podstawie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sporządzonych projekcji finansowych.

Dla poszczególnych testowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przyjęto następujące okresy projekcji:

- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice – do roku 2043,
- CGU Wiatr:
 - Farma Wiatrowa Darżyno do roku 2039,

- Farma Wiatrowa Bardy do roku 2043,
- Farma Wiatrowa Baczyna do roku 2043,
- CGU Woda – do roku 2043,
- CGU Biogaz – do roku 2024,
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec – do roku 2034,
- CGU Zielony Blok – do roku 2043,
- CGU Białystok – do roku 2043.

Poniżej przedstawiono główne założenia przyjęte do testów na utratę wartości:

- aktywa zostały poddane testowi w ramach siedmiu ośrodków wypracowujących środki pieniężne (tj. CGU Elektrownie Systemowe Kozienice, CGU Wiatr, CGU Woda, CGU Biogaz, CGU Elektrownie Systemowe Połaniec, CGU Zielony Blok, CGU Białystok),
- główne ścieżki cen, oparte m.in. na prognozach sporządzonych przez Enea Trading (spółkę stanowiącą centrum kompetencyjne w GK ENEA w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji i paliwami) z uwzględnieniem specyfiki produktowej i wiedzy o już zawartych kontraktach:
 - ceny hurtowe „base” energii elektrycznej: na lata 2021-2043.; zakłada się największą dynamikę wzrostu cen z poziomu 230,1 zł/MWh w roku 2021 do poziomu 286,3zł/MWh w roku 2033, następnie konserwatywny coroczny wzrost cen średnio o 0,4% w okresie 2034-2043 [ceny stałe 2020],
 - ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych: uwzględniono funkcjonowanie systemu wsparcia dla OZE do 2031 r. a poszczególne elektrownie OZE będą korzystać ze wsparcia w ramach okresu 15-letniego; Do roku 2023 zakłada się średni wzrost cen o ok. 7% w odniesieniu do roku 2021. Ceny po roku 2023 zasadniczo plasują się w trendzie spadkowym średnio o ok. 3% rocznie do 2028 roku, natomiast w ostatnich latach gwałtownie spadają aż do wygaśnięcia systemu wsparcia [ceny stałe 2020],
 - ceny praw do emisji CO₂: prognoza zakłada stopniowy wzrost cen uprawnień do emisji CO₂ średnio o 5,5% z poziomu 21,42 EUR/t w 2021r. do roku 2028. Po roku 2028 do roku 2037 zakłada się dalszy wzrost cen o ok. 3%. Od 2038 przyjęto dalszy wzrost na poziomie ok. 1% [ceny stałe 2020],
 - ceny węgla: zakłada się stabilną cenę węgla na poziomie ok 11 zł/GJ [ceny stałe 2020],
 - ceny biomasy: zakłada się ich wzrost do 2027r. ze średniego poziomu 20 zł/GJ w roku 2021 w tempie ok. 2%. Po 2027 roku zakłada się spadek ceny średnio o 4% do roku 2031. W 2032 szacuje się wzrost cen o 3% a następnie powolny wzrost cen do roku 2043 w tempie średnim ok. 1% [ceny stałe 2020],
 - ceny ciepła: zakłada się wzrost cen średniorocznie o ok. 1% do roku 2043 ze średniego poziomu ceny 71,9 zł/GJ w 2021 roku [ceny stałe 2020],
 - Ceny gazu ziemnego: zakłada się wzrost cen do 2030 roku w średniorocznym tempie ok. 3% z poziomu 80,5 PLN/MWh w roku 2021, a następnie stabilizację ceny do roku 2043 [ceny stałe 2020],
 - ilość otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ za lata 2020-2025 zgodnie z wnioskiem derogacyjnym (na podstawie art. 10c ust.5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady),
 - uwzględniono przychody związane z utrzymaniem mocy wytwórczych od roku 2021 na podstawie przyjętej w grudniu 2017 r. Ustawy o Rynku Mocy, w oparciu o wygrane aukcje w 2018 r. i 2019 r. oraz 2020 r.,
 - inflacja, z uwzględnieniem celu inflacyjnego, na poziomie maksymalnym 2,5%,
 - nominalna stopa dyskonta - 4,41% [stopa dyskonta przed opodatkowaniem wynosi 5,12%]. Grupa zastosowała premie za ryzyko specyficzne dla następujących CGU:
 1. CGU Wiatr, Woda, Biogaz i Zielony Blok w wysokości 2%. Stopa dyskonta uwzględniająca premię za ryzyko specyficzne wyniosła 4,92% [stopa dyskonta z uwzględnieniem premii za ryzyko specyficzne przed opodatkowaniem wynosi 5,63%]
 2. CGU Elektrownie Systemowe Kozienice oraz Elektrownie Systemowe Połaniec w wysokości 4%. Stopa dyskonta uwzględniająca premię za ryzyko specyficzne wyniosła 5,44% [stopa dyskonta z uwzględnieniem premii za ryzyko specyficzne przed opodatkowaniem wynosi 6,15%]
 3. CGU Białystok w wysokości 2,5%. Stopa dyskonta uwzględniająca premię za ryzyko specyficzne wyniosła 5,05% [stopa dyskonta z uwzględnieniem premii za ryzyko specyficzne przed opodatkowaniem wynosi 5,76%]
 - stopa wzrostu w okresie rezydualnym - 0%.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości odzyskiwalnej ośrodków generujących przepływy pieniężne są między innymi: stopy dyskontowe, inflacja, ceny energii elektrycznej

oraz ceny uprawnień do emisji CO₂. Wpływ na przyszłe wyniki finansowe i w efekcie na wartość użytkową ośrodków generujących przepływy pieniężne będą też miały poziomy cen świadectw pochodzenia energii, węgla, ciepła oraz ceny biomasy.

Poniżej zestawienie wartościowego wpływu zmiany wybranych czynników na wartość odzyskiwalną (wartość wyjściowa) ośrodków generujących przepływy pieniężne:

Wpływ zmiany stopy dyskontowej (baza wyjściowa zależna od CGU)

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	655 042	8 591 881	(550 018)
- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice	296 343	4 477 689	(251 907)
- CGU Wiatr	25 235	511 214	(23 423)
- CGU Woda	45 476	359 466	(36 985)
- CGU Biogaz	4	483	(4)
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec	38 912	1 111 854	(37 136)
- CGU Zielony Blok	34 101	1 332 347	(32 648)
- CGU Białystok	214 971	798 828	(167 915)

Wpływ zmiany inflacji od 2022 r. (wartość wyjściowa 2,45% rok 2022; 2,4% rok 2023; kolejne lata 2,5%)

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(610 965)	8 591 881	665 972
- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice	(314 519)	4 477 689	344 045
- CGU Wiatr	(23 503)	511 214	25 009
- CGU Woda	(31 671)	359 466	34 573
- CGU Biogaz	(2)	483	2
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec	(36 496)	1 111 854	36 978
- CGU Zielony Blok	(31 163)	1 332 347	32 316
- CGU Białystok	(173 611)	798 828	193 050

Wpływ zmiany cen energii elektrycznej (wpływ zmian od 2022 roku)

Zmiana założeń	-1,0%	Wartość wyjściowa	+1,0%
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(1 255 958)	8 591 881	1 228 269
- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice	(969 758)	4 477 689	953 523
- CGU Wiatr	(6 220)	511 214	6 220
- CGU Woda	(9 046)	359 466	9 046
- CGU Biogaz	(59)	483	59
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec	(183 229)	1 111 854	172 678
- CGU Zielony Blok	(54 709)	1 332 347	53 805
- CGU Białystok	(32 937)	798 828	32 938

Wpływ zmiany cen uprawnień do emisji CO₂ (wpływ zmian od 2022 roku)

Zmiana założeń	-1,0%	Wartość wyjściowa	+1,0%
Zmiana wartości odzyskiwalnej	347 268	8 591 881	(349 335)
- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice	294 493	4 477 689	(295 372)
- CGU Wiatr	-	511 214	-
- CGU Woda	-	359 466	-
- CGU Biogaz	-	483	-
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec	46 054	1 111 854	(47 241)
- CGU Zielony Blok	-	1 332 347	-
- CGU Białystok	6 721	798 828	(6 722)

Grupa dokonała okresowej oceny przesłanek świadczących o możliwej utracie wartości składników aktywów trwałych w segmencie Wydobycie (spółka LWB), zgodnie z wytycznymi MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. W sytuacji panującej pandemii COVID-19 powodującej, że firmom przychodzi funkcjonować w zmiennych, zupełnie niestandardowych i dotychczas niespotykanych warunkach, trzeba szczególnie ostrożnie podchodzić do analizy takich przesłanek. Dokonując takiej oceny na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2020 r. Grupa, na podstawie analizy aktualnej sytuacji ekonomiczno-rynkowej, zauważa, że obecna wartość kapitalizacji rynkowej LWB

w dalszym ciągu utrzymuje się na poziomie niższym od wartości bilansowej aktywów netto. Należy zaznaczyć, że przesłanka ta występowała już na koniec poprzedniego roku obrotowego i była głównym powodem wykonania testu na utratę wartości na dzień 31 grudnia 2019 r. I pomimo tego, że zjawisko pandemii w pełnej skali wystąpiło już w trakcie 2020 r., nie stanowi ono głównej przesłanki świadczącej o możliwej utracie wartości składników aktywów trwałych, lecz jedynie dodatkową przesłankę potwierdzającą konieczność wykonania testu na utratę wartości.

W trakcie 2020 r. (w stosunku do końca poprzedniego roku obrotowego) nastąpił dalszy, aczkolwiek już nie tak istotny, spadek kursu akcji, a co za tym idzie kapitalizacji rynkowej. W ocenie Grupy taka sytuacja wynika przede wszystkim z czynników od niej niezależnych, takich jak czynniki polityczne oraz polityka klimatyczna UE, a po części także niska płynność akcji oraz niski poziom akcji w wolnym obrocie (ang. „free float”) jak również właśnie spowolnienie gospodarcze spowodowane przez pandemię koronawirusa. W związku z powyższym, pomimo tego, że aktywa trwałe spółki były testowane na utratę wartości na koniec 2019 r., oraz na koniec czerwca 2020 r., Grupa jest zobligowana do wykonania testu na utratę wartości dla segmentu Wydobycie również na koniec 2020 r.

W związku z brakiem możliwości określenia wartości godziwej dla bardzo dużej grupy aktywów dla których nie ma aktywnego rynku, jak również brak jest porównywalnych transakcji, określenie wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów nastąpiło w wyniku oszacowania ich wartości użytkowej przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie przygotowanych przez Grupę projekcji finansowych od 2021 do 2051 r.

Wyniki przeprowadzonego testu przedstawia poniższa tabela:

CGU [tys. zł] - stan na 31 grudnia 2020	Wartość odzyskiwalna	Wartość księgowa
CGU Wydobycie	3 099 059	2 818 172

Poniżej przedstawione zostały kluczowe założenia przy jakich dokonano oszacowania wartości użytkowej testowanych aktywów:

- z uwagi na powiązania pomiędzy poszczególnymi działami i funkcjonujący w kopalni sposób organizacji wszystkie aktywa LWB zostały uznane za jeden CGU;
- średni poziom wolumenu produkcji i sprzedaży węgla w latach 2021-2030 określono na 9,2 mln ton. W związku z konserwatywnym podejściem do założeń (mając także na uwadze zapisy zawarte w „Polityce energetycznej Polski do 2040 r.”) na potrzeby testu przyjęto, iż w kolejnych latach sprzedaż węgla będzie spadać w ślad za odchodzeniem gospodarki od węgla energetycznego. Jednak ze względu na niski jednostkowy koszt produkcji węgla oczekuje się utrzymania udziału w rynku na poziomie zawartym w Strategii;
- okres prognozy od 2021 do 2051 r. – został oszacowany na podstawie posiadanych przez spółkę na dzień bilansowy zasobów operatywnych węgla (dostępnych do wykorzystania przy pomocy obecnej – tj. istniejącej na dzień bilansowy – infrastruktury, głównie w odniesieniu do szybów). Od 2035 r. średnioroczny poziom wydobycia maleje, co jest wynikiem wyczerpywania się złóż w polu „Bogdanka” oraz przyjętego założenia wykorzystywania jedynie obecnie dostępnej infrastruktury);
- ceny węgla w latach 2021-2043 przyjęto na podstawie opracowań dokonanych na potrzeby własne całej Grupy; średnią cenę sprzedaży węgla w tym okresie oszacowano na poziomie 11,35 zł/GJ, przy założeniu trendu bocznego w przedziale +/- 5%; od roku 2044 przyjęta została cena stała, na poziomie roku 2043;
- cały model jest bezinflacyjny;
- założono realny wzrost wynagrodzeń w całym okresie prognozy na poziomie odzwierciedlającym najlepszy możliwy szacunek Grupy na dzień sporządzenia testu;
- jako stopę dyskontową przed opodatkowaniem przyjęto średnioważony, realny koszt kapitału (WACC) w wysokości 6,00% w całym okresie prognozy, oszacowany na podstawie najnowszych danych ekonomicznych (przy stopie wolnej od ryzyka wynoszącej 1,71% oraz współczynnika beta wynoszącym 1,07);
- średnioroczny poziom nakładów inwestycyjnych w całym okresie prognozy w wysokości 291 014 tys. zł, w tym średnio 421 729 tys. zł w latach 2021-2035.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości odzyskiwalnej ośrodków generujących przepływy pieniężne są między innymi stopa dyskontowa, cena węgla energetycznego oraz wielkość sprzedaży. Wyniki analizy wrażliwości modelu (zmiana wartości odzyskiwalnej) na zmianę kluczowych założeń przedstawiono poniżej.

Wpływ zmiany stopy dyskonta finansowego (wartość bazowa 6,00%)

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	189 228	3 099 059	(174 898)

Wpływ zmiany ceny węgla

Zmiana założeń	-0,5%	Wartość wyjściowa	+0,5%
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(106 236)	3 099 059	106 236

Wpływ zmiany realnego wzrostu wynagrodzeń

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	258 349	3 099 059	(280 455)

Ponadto, wiedząc o tym, jak duży wpływ na wyniki operacyjne i finansowe LWB ma efekt skali i optymalne wykorzystanie zasobów, Grupa mając na uwadze trend odchodzenia od węgla kamiennego przeprowadziła także analizę zmiany wartości odzyskiwalnej modelu w przypadku ograniczenia łącznej produkcji węgla handlowego w całym okresie prognozy o 5% (w stosunku do posiadanych zasobów operacyjnych, np. w przypadku konieczności wcześniejszego zamknięcia kopalni). Wyniki analizy zmiany wartości odzyskiwalnej przedstawia poniższa tabela. Należy mieć jednak na uwadze, że w przypadku ograniczenia popytu lub też innych czynników mogących negatywnie wpłynąć na ostateczny poziom produkcji, Grupa automatycznie podejmuje odpowiednie działania optymalizujące w celu jak najefektywniejszego wykorzystania zasobów i maksymalizacji korzyści ekonomicznych przy danym poziomie produkcji.

Wpływ zmiany produkcji węgla handlowego

Zmiana założeń	-5%	Wartość wyjściowa
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(81 791)	3 099 059

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów

8. Przychody ze sprzedaży

Zasady rachunkowości

Ujmowanie przychodów

Grupa ujmuje przychód w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi, uzyskując jednocześnie prawo do wynagrodzenia i tytuł prawny do tego składnika. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Przeniesienie kontroli może następować w miarę upływu czasu, gdy spełnione jest zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz w miarę upływu czasu tj. gdy:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia Grupy, w miarę wykonywania przez Grupę tego świadczenia,
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (na przykład produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Grupy, a Grupie przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Ustalając stopień spełnienia zobowiązania wykorzystuje się metodę opartą na wynikach i metodę opartą na nakładach, uwzględniając charakter transferowanego dobra lub usługi.

W pozycji przychodów z działalności podstawowej, Grupa ujmuje przychody ze sprzedaży następujących grup produktów i usług:

- usługi świadczone w sposób ciągły – wysokość przychodu uzależniona od zużycia (min. dostawa energii elektrycznej, energii cieplnej, gazu ziemnego, świadczenie usług dystrybucyjnych): ujęcie przychodu następuje, gdy Grupa przenosi kontrolę nad częścią świadczonej usługi; Grupa ujmuje przychód w wysokości wynagrodzenia od klienta, do którego ma prawo, a które odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane – wartość tę stanowi kwota, którą Grupa ma prawo zafakturować;
- dostawa towarów/usług rozliczanych w określonym momencie w czasie (min. sprzedaż praw majątkowych): ujęcie przychodu następuje w momencie transferu kontroli nad produktem/usługą; transfer kontroli następuje w momencie udostępnienia klientowi towarów lub w momencie zakończenia realizacji usługi;
- usługi świadczone w sposób ciągły – wysokość przychodu uzależniona od upływu czasu (min. sprzedaż usług oświetleniowych, usług wsparcia procesowego): przychód ze sprzedaży usług rozliczany jest w czasie, ponieważ usługi takie są świadczone w sposób ciągły, a więc pewna część świadczeń podlega przeniesieniu w każdej chwili świadczenia usługi; z uwagi na fakt, że wartość usług przekazanych klientowi nie różni się na przestrzeni poszczególnych okresów rozliczeniowych, Grupa ujmuje przychody z tytułu świadczonych usług w oparciu o miesięczne stałe płatności (niezależne od zużycia);
- usługi świadczone w sposób ciągły – oparte na stopniu zaawansowania prac (min. usługi budowlane): zobowiązanie do wykonania świadczenia spełniane jest w czasie, ponieważ w wyniku świadczonej usługi powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem sprawuje klient; przychody z tytułu świadczonej usługi ujmowane są w czasie, z wykorzystaniem metody opartej na nakładach – metody kosztowej, na podstawie której ustala się stopień zaawansowania kontraktu poprzez porównanie wysokości kosztów poniesionych na realizację umowy do całkowitych budżetowanych kosztów umowy.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży w kwocie wynagrodzenia netto następuje, gdy Grupa działa jako pośrednik (agent), tzn. jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Przychód taki jest wykazywany w formie opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna Grupie może być kwotą wynagrodzenia netto, które Grupa zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot. Grupa ujmuje jako przychód Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowe od Zarządcy Rozliczeń S.A., przychód z tego tytułu nie stanowi pomocy publicznej.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta (m.in. koszty prowizji partnerskich z tytułu zawarcia umów sprzedaży energii elektrycznej). Koszty, które zostałyby poniesione niezależnie od faktu

zawarcia umowy ujmuje się w wyniku okresu, w którym zostały one poniesione.

Opłaty przyłączeniowe

Przychody z opłat przyłączeniowych ujmowane są jednorazowo w przychodach w momencie zakończenia prac przyłączeniowych.

Przychody ze sprzedaży netto

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	13 872 606	11 865 052
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	3 097 810	2 823 514
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	106 296	105 744
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	166 286	170 810
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	9 268	29 587
Przychody ze sprzedaży energii cieplnej	356 547	352 746
Przychody ze sprzedaży węgla	234 817	269 146
Przychody ze sprzedaży gazu	332 875	179 699
Razem przychody ze sprzedaży netto	18 176 505	15 796 298

Grupa dzieli przychody przede wszystkim w oparciu typ produktów/usług. Główne grupy przychodów to przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (ENEA S.A., ENEA Wytwarzanie, ENEA Trading oraz ENEA Elektrownia Połaniec) oraz przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych (ENEA Operator).

Sprzedaż energii elektrycznej: Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia lub w trakcie spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręconego dobra lub usługi klientowi. Przychody wykazuje się na podstawie cen określonych w umowach sprzedaży, po pomniejszeniu o szacowane rabaty i inne zmniejszenia sprzedaży. Do głównych grup umów należą umowy sprzedaży energii elektrycznej (w tym również umowy kompleksowe) klientom indywidualnym, biznesowym, kluczowym i strategicznym. W umowach tych usługa świadczona jest w sposób ciągły, wysokość przychodu uzależniona jest od zużycia. Występuje także sprzedaż dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. oraz na Towarowej Giełdzie Energii.

Standardowy termin płatności faktur sprzedażowych energii elektrycznej w ENEA S.A. wynosi 14 dni od daty wystawienia faktury VAT. W przypadku biznesowych, kluczowych i strategicznych klientów okres ten może podlegać negocjacji.

Termin płatności faktur sprzedażowych dotyczących sprzedaży energii elektrycznej do IRGiT to 1-3 dni od dostarczenia energii i wystawienia faktury. W przypadku sprzedaży na TGE terminy płatności wynikają z Regulaminu Giełdy.

Sprzedaż usług dystrybucyjnych: W przypadku sprzedaży usług dystrybucji, ENEA Operator nalicza opłatę zawierającą odrębne składniki: składnik zmienny stawki sieciowej, stawka opłaty jakościowej, składnik stały stawki sieciowej, stawka opłaty abonamentowej, stawka opłaty przejściowej oraz opłata OZE.

W przypadku opłaty jakościowej, przejściowej oraz OZE, ENEA Operator pełni, co do zasady, rolę jednostki pobierającej opłaty i przekazującej świadczenie innym uczestnikom rynku, np. na rzecz Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (PSE). Opłaty (tj. opłata jakościowa, przejściowa i OZE) mają charakter quasi-podatków pobieranych na rzecz innych podmiotów. ENEA Operator występuje w roli pośrednika pobierającego opłaty na rzecz innych uczestników rynku energii, w tym PSE. W konsekwencji, przychody ze sprzedaży usług dystrybucji są pomniejszone o wartość pobieranej opłaty OZE, opłaty jakościowej oraz opłaty przejściowej. Jednocześnie korekcie ulegają koszty związane z nabyciem usług przesyłowych a także koszty związane z otrzymanymi fakturami z tytułu wsparcia OZE oraz wsparcia wytwórców.

Poniżej zaprezentowano podział przychodów ze sprzedaży na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody świadczone w sposób ciągły	17 303 291	14 868 265
Przychody świadczone w określonym momencie	873 214	928 033
Razem	18 176 505	15 796 298

Rekompensaty

Zgodnie z zapisami art. 9 Ustawy z 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw ENEA S.A., po uzyskaniu potwierdzenia danych od operatorów systemów dystrybucyjnych o wolumenie sprzedanej i zużytej energii elektrycznej za okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., dokonała 29 września 2020 r. korekty otrzymanej Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty, w efekcie której otrzymała w grudniu 2020 r. zwrot w wysokości 3 208 tys. zł.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej ustawy oraz rozporządzenia Ministra Energii w sprawie sposobu obliczania Kwoty różnicy cen i Rekompensaty finansowej oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia Grupa wystąpiła do Zarządcy Rozliczeń S.A. z wnioskiem o wypłatę Kwoty różnicy ceny za I półrocze 2019 r. oraz z wnioskami o Rekompensatę finansową za miesiące od lipca do grudnia 2019 r. na łączną kwotę 597 163 tys. zł. Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowe stanowią przychody Grupy i zostały ujęte w pozycji Rekompensaty. Na 31 grudnia 2019 r. Grupa otrzymała 545 026 tys. zł tytułem zwrotu Kwoty różnicy ceny i Rekompensaty finansowej. Pozostała część z kwoty 597 163 tys. zł, tj. 52 137 tys. zł ujęta jest w pozycji Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

9. Koszty operacyjne

Zasady rachunkowości

Grupa prezentuje koszty w układzie porównawczym (koszty według ich rodzajów).

Koszty wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

Koszty według rodzaju

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Amortyzacja	(1 598 063)	(1 548 268)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 963 108)	(1 904 022)
- wynagrodzenia	(1 448 846)	(1 403 998)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(514 262)	(500 024)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	(3 643 315)	(3 333 521)
- zużycie materiałów i energii	(3 223 367)	(3 211 245)
- wartość sprzedanych towarów i materiałów	(419 948)	(122 276)
Wartość zakupionej energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(7 514 300)	(6 090 506)
Usługi obce	(1 386 312)	(1 372 953)
- usługi przesyłowe	(472 104)	(447 154)
- inne usługi obce	(914 208)	(925 799)
Podatki i opłaty	(443 407)	(414 439)
Razem	(16 548 505)	(14 663 709)

Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Koszty wynagrodzeń	(1 448 846)	(1 403 998)
- bieżące wynagrodzenia	(1 352 972)	(1 293 333)
- nagrody jubileuszowe	(41 570)	(65 351)
- odprawy emerytalne i rentowe	(10 104)	(7 042)
- inne	(44 200)	(38 272)
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	(514 262)	(500 024)
- ZUS	(285 665)	(271 603)
- odpis na ZFŚS	(59 076)	(49 996)
- inne świadczenia społeczne	(97 508)	(102 443)
- pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	(1 568)	(2 651)
- inne	(70 445)	(73 331)
Razem	(1 963 108)	(1 904 022)

Koszty nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych w powyższej nocie to koszty faktycznie naliczone.

10. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Rozwiązanie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	-	1 035
Rozwiązanie pozostałych rezerw	29 568	150 834
Zwrot kosztów przez ubezpieczyciela	17 448	7 372
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji	11 414	8 915
Odszkodowania, kary, grzywny	47 782	42 100
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	23 330	8 338
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	48 623	41 514
Różnice kursowe zrealizowane - operacje zabezpieczające	22 636	-
Różnice kursowe niezrealizowane - operacje zabezpieczające	8 094	-
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	-	231
Inne pozostałe przychody operacyjne	39 920	25 623
Razem	248 815	285 962

Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Utworzenie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	(28 745)	(41 116)
Utworzenie pozostałych rezerw	(54 075)	(32 427)
Odpis aktualizujący wartość należności	(4 953)	(2 631)
Odpisanie należności nieściągalnych	(12 754)	(12 831)
Odpis aktualizujący wartość zapasów	-	(84)
Koszty postępowań sądowych	(14 774)	(15 162)
Koszty związków zawodowych	(1 940)	(1 641)
Odszkodowanie za bezumowne korzystanie z gruntów	(1 065)	(1 464)
Różnice kursowe zrealizowane - operacje zabezpieczające	-	(30 147)
Różnice kursowe niezrealizowane - operacje zabezpieczające	-	(4 137)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(618)	(3 995)
Inne pozostałe koszty operacyjne	(54 900)	(41 098)
Razem	(173 824)	(186 733)

11. Przychody i koszty finansowe

Zasady rachunkowości

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.

Przychody finansowe

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody z tytułu odsetek	24 880	42 117
- rachunki i lokaty bankowe	11 767	41 219
- pozostałe pożyczki i należności	10 568	618
- leasing i subleasing finansowy	339	280
- pozostałe	2 206	-
Różnice kursowe	312	2
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	28 592	15 732
Inne przychody finansowe	562	6 039
Razem	54 346	63 890

Koszty finansowe

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Koszty odsetek	(242 992)	(254 510)
- koszty odsetek z tytułu kredytów i pożyczek	(45 427)	(45 802)
- koszty odsetek od obligacji	(132 423)	(171 473)
- koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu i leasingu głównego	(13 578)	(14 988)
- koszty odsetek od Swap IRS	(38 760)	(11 259)
- inne odsetki	(12 804)	(10 988)
Różnice kursowe	(158)	(138)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i rezerw	(46 754)	(55 080)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(45 212)	(47 153)
Inne koszty finansowe	(11 220)	(12 353)
Razem	(346 336)	(369 234)

12. Opodatkowanie

Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe.

Podatek odroczony jest skutkiem podatkowym zdarzeń danego okresu, ujętym zgodnie z zasadą memoriału w księgach rachunkowych tego okresu, ale zrealizowanym w przyszłości. Powstaje wówczas, gdy skutek podatkowy przychodów i kosztów jest taki sam jak bilansowy, ale występuje w innych okresach.

Podatek odroczony podatku dochodowego powstaje w odniesieniu do wszystkich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy podatek odroczony wynika z:

- a) początkowego ujęcia wartości firmy; lub
- b) początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która:
 - nie jest połączeniem jednostek gospodarczych; oraz
 - nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- c) inwestycji w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych oraz z udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wysokość podatku odroczonego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Istotne osądy i szacunki

Odzyskiwalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów. Grupa rozpoznaje aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego zakładając, że w przyszłości osiągnie zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy Kapitałowej.

Podatek dochodowy

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
podatek bieżący	(290 339)	(350 370)
podatek odroczony	659 551	19 796
Podatek dochodowy	369 212	(330 574)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
(Strata)/zysk przed opodatkowaniem	(2 603 549)	871 271
Podatek wyliczony według stawki 19%	494 674	(165 541)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe * 19%)	(128 728)	(138 066)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu (różnice trwałe * 19%)	8 075	7 038
Inne * 19%	(4 809)	(34 005)
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	369 212	(330 574)

Najistotniejszą pozycję wśród kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodu stanowią odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych.

Odroczony podatek dochodowy

Zmiany stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (po uwzględnieniu kompensaty aktywa i rezerwy na poziomie Grupy) przedstawiają się w sposób następujący:

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 262 460	1 360 169
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(966 399)	(790 800)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	1 296 061	569 369
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 411 493	1 204 192
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(966 399)	(790 800)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	445 094	413 392

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na 31 grudnia 2020 r. przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy wynoszą 876 244 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 675 818 tys. zł), natomiast przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy wynoszą 1 386 216 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 684 351 tys. zł).

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na 31 grudnia 2020 r. przypadająca do uregulowania w ciągu 12 miesięcy wynosi 361 512 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 186 769 tys. zł), natomiast przypadająca do uregulowania po upływie 12 miesięcy wynosi 1 049 981 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 1 017 423 tys. zł).

Na 31 grudnia 2020 r. nie wystąpiły przesłanki, które wskazywałyby na ryzyko braku odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Wzrost aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika przede wszystkim z utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych. Zdaniem Grupy różnice pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych zrealizują się w pełni w przyszłych okresach.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia	Rezerwa na składowanie, rekultywację oraz zakup praw do emisji CO2	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Różnice między wartością bilansową a podatkową środków trwałych	Odpis aktualizujący niefinansowe aktywa trwałe	Pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2019	202 605	57 271	117 685	103 544	157 721	353 399	453 805	1 446 030
Korekty	-	-	-	(103 138)	-	-	104 354	1 216
Stan na 1 stycznia 2019 po korektach	202 605	57 271	117 685	406	157 721	353 399	558 159	1 447 246
(Obciążenie)/Uznanie wyniku finansowego	14 763	(20 680)	138 877	1 982	(32 834)	(2 743)	(201 437)	(102 072)
(Obciążenie)/Uznanie w innych całkowitych dochodach	16 267	-	-	(2)	-	16	(1 286)	14 995
Stan na 31 grudnia 2019 wg stawki 19%	233 635	36 591	256 562	2 386	124 887	350 672	355 436	1 360 169
Stan na 1 stycznia 2020	233 635	36 591	256 562	2 386	124 887	350 672	355 436	1 360 169
(Obciążenie)/Uznanie wyniku finansowego	3 363	(4 176)	117 157	142	(27 202)	646 608	131 493	867 385
Uznanie w innych całkowitych dochodach	14 423	-	-	-	-	-	20 483	34 906
Stan na 31 grudnia 2020 wg stawki 19%	251 421	32 415	373 719	2 528	97 685	997 280	507 412	2 262 460

*W tym rzeczowe aktywa trwałe, inne wartości niematerialne i użytkowanie wieczyste gruntów.

Na 31 grudnia 2020 r. straty podatkowe do rozliczenia w przyszłych okresach wyniosły 35 464 tys. zł. Kwota ta została uwzględniona przy kalkulacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona, niezafakturowana sprzedaż	Różnice między wartością bilansową a podatkową środków trwałych*	Rezerwa na likwidację zakładu górniczego netto	Pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2019	122 690	47 476	901 752	10 397	244 050	1 326 365
Korekty	(103 138)	-	-	-	104 354	1 216
Stan na 1 stycznia 2019 po korektach	19 552	47 476	901 752	10 397	348 404	1 327 581
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	(2 278)	(1 841)	153 283	(133)	(270 899)	(121 868)
Uznanie w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	(1 521)	(1 521)
Stan na 31 grudnia 2019 wg stawki 19%	17 274	45 635	1 055 035	10 264	75 984	1 204 192
Stan na 1 stycznia 2020	17 274	45 635	1 055 035	10 264	75 984	1 204 192
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	(4 311)	(425)	55 761	212	156 597	207 834
Uznanie w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	(533)	(533)
Stan na 31 grudnia 2020 wg stawki 19%	12 963	45 210	1 110 796	10 476	232 048	1 411 493

*Różnice wynikają z wyceny środków trwałych do wartości godziwej oraz różnic w stawkach amortyzacji.

13. Strata/zysk na akcję

Zasady rachunkowości

Zysk (strata) netto na akcję dla każdego okresu obliczany jest poprzez podzielenie zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Strata/zysk na akcję

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
(Strata)/zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	(2 268 412)	423 205
Średnioważona liczba akcji zwykłych	441 442 578	441 442 578
(Strata)/zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	(5,14)	0,96
(Strata)/zysk rozwodniony na akcję (w zł na jedną akcję)	(5,14)	0,96

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

14. Rzeczowe aktywa trwałe

Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości księgowej danego rzeczowego aktywa trwałego lub ujmuje jako odrębne rzeczowe aktywo trwałe (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysków lub strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania lub metodą naturalną w oparciu o długość eksploatowanych ścian (w przypadku wyrobisk eksploatacyjnych). Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową, jeżeli jest istotna. Każda istotna część składowa pozycji rzeczowego aktywa trwałego o różnym okresie użytkowania amortyzowana jest osobno.

Amortyzację rozpoczyna się naliczać, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w zależności który moment nastąpi wcześniej.

W ramach swojej działalności Grupa otrzymuje nieodpłatnie środki trwałe, które wyceniane są w wartości godziwej na moment początkowego ujęcia. Grupa wykazuje je jako rzeczowe aktywa trwałe, a ich wartość (przyłacza, usunięcia kolizji) odnoszona jest jednorazowo w pozostałe przychody operacyjne w momencie ich otrzymania (za wyjątkiem otrzymania infrastruktury oświetleniowej w zamian za świadczenie usług – wówczas rozliczane są w czasie).

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszt w okresie, w którym są ponoszone.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się w późniejszym terminie z dwóch: rozpoczęcie inwestycji lub rozpoczęcie finansowania. Grupa zaprzestaje aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego w momencie oddania do użytkowania aktywa trwałego. Grupa zawiesza aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego w dłuższym okresie, w którym zawiesiła prace związane z dostosowywaniem składnika aktywów.

Istotne osądy i szacunki

Okresy ekonomicznej użyteczności i wartość końcowa

Wysokość odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych. Weryfikacja przeprowadzona w roku bieżącym skutkowałą zmianami okresów amortyzacji. Ich wpływ w 2021 r. na wysokość amortyzacji będzie wynosił (3 461) tys. zł.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się co najmniej raz w ciągu roku obrotowego. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36 (część niniejszego sprawozdania dotycząca utraty wartości aktywów niefinansowych).

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

– budynki i budowle	10 – 80 lat
w tym sieci energetyczne	33 lata
– budowle (wzrostki eksploatacyjne) amortyzacja metodą naturalną w oparciu o długość eksploatowanych ścian	
– urządzenia techniczne i maszyny	2 – 50 lat
– środki transportu	3 – 30 lat
– pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	3 – 25 lat

Oszacowanie okresu żywotności kopalni oraz zasobów węgla

Aktualnie okres żywotności kopalni (LWB) oszacowany jest na 2051 rok, i nie uległ on zmianie w porównaniu do ostatniego, rocznego sprawozdania finansowego za 2019 rok. Faktyczny termin likwidacji kopalni może jednak różnić się od szacowanego przez Grupę. Wynika to z uwzględnienia w wyliczeniu szacowanego okresu żywotności kopalni wyłącznie zasobów operacyjnych węgla dostępnych na dzień sprawozdawczy. Ewentualny spadek popytu na węgiel Grupy może powodować obniżenie wydobycia poniżej zdolności produkcyjnych co wpłynie na wydłużenie okresu żywotności kopalni.

Rzeczowe aktywa trwałe

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r.:

	Grunty	Budynki i budowle w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem	
Wartość brutto								
Stan na 1 stycznia 2020	120 238	17 537 426	1 669 857	14 710 216	368 826	792 254	1 132 323	34 661 283
Przeniesienia	1 752	1 145 338	279 922	990 211	22 968	112 279	(2 240 001)	32 547
Nabycie	-	(42 823)	-	(7 204)	1 500	4 613	2 292 130	2 248 216
Zbycie	(115)	(82)	-	(400)	(5 750)	(18 154)	-	(24 501)
Zaniechanie inwestycji	-	-	-	-	-	-	(12)	(12)
Likwidacja	(214)	(139 536)	(84 770)	(19 347)	(4 978)	(4 629)	-	(168 704)
Pozostałe	(3 156)	75 872	-	2 620	-	(2 477)	12 412	85 271
Stan na 31 grudnia 2020	118 505	18 576 195	1 865 009	15 676 096	382 566	883 886	1 196 852	36 834 100
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)								
Stan na 1 stycznia 2020	-	(5 995 024)	(459 045)	(5 140 290)	(147 049)	(449 694)	(2 656)	(11 734 713)
Zbycie	4	73	-	379	4 321	18 154	-	22 931
Amortyzacja	-	(722 661)	(163 343)	(698 378)	(24 981)	(58 734)	-	(1 504 754)
Likwidacja	-	101 832	55 678	17 985	6 167	4 598	-	130 582
Pozostałe	-	153	8	1 154	-	1 036	-	2 343
Stan na 31 grudnia 2020	4	(6 615 627)	(566 702)	(5 819 150)	(161 542)	(484 640)	(2 656)	(13 083 611)
Odpisy aktualizujące								
Stan na 1 stycznia 2020	(1 635)	(461 429)	-	(965 641)	(3 435)	(5 006)	(18 620)	(1 455 766)
Zmniejszenia	225	26 242	-	28 151	94	250	1 050	56 012
Zwiększenia	(965)	(1 023 345)	-	(2 321 304)	(10 694)	(14 940)	(75 765)	(3 447 013)
Stan na 31 grudnia 2020	(2 375)	(1 458 532)	-	(3 258 794)	(14 035)	(19 696)	(93 335)	(4 846 767)
Wartość netto na 1 stycznia 2020	118 603	11 080 973	1 210 812	8 604 285	218 342	337 554	1 111 047	21 470 804
Wartość netto na 31 grudnia 2020	116 134	10 502 036	1 298 307	6 598 152	206 989	379 550	1 100 861	18 903 722

Na rzeczowych aktywach trwałych nie ustanowiono zabezpieczeń. Koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w 2020 r. były nieistotne.

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.:

	Grunty	Budynki i budowle w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem	
Wartość brutto								
Stan na 1 stycznia 2019	114 786	16 376 934	1 465 088	14 196 007	344 174	674 706	1 336 239	33 042 846
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	(10 028)	-	-	(10 028)
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	114 786	16 376 934	1 465 088	14 196 007	334 146	674 706	1 336 239	33 032 818
Nabycie	-	7 213	-	229 189	1 409	6 178	1 936 810	2 180 799
Zbycie	(50)	(339)	-	(172)	(8 540)	(43)	-	(9 144)
Przeniesienia	5 528	1 375 054	410 125	320 884	47 444	110 968	(2 137 891)	(278 013)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(35)	-	-	-	-	-	(35)
Likwidacja	-	(305 206)	(205 356)	(38 122)	(5 849)	(3 622)	-	(352 799)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(43)	-	-	-	-	-	(43)
Zaniechanie inwestycji	-	-	-	-	-	-	(120)	(120)
Pozostałe	(26)	83 848	-	2 430	216	4 067	(2 715)	87 820
Stan na 31 grudnia 2019	120 238	17 537 426	1 669 857	14 710 216	368 826	792 254	1 132 323	34 661 283
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)								
Stan na 1 stycznia 2019	-	(5 514 659)	(446 214)	(4 502 257)	(140 122)	(399 340)	(2 656)	(10 559 034)
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	2 981	-	-	2 981
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	-	(5 514 659)	(446 214)	(4 502 257)	(137 141)	(399 340)	(2 656)	(10 556 053)
Amortyzacja	-	(721 026)	(176 070)	(670 746)	(23 817)	(54 593)	-	(1 470 182)
Zbycie	-	189	-	121	6 628	-	-	6 938
Likwidacja	-	239 057	161 834	32 747	7 371	3 641	-	282 816
Pozostałe	-	1 415	1 405	(155)	(90)	598	-	1 768
Stan na 31 grudnia 2019	-	(5 995 024)	(459 045)	(5 140 290)	(147 049)	(449 694)	(2 656)	(11 734 713)
Odpisy aktualizujące								
Stan na 1 stycznia 2019	(1 459)	(467 947)	-	(960 022)	(3 480)	(4 870)	(18 641)	(1 456 419)
Zmniejszenia	-	12 785	-	8 022	52	32	260	21 151
Zwiększenia	(176)	(6 267)	-	(13 641)	(7)	(168)	(239)	(20 498)
Stan na 31 grudnia 2019	(1 635)	(461 429)	-	(965 641)	(3 435)	(5 006)	(18 620)	(1 455 766)
Wartość netto na 1 stycznia 2019	113 327	10 394 328	1 018 874	8 733 728	200 572	270 496	1 314 942	21 027 393
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	(7 047)	-	-	(7 047)
Wartość netto na 1 stycznia 2019 po korekcie	113 327	10 394 328	1 018 874	8 733 728	193 525	270 496	1 314 942	21 020 346
Wartość netto na 31 grudnia 2019	118 603	11 080 973	1 210 812	8 604 285	218 342	337 554	1 111 047	21 470 804

Przyszłe umowne zobowiązania związane z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych zaciągnięte na koniec okresu sprawozdawczego, lecz jeszcze nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynoszą 1 067 174 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 r. (1 306 454 tys. zł na dzień 31 grudnia 2019 r.).

15. Wartości niematerialne i wartość firmy

Zasady rachunkowości

Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niekontrolujących i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad wartością godziwą netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejęcia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna, ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości, wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

Informacja geologiczna

Zakupioną informację geologiczną ujmuje się zgodnie z MSSF 6 *Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych* w wartości wynikającej z umowy zawartej z Ministerstwem Środowiska. Do momentu otrzymania koncesji wydobywczej nie podlega ona amortyzacji, następnie aktywowane koszty odpisuje się przez cały czas trwania koncesji wydobywczej.

Opłaty

Opłatę za ustanowienie użytkowania górniczego przestrzeni w celu wydobywania węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” aktywuje się w wysokości poniesionej opłaty. Aktywowane koszty amortyzuje się przez szacowany okres użytkowania górniczego (nota 41).

Inne wartości niematerialne

Do innych wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w zysku lub stracie w okresie, w którym są ponoszone. Koszty prac rozwojowych, spełniające kryteria ich kapitalizacji, wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania.

Istotne osądy i szacunki

Okresy ekonomicznej użyteczności i wartość końcowa

Wysokość odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania wartości niematerialnych. Weryfikacja przeprowadzona w roku bieżącym skutkowałą zmianami okresów amortyzacji. Ich wpływ w 2021 r. na wysokość amortyzacji będzie wynosił (2) tys. zł.

Grupa co roku weryfikuje poprawność ustalonego okresu użytkowania wartości niematerialnych. Każda zmiana okresu

amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36 (część niniejszego sprawozdania dotycząca utraty wartości aktywów niefinansowych).

Okresy użytkowania wartości niematerialnych wynoszą:

– licencje i oprogramowanie	2 – 10 lat
– informacja geologiczna	okres trwania koncesji wydobywczej (nota 41)
– inne wartości niematerialne	2 – 40 lat

Wartości niematerialne

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r.:

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto					
Stan na 1 stycznia 2020	10 485	229 323	624 016	40 856	904 680
Przeniesienia	-	-	23 831	-	23 831
Nabycie	392	-	16 448	-	16 840
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(8)	-	(8)
Likwidacja	-	-	(2 506)	-	(2 506)
Pozostałe	(284)	-	(347)	-	(631)
Stan na 31 grudnia 2020	10 593	229 323	661 434	40 856	942 206
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)					
Stan na 1 stycznia 2020	(3 313)	-	(286 084)	(2 598)	(291 995)
Amortyzacja	(867)	-	(52 099)	(1 266)	(54 232)
Likwidacja	-	-	2 316	-	2 316
Pozostałe	-	-	155	-	155
Stan na 31 grudnia 2020	(4 180)	-	(335 712)	(3 864)	(343 756)
Odpisy aktualizujące					
Stan na 1 stycznia 2020	-	(227 517)	(6 144)	-	(233 661)
Zmniejszenia	-	124 919	47	-	124 966
Zwiększenia	-	(124 919)	(5 471)	-	(130 390)
Stan na 31 grudnia 2020	-	(227 517)	(11 568)	-	(239 085)
Wartość netto na 1 stycznia 2020	7 172	1 806	331 788	38 258	379 024
Wartość netto na 31 grudnia 2020	6 413	1 806	314 154	36 992	359 365

Na wartościach niematerialnych nie ustanowiono zabezpieczeń. W 2020 r. nie było wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.:

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe, licencje	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto						
Stan na 1 stycznia 2019	6 588	229 323	588 668	71 433	40 856	936 868
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	(71 433)	-	(71 433)
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	6 588	229 323	588 668	-	40 856	865 435
Przeniesienia	-	-	(775)	-	-	(775)
Nabycie	983	-	50 959	-	-	51 942
Likwidacja	-	-	(14 158)	-	-	(14 158)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(678)	-	-	(678)
Pozostałe	2 914	-	-	-	-	2 914
Stan na 31 grudnia 2019	10 485	229 323	624 016	-	40 856	904 680
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)						
Stan na 1 stycznia 2019	(2 417)	-	(255 121)	(8 096)	(1 705)	(267 339)
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	8 096	-	8 096
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	(2 417)	-	(255 121)	-	(1 705)	(259 243)
Amortyzacja	(896)	-	(44 661)	-	(893)	(46 450)
Likwidacja	-	-	13 572	-	-	13 572
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	184	-	-	184
Pozostałe	-	-	(58)	-	-	(58)
Stan na 31 grudnia 2019	(3 313)	-	(286 084)	-	(2 598)	(291 995)
Odpisy aktualizujące						
Stan na 1 stycznia 2019	-	(227 517)	(6 201)	(99)	-	(233 817)
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	99	-	99
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	-	(227 517)	(6 201)	-	-	(233 718)
Zmniejszenia	-	-	57	-	-	57
Stan na 31 grudnia 2019	-	(227 517)	(6 144)	-	-	(233 661)
Wartość netto na 1 stycznia 2019	4 171	1 806	327 346	63 238	39 151	435 712
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	(63 238)	-	(63 238)
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	4 171	1 806	327 346	-	39 151	372 474
Wartość netto na 31 grudnia 2019	7 172	1 806	331 788	-	38 258	379 024

Na 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2019 r. wartość firmy obejmowała wartość firmy w spółce Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.

Przyszłe umowne zobowiązania związane z nabyciem wartości niematerialnych zaciągnięte na koniec okresu sprawozdawczego, lecz jeszcze nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynoszą 29 173 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 r. (29 716 tys. zł na dzień 31 grudnia 2019 r.).

16. Prawo do korzystania ze składnika aktywów

Zasady rachunkowości

Umowa zawiera leasing jeśli:

- a) dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który może być albo wyraźnie określony w umowie (np. w oparciu o numer inwentarzowy lub wskazanie konkretnego piętra w budynku) lub pośrednio określony w momencie, gdy jest udostępniony do użytkowania klientowi, oraz
- b) leasingobiorca otrzymuje zasadniczo wszystkie korzyści ekonomiczne z tego składnika aktywów w okresie jego użytkowania, tj. zarówno podstawowe korzyści, jak i inne płynące z niego korzyści, oraz
- c) leasingobiorca ma prawo do określenia sposobu wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów.

Grupa jako leasingobiorca ujmuje w sprawozdaniu finansowym umowy leasingowe jako:

- a) prawo do korzystania ze składnika aktywów w cenie nabycia:
 - obejmującą wartość zobowiązania z tytułu leasingu powiększoną o płatności dokonane na moment lub przed zawarciem umowy, początkowe koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy, szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów, koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym znajdował się składnik aktywów, koszty doprowadzenia przedmiotu leasingu do stanu, w jakim, zgodnie z umową, ma zostać zwrócony, chyba że koszty te zostały poniesione, aby wyprodukować zapasy,
 - pomniejszoną o należności z tytułu zachęt udzielonych przez leasingodawcę,
- b) zobowiązanie z tytułu leasingu stanowiące sumę bieżącej wartości opłat leasingowych i bieżącej wartości oczekiwanych płatności na koniec umowy leasingu.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia prawo do korzystania ze składnika aktywów w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne oraz trwałą utratę wartości. Okres amortyzacji ustalony jest:

- a) jeśli prawo własności do składnika aktywów zostanie przeniesione na leasingobiorcę lub leasingobiorca jest pewny skorzystania z opcji wykupu, wtedy okres amortyzacji obejmuje okres od początku umowy do końca okresu ekonomicznej użyteczności składnika aktywów, lub
- b) okres amortyzacji obejmuje okres od początku umowy do wcześniejszego z:
 - końca okresu ekonomicznej użyteczności składnika aktywów, lub
 - końca umowy leasingu.

Bieżąca wartość przyszłych płatności z tytułu leasingu obliczana jest z zastosowaniem stopy dyskonta. Spółki ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., Enea Elektrownia Połaniec S.A., Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. stosują krańcową stopę procentową, czyli stopę, do której zapłaty byłaby zobowiązana ENEA S.A. w oparciu o podobną umowę leasingową lub, gdy nie można jej ustalić, stopę procentową, na dzień rozpoczęcia leasingu, przy której ENEA S.A. musiałby dokonać pożyczki środków niezbędnych do zakupu oznaczonego składnika aktywów, na podobny okres i przy zachowaniu podobnych zabezpieczeń. ENEA S.A. stosuje stopę procentową równą 6-miesięcznemu WIBOR z ostatniego dnia roku poprzedzającego rok obrotowy powiększoną o marżę. Pozostałe spółki stosują stopę procentową równą 1 miesięcznemu WIBOR z ostatniego dnia roku poprzedzającego rok obrotowy powiększoną o marżę. Wysokość stopy dyskonta co roku będzie analizowana i aktualizowana. W przypadku subleasingu w Grupie ENEA leasingobiorca stosuje stopę dyskonta leasingodawcy.

Grupa wyznacza czas leasingu, tj. nieodwołalny okres leasingu, łącznie z:

- a) okresem dotyczącym opcji przedłużenia umowy leasingu, jeżeli jest wystarczająco pewne, że Grupa skorzysta z tego prawa, i
- b) okresem dotyczącym opcji wypowiedzenia umowy leasingu, jeżeli jest wystarczająco pewne, że Grupa nie skorzysta z tego prawa.

Grupa dla większości umów leasingowych przyjmuje okres leasingu zgodny z okresem umowy. Dla umów zawartych na czas nieokreślony, Grupa ustala minimalny okres przywiązania obu stron do umowy. Jeśli Grupa nie jest w stanie określić jak długo ma zamiar korzystać ze składnika aktywów, a taki szacunek mógłby zostać potraktowany jako okres leasingu w przypadku umów na czas nieokreślony, Grupa przyjmuje, że nieodwoływalnym okresem umowy będzie okres wypowiedzenia tej umowy.

W przypadku prawa do wieczystego użytkowania gruntów okres leasingu zgodny jest z czasem trwania prawa do użytkowania.

W kolejnych okresach, zobowiązanie leasingowe wyceniane jest z uwzględnieniem:

- a) naliczonych odsetek (rozwiązanie dyskonta),

- b) spłat rat leasingowych,
- c) odzwierciedlenia skutków ponownej oceny umowy, zmian w umowie lub zmiany charakteru opłat zmiennych, które w swej istocie mają stały charakter.

Saldo zobowiązania w danym okresie będzie stanowiło różnicę między wartością bieżącą opłat leasingowych a sumą rat kapitałowych za dany okres. Część odsetkowa raty leasingowej jest odnoszona bezpośrednio w rachunek wyników.

Grupa w umowach wieloelementowych ujmuje komponenty leasingowe oddzielnie od komponentów nieleasingowych. Grupa alokuje wynagrodzenie umowne do wszystkich komponentów, wykorzystując indywidualne ceny sprzedaży w przypadku komponentów leasingowych oraz zagregowane indywidualne ceny sprzedaży w przypadku komponentów nieleasingowych.

Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i nie stosuje modelu ujmowania leasingu w odniesieniu do:

- a) leasingu krótkoterminowego (umowa zawarta na okres do 12 miesięcy i nie zawiera prawa wykupu aktywa),
- b) leasingu niskocennych aktywów, których wartość początkowa w przypadku nowych aktywów nie przekracza kwoty 10 tys. zł (nawet jeśli ich wartość jest istotna po zagregowaniu) oraz aktywa nie są w wysokim stopniu zależne lub powiązane z innymi aktywami określonymi w umowie.

Zwolnienie nie dotyczy sytuacji, w której Grupa przekazuje składnik aktywów w subleasing lub spodziewa się przekazania. W przypadku, gdy Grupa zdecyduje się na zastosowanie zwolnienia, wówczas rozpoznaje płatności leasingowe jako koszt zgodnie z metodą liniową przez okres leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu od 1 stycznia 2019 r. ujmowane jest jako prawo do korzystania ze składnika aktywów i podlega amortyzacji.

W czerwcu 2019 r. Komitet ds. Interpretacji MSSF („KIMSF”) wydał podsumowanie decyzji podjętej na publicznych posiedzeniach dotyczących interpretacji w odniesieniu do MSSF 16 w kwestii m.in. prawa do podziemnych części gruntów. Przed wydaniem powyższej decyzji przez KIMSF Grupa nie uznawała umów dających jej prawa do korzystania z podziemnych części gruntu za umowy stanowiące leasing zgodnie z definicją leasingu wprowadzoną przez MSSF 16. Podobnie za umowy leasingu Grupa nie uznawała służebności przesyłu, zarówno dotyczących sytuacji gdzie na gruncie objętym służebnością posadowione są słupy energetyczne, jak i gdzie infrastruktura nie jest posadowiona, a służebność dotyczy tylko linii elektroenergetycznej biegnącej nad gruntem. Po dokonaniu szczegółowej analizy wpływu decyzji Komitetu na zasady rachunkowości, Grupa uznała te umowy za umowy leasingu. Spowodowało to wzrost aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań leasingowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Prawo do korzystania ze składnika aktywów w odniesieniu do służebności na rzecz Lasów Państwowych rozpoznano w wartości zerowej z uwagi na zmienność opłat. Szczegółowy wpływ tej zmiany zaprezentowano w nocie 15 oraz w tabeli poniżej.

Istotne osądy i szacunki

Prawa do korzystania z podziemnej części gruntu

Wartość prawa do korzystania ze składnika aktywów oraz zobowiązania leasingowego została oszacowana na bazie opłat rocznych oraz szacowanego ekonomicznego okresu życia wynikającego z rejestru środków trwałych. Grupa planuje w przyszłości szczegółową identyfikację umów dotyczących używania przestrzeni pod gruntem dotyczącej pasów drogowych oraz innych umów dotyczących umieszczania urządzeń w pasie drogowym i określenie na tej podstawie precyzyjnie wartości prawa do używania aktywów.

Stopa dyskontowa

Sposób ustalania wysokości stopy dyskontowej opisany jest powyżej w zasadach rachunkowości.

Prawo do korzystania ze składnika aktywów

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r.:

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Prawa do korzystania z podziemnych części gruntu	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto								
Stan na 1 stycznia 2020	352 276	15 483	611	15 080	98 550	300 544	-	782 544
Nabycie	1 199	2 949	-	10 954	104	-	213	15 419
Nieodpłatne otrzymanie	3 565	5 001	-	-	9 959	18 873	4 591	41 989
Likwidacja	(1 304)	(1 079)	-	(2 793)	-	(219)	(116)	(5 511)
Pozostałe	2 935	7	(173)	(170)	22	(102)	(23)	2 496
Stan na 31 grudnia 2020	358 671	22 361	438	23 071	108 635	319 096	4 665	836 937
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)								
Stan na 1 stycznia 2020	(13 192)	(5 026)	(14)	(9 021)	(11 244)	(12 022)	-	(50 519)
Amortyzacja	(5 382)	(5 845)	(29)	(5 012)	(3 625)	(15 034)	(283)	(35 210)
Likwidacja	52	80	-	2 706	-	17	-	2 855
Pozostałe	(2)	-	(2)	27	9	-	-	32
Stan na 31 grudnia 2020	(18 524)	(10 791)	(45)	(11 300)	(14 860)	(27 039)	(283)	(82 842)
Odpisy aktualizujące								
Stan na 1 stycznia 2020	(11 978)	-	-	-	(99)	-	-	(12 077)
Zmniejszenia	76	-	-	-	90	-	-	166
Zwiększenia	(11 707)	-	-	(292)	(107)	-	-	(12 106)
Stan na 31 grudnia 2020	(23 609)	-	-	(292)	(116)	-	-	(24 017)
Wartość netto na 1 stycznia 2020	327 106	10 457	597	6 059	87 207	288 522	-	719 948
Wartość netto na 31 grudnia 2020	316 538	11 570	393	11 479	93 659	292 057	4 382	730 078

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Prawa do korzystania z podziemnych części gruntu	Ogółem
Wartość brutto							
Stan na 1 stycznia 2019	124 978	-	-	-	-	-	124 978
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	230 328	14 365	-	14 024	71 433	300 544	630 694
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	355 306	14 365	-	14 024	71 433	300 544	755 672
Nabycie	2 875	1 017	892	1 462	27 118	-	33 364
Zbycie	(103)	(38)	-	-	-	-	(141)
Oddanie w subleasing finansowy	-	246	-	-	-	-	246
Likwidacje	(7)	-	(281)	(151)	-	-	(439)
Pozostałe	(5 795)	(107)	-	(255)	(1)	-	(6 158)
Stan na 31 grudnia 2019	352 276	15 483	611	15 080	98 550	300 544	782 544
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)							
Stan na 1 stycznia 2019	(7 932)	-	-	-	-	-	(7 932)
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	(2 981)	(8 096)	-	(11 077)
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	(7 932)	-	-	(2 981)	(8 096)	-	(19 009)
Zbycie	3	-	-	-	-	-	3
Amortyzacja	(5 276)	(5 057)	(14)	(6 165)	(3 148)	(12 022)	(31 682)
Likwidacje	-	31	-	37	-	-	68
Pozostałe	13	-	-	88	-	-	101
Stan na 31 grudnia 2019	(13 192)	(5 026)	(14)	(9 021)	(11 244)	(12 022)	(50 519)
Odpisy aktualizujące							
Stan na 1 stycznia 2019	(11 905)	-	-	-	-	-	(11 905)
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	(99)	-	(99)
Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	(11 905)	-	-	-	(99)	-	(12 004)
Zmniejszenia	1	-	-	-	-	-	1
Zwiększenia	(74)	-	-	-	-	-	(74)
Stan na 31 grudnia 2019	(11 978)	-	-	-	(99)	-	(12 077)
Wartość netto na 1 stycznia 2019	105 141	-	-	-	-	-	105 141
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	230 328	14 365	-	11 043	63 238	300 544	619 518
Wartość netto na 1 stycznia 2019 po korekcie	335 469	14 365	-	11 043	63 238	300 544	724 659
Wartość netto na 31 grudnia 2019	327 106	10 457	597	6 059	87 207	288 522	719 948

17. Nieruchomości inwestycyjne

Zasady rachunkowości

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Grupa wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przyjęciu inwestycji w nieruchomości do używania.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania umowy.

Istotne osądy i szacunki

Podstawowe założenia dotyczące weryfikacji okresu ekonomicznej użyteczności nieruchomości inwestycyjnych zostały opisane w notcie objaśniającej dotyczącej rzeczowych aktywów trwałych (nota 14), a podstawowe założenia dotyczące utraty wartości zostały opisane w notcie w części sprawozdania dotyczącej utraty wartości aktywów niefinansowych.

Nieruchomości inwestycyjne

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia	33 682	32 770
Przeniesienia	-	836
Nabycie	77	33
Likwidacja	(2 777)	-
Pozostałe	-	43
Stan na 31 grudnia	30 982	33 682
Skumulowana amortyzacja (umorzenie)		
Stan na 1 stycznia	(9 892)	(6 222)
Amortyzacja	(1 009)	(3 670)
Likwidacja	2 776	-
Pozostałe	(29)	-
Stan na 31 grudnia	(8 154)	(9 892)
Odpisy aktualizujące		
Stan na 1 stycznia	(681)	(684)
Zmniejszenia	5	3
Zwiększenia	(913)	-
Stan na 31 grudnia	(1 589)	(681)
Wartość netto		
Wartość netto na 1 stycznia	23 109	25 864
Wartość netto na 31 grudnia	21 239	23 109

Na nieruchomościach inwestycyjnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

Poniżej przedstawiono przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	2 520	2 556
Koszty operacyjne związane z nieruchomościami inwestycyjnymi generującymi przychody	(4 544)	(6 425)

Grupa do kategorii nieruchomości inwestycyjnych zalicza między innymi budynki biurowe i inne lokale.

Najbardziej wartościową nieruchomością inwestycyjną jest była siedziba ENEA S.A., ujęta w księgach w wartości netto 7 816 tys. zł. Grupa szacuje, że wartość godziwa zbliżona jest do wartości ujętej w księgach.

18. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości dotyczące inwestycji w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane zostały przedstawione w nocie składu Grupy Kapitałowej i zasad konsolidacji (nota 2).

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe dotyczące jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych konsolidowanych metodą praw własności:

Stan na 31 grudnia 2020	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	Polimex - Mostostal S.A.*	Polska Grupa Górnicza S.A.	ElectroMobility Poland S.A.	Razem
Udział w własności	50,00%	16,48%	7,66%	25%	
Aktywa obrotowe	38 172	1 390 029	1 799 476	17 537	3 245 214
Aktywa trwałe	95 229	673 930	9 080 500	39 274	9 888 933
Aktywa razem	133 401	2 063 959	10 879 976	56 811	13 134 147
Zobowiązania krótkoterminowe	912 443	1 175 007	6 568 576	2 901	8 658 927
Zobowiązania długoterminowe	–	213 913	2 733 135	17	2 947 065
Zobowiązania razem	912 443	1 388 920	9 301 711	2 918	11 605 992
Aktywa netto	(779 042)	675 039	1 578 265	53 893	1 528 155
Udział w aktywach netto	–	111 246	120 895	13 473	245 614
Wartość firmy	7 080	15 954	52 697	–	75 731
Odpis aktualizujący wartość firmy	(7 080)	–	(52 697)	–	(59 777)
Odpis aktualizujący wartość inwestycji	–	–	(129 208)	–	(129 208)
Eliminacja strat/zysków niezrealizowanych	–	(7 026)	8 313	–	1 287
Wartość księgową inwestycji wycenianych metodą praw własności na 31 grudnia 2020	–	120 174	–	13 473	133 647
Przychody	32 562	1 500 978	7 271 145	483	8 805 168
Wynik netto	(625 208)	94 309	(1 751 246)	(3 762)	(2 285 907)
Eliminacja strat/zysków niezrealizowanych	–	(7 026)	8 313	–	1 287
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	–	15 683	(125 213)	(631)	(110 161)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych	–	–	(129 208)	–	(129 208)

* dane pakietowe – mogą się różnić od danych publikowanych w nieistotnym zakresie

Grupa dokonała korekty konsolidacyjnej dotyczącej marż ze sprzedaży na transakcjach pomiędzy Grupą a spółkami Polimex – Mostostal S.A. oraz Polska Grupa Górnicza S.A.

Biorąc pod uwagę trudną sytuację finansową Polskiej Grupy Górnicznej S.A. (PGG), negatywne zmiany w środowisku rynkowym i gospodarczym tej spółki oraz plany wygaszania górnictwa węgla kamiennego w Polsce Grupa zidentyfikowała przesłanki świadczące o utracie wartości inwestycji w akcje PGG. W związku z powyższym, po przeprowadzeniu testu na utratę wartości, Grupa zdecydowała się objąć odpisem aktualizującym całą wartość inwestycji w akcje PGG. Na dzień 31 grudnia 2020 r. wartość inwestycji w akcje PGG w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynosi zero.

W pozycji: Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów wykazano rezerwę na przyszłe zobowiązania inwestycyjne wobec spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. w wysokości 222 200 tys. zł.

Stan na 31 grudnia 2019	Elektrownia Ostrołęka sp. z o.o.	Polimex - Mostostal S.A.	Polska Grupa Górnicza S.A.	ElectroMobility Poland S.A.	Razem
Udział w własności	50,00%	16,48%	7,66%	25,00%	
Aktywa obrotowe	37 549	964 470	2 226 017	40 174	3 268 210
Aktywa trwałe	65 419	718 259	9 794 651	17 542	10 595 871
Aktywa razem	102 968	1 682 729	12 020 668	57 716	13 864 081
Zobowiązania krótkoterminowe	86 271	779 861	4 040 084	1 297	4 907 513
Zobowiązania długoterminowe	170 532	319 677	4 694 514	3	5 184 726
Zobowiązania razem	256 803	1 099 538	8 734 598	1 300	10 092 239
Aktywa netto	(153 835)	583 191	3 286 070	56 416	3 771 842
Udział w aktywach netto	-	96 110	251 713	14 104	361 927
Wartość firmy	7 080	15 954	52 697	-	75 731
Odpis aktualizujący	(7 080)	-	(52 697)	-	(59 777)
Wartość firmy po odpisie aktualizującym	-	15 954	-	-	15 954
Eliminacja strat/zysków niezrealizowanych	-	(7 573)	2 708	-	(4 865)
Wartość księgową inwestycji wycenianych metodą praw własności na 31 grudnia 2019	-	104 491	254 421	14 104	373 016
Przychody	8 360	1 502 896	9 189 382	394	10 701 032
Wynik netto	(1 038 720)	4 490	(427 079)	(5 531)	(1 466 840)
Eliminacja strat/zysków niezrealizowanych	-	(7 573)	2 708	-	(4 865)
Eliminacja nadwyżki straty netto nad wartością bilansową udziałów	(76 916)	-	-	-	(76 916)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	(442 444)	5 511	(44 342)	(890)	(482 165)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych	(7 080)	-	(52 697)	-	(59 777)

Zmiana stanu inwestycji w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan na 1 stycznia	373 016	734 268
Udział w zmianie stanu aktywów netto	(110 161)	(482 165)
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych	(129 208)	(59 777)
Nabycie inwestycji	-	180 690
Stan na 31 grudnia	133 647	373 016

Realizacja projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. ENEA S.A. posiadała 9 124 821 udziałów w Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł jeden udział i o łącznej wartości nominalnej 456 241 tys. zł.

23 grudnia 2019 r. ENEA S.A. i ENERGA S.A. zawarły ze spółką Elektrowni Ostrołęka Sp. o.o. umowę pożyczki, zgodnie z którą ENERGA S.A. udzieliła spółce Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczki w kwocie do 340 000 tys. zł na okres do 26 lutego 2021 r. Przedmiotowa umowa przewidywała warunkową sprzedaż ENEA S.A. (jeżeli ziszcza się okoliczności wskazane w pkt 1.8 Porozumienia z dnia 30 kwietnia 2019 r., zawartego pomiędzy ENEA S.A. a ENERGA S.A.) połowy wierzytelności ENERGA S.A. wobec Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. z terminem zapłaty ustalonym na 31 stycznia 2021 r. za cenę równą wartości nominalnej zbywanych wierzytelności obejmujących w szczególności kwotę główną i odsetki na 31 stycznia 2021 r. Zgodnie z umową pożyczki ENEA S.A. była zobowiązana do zapłaty ceny za nabywane wierzytelności w dniu 31 stycznia 2021 r. ENERGA S.A. wypłaciła spółce Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. pierwszą transzę pożyczki w kwocie 160 000 tys. zł 23 grudnia 2019 r., drugą transzę w kwocie 17 000 tys. zł 13 stycznia 2020 r., a trzecią transzę w kwocie 163 000 tys. zł 22 kwietnia 2020 r. W dniu 30 czerwca 2020 r. warunek, o którym mowa powyżej został spełniony dla drugiej i trzeciej transzy pożyczki (dla pierwszej transzy warunek został spełniony już w grudniu 2019 r.), w kwocie 180 000 tys. zł. W związku z tym, w sprawozdaniach finansowych na 30 czerwca 2020 r. ENEA S.A. ujęła przyszłą należność z tytułu wyżej wymienionych dwóch transzy pożyczki w łącznej kwocie 90 000 tys. zł, powiększonej o naliczone odsetki w kwocie 1 299 tys. zł oraz zobowiązanie wobec ENERGA S.A. w tej samej wysokości.

30 kwietnia 2020 r. PKN Orlen S.A. zakończył proces rozliczania wszystkich transakcji nabycia akcji ENERGA S.A. po zakończonym wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż wszystkich akcji wyemitowanych przez ENERGA S.A., ogłoszonym przez PKN Orlen S.A. 5 grudnia 2019 r. W wyniku tego wezwania PKN Orlen S.A. nabył 331 313 082 akcje ENERGA S.A., które stanowią około 80% kapitału zakładowego ENERGA S.A. oraz około 85% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu ENERGA S.A. W dniu 30 listopada 2020 r. PKN Orlen S.A., w wyniku rozliczenia transakcji nabycia akcji objętych w ramach kolejnego wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji ENERGA S.A., ogłoszonego przez PKN Orlen S.A. w dniu 21 września 2020 r., zwiększył swój udział w kapitale zakładowym ENERGA S.A. oraz w ogólnej liczbie głosów odpowiednio do poziomu 90,92% i 93,28%.

13 lutego 2020 r. ENEA S.A. zawarła porozumienie z ENERGA S.A. dotyczące zawieszenia przez ENERGA S.A. i ENEA S.A. finansowania projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C. W porozumieniu ENEA S.A. oraz ENERGA S.A. zobowiązały się dokonać analiz w szczególności dotyczących parametrów technicznych, technologicznych, ekonomicznych i organizacyjnych oraz dalszego finansowania projektu.

ENERGA S.A. i ENEA S.A. przyjęły, że wstrzymanie finansowania projektu będzie powodowało konieczność zawieszenia przez spółkę wykonywania zawartego 12 lipca 2018 r. kontraktu na budowę Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW, a także umowy na przebudowę infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka C z 4 października 2019 r.

14 lutego 2020 r. Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. przekazała Generalnemu Wykonawcy kontraktu na budowę Elektrowni Ostrołęka "C" o mocy ok. 1000 MW z 12 lipca 2018 r. polecenie zawieszenia wykonywania całości prac związanych z tym kontraktem, z terminem wejścia w życie zawieszenia 14 lutego 2020 r.

18 kwietnia 2020 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy PKN Orlen S.A. a Skarbem Państwa w związku z planowanym przejściem przez PKN Orlen kontroli kapitałowej nad ENERGA S.A. Strony Porozumienia przewidywały, że po przejściu przez PKN Orlen kontroli nad ENERGA S.A. kontynuowane będą inwestycje strategiczne ENERGA S.A. PKN Orlen S.A. zadeklarował, że niezwłocznie po przejściu kontroli nad ENERGA S.A. dokona weryfikacji warunków kontynuowania tych inwestycji, w szczególności budowy Elektrowni Ostrołęka C.

7 maja 2020 r. ENERGA S.A. poinformowała o przedłużeniu okresu analiz w ramach projektu Ostrołęka C. Zgodnie z treścią raportu bieżącego, przyjęto założenie, że prace w ramach analiz potrwają jeszcze około miesiąca.

W ramach prac analitycznych realizowanych w myśl porozumienia o zawieszeniu finansowania projektu, ENEA S.A. i ENERGA S.A. pracowały m.in. nad aktualizacją założeń biznesowych, technicznych oraz dotyczących struktury finansowania w modelu finansowym. Wyniki tych prac ze strony ENERGA S.A. zostały przekazane spółce Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. 14 maja 2020 r., kiedy to spółka otrzymała kalkulacje dotyczące rentowności Projektu w wariancie jego kontynuowania w oparciu o paliwo węglowe. Wyniki te zostały wykorzystane do stworzenia testu CGU przez tę spółkę. Przeprowadzony przez Elektrowni Ostrołęka sp. z o.o. test CGU wskazywał, że dokończenie Projektu będzie generować ujemną wartość, co oznacza brak zasadności kontynuowania projektu.

19 maja 2020 r. PKN Orlen S.A. opublikował raport bieżący nr 31/2020, w którym poinformował, że przekazał do ENERGA S.A. swoje stanowisko w związku z zapytaniem skierowanym do PKN Orlen S.A. przez ENERGA S.A.

dotyczącym woli bezpośredniego zaangażowania finansowego w inwestycję obejmującą budowę energetycznego bloku węglowego realizowaną przez spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Inwestycja). PKN Orlen S.A. zadeklarował wstępną gotowość bezpośredniego zaangażowania finansowego w Inwestycję, wyłącznie w przypadku zmiany założeń technologicznych dla Inwestycji na technologię opartą na paliwie gazowym. PKN Orlen S.A. zadeklarował także swoją gotowość do rozmów z udziałowcami spółki, czyli z ENERGA S.A. oraz ENEA S.A. co do formy, zakresu i sposobu zaangażowania w Inwestycję.

Ponadto, 19 maja 2020 r. ENERGA S.A. opublikowała raport bieżący nr 41/2020, w którym poinformowała o otrzymaniu 19 maja 2020 r. od PKN Orlen S.A., większościowego akcjonariusza ENERGA S.A., deklaracji wstępnej gotowości bezpośredniego zaangażowania finansowego w inwestycję obejmującą budowę bloku energetycznego, realizowaną przez spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Deklaracja była odpowiedzią na zapytanie ENERGA S.A. skierowane do PKN Orlen S.A. i została złożona wyłącznie pod warunkiem zmiany założeń technologicznych dla Inwestycji na technologię opartą na paliwie gazowym, co było jednym ze scenariuszy rozważanych w ramach analiz, o których ENERGA S.A. informowała w raportach bieżących nr 8/2020 z 13 lutego 2020 r., nr 11/2020 z 23 lutego 2020 r. oraz nr 38/2020 z 7 maja 2020 r.

19 maja 2020 r. ENEA S.A. otrzymała drogą elektroniczną kopię Uchwały nr 39/2020 Zarządu Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. z 19 maja 2020 r. w sprawie utworzenia odpisów aktualizujących wartość księgową aktywów spółki. Na skutek przeprowadzonego w spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. testu na utratę wartości majątku trwałego, który był konsekwencją aktualizacji przez Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. założeń biznesowych dotyczących realizacji projektu budowy elektrowni Ostrołęka C opartego o technologię węglową, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok 2019 ujęto udział ENEA S.A. w stracie netto Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. Z uwagi na to, że był on większy od wartości udziałów w tej spółce, została ona zmniejszona do zera. Również na 31 grudnia 2020 r. wartość udziałów ENEA S.A. w spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wynosiła 0 zł.

2 czerwca 2020 r. Zarząd ENEA S.A. przyjął raport końcowy z analiz przeprowadzonych we współpracy z ENERGA S.A. w zakresie aspektów techniczno-technologicznych, ekonomicznych i organizacyjno-prawnych oraz dalszego finansowania projektu. Wnioski z przeprowadzonych analiz nie uzasadniają kontynuowania jego realizacji w dotychczasowej formie, tj. jako projektu budowy elektrowni wytwarzającej energię elektryczną w procesie spalania węgla kamiennego. Na powyższą ocenę wpływ miały m.in.:

- 1) zmiany regulacyjne na poziomie Unii Europejskiej i polityka kredytowa poszczególnych instytucji finansowych, wskazujące na istotnie większą dostępność finansowania dla projektów energetycznych opartych na spalaniu gazu, niż projektów węglowych;
oraz
- 2) przejście kontroli nad ENERGA S.A. przez PKN Orlen, którego strategia nie zakłada inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej w oparciu o spalanie węgla.

Jednocześnie, analiza techniczna potwierdziła możliwość realizacji wariantu budowy elektrowni wytwarzającej energię elektryczną w procesie spalania gazu ziemnego (Projekt gazowy) w dotychczasowej lokalizacji budowanego bloku węglowego. W konsekwencji powyższego, Zarząd ENEA S.A. podjął decyzję o zamiarze kontynuacji budowy jednostki wytwórczej w Ostrołęce z uwzględnieniem zmiany źródła zasilania z węglowego na gazowe.

2 czerwca 2020 r. zostało zawarte trójstronne porozumienie pomiędzy ENEA S.A., ENERGA S.A. oraz PKN Orlen S.A., określające następujące główne zasady współpracy w Projekcie gazowym:

- z zastrzeżeniami poczynionymi poniżej, kontynuację współpracy ENEA S.A. z ENERGA S.A. w ramach istniejącej spółki celowej, tj. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. i dokonanie rozliczenia pomiędzy ENEA S.A. i ENERGA S.A. kosztów związanych z Projektem oraz dokonanie rozliczenia z wykonawcami Projektu, według dotychczasowych zasad,
- uwzględnienie ewentualnej roli PKN Orlen S.A. w Projekcie gazowym w charakterze nowego wspólnika,
- udział ENEA S.A. w Projekcie gazowym jako wspólnika mniejszościowego z ograniczonym kwotowo limitem zaangażowania, w konsekwencji czego ENEA S.A. nie będzie podmiotem współkontrolującym Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o.,
- z zastrzeżeniem uzyskania niezbędnych zgód korporacyjnych, zawarcie nowej umowy wspólników w sprawie realizacji Projektu gazowego uwzględniającej powyższe zasady współpracy,
- realizację działań dla pozyskania finansowania dla Projektu gazowego przez ENERGA S.A. wspólnie z PKN Orlen S.A.

Począwszy od 2 czerwca 2020 r. strony powyższego porozumienia prowadziły rozmowy dotyczące zawarcia nowej umowy inwestycyjnej określającej zasady dalszej realizacji Projektu gazowego, w tym poziom zaangażowania finansowego każdej ze Stron. Równoległe ENEA S.A. przeprowadzała własne oceny dalszej zasadności udziału w tym projekcie.

W dniu 22 grudnia 2020 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. podjęła decyzje w sprawie:

- rezygnacji ENEA S.A. z zaangażowania kapitałowego w budowę bloku gazowego w ramach Projektu Ostrołęka C, oraz
- uzgodnienia z ENERGA S.A. zasad rozliczenia kosztów realizacji projektu budowy bloku węglowego w ramach Projektu Ostrołęka C.

Podjęcie decyzji w ww. obszarze przez Radę Nadzorczą ENEA S.A. oraz stron zaangażowanych w Projekt Ostrołęka C skutkować będzie wyodrębnieniem w ramach Projektu Ostrołęka C (w tym rachunkowo i organizacyjnie) części

przedsiębiorstwa związanego z prowadzeniem projektu gazowego. Od dnia wyodrębnienia koszty inwestycyjne związane z rozliczeniem projektu gazowego nie będą ponoszone przez ENEA S.A.

Ponadto, 22 grudnia 2020 r. zostały podpisane:

- porozumienie pomiędzy ENEA S.A., ENERGA S.A. oraz Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o. w sprawie współpracy przy podziale Elektrownia Ostrołęka sp. z o.o. (Porozumienie podziałowe),
- porozumienie pomiędzy Spółką, a ENERGA S.A. w sprawie współpracy przy rozliczeniu projektu budowy bloku węglowego w ramach Projektu Ostrołęka C (Porozumienie rozliczeniowe, Projekt węglowy).

Porozumienia te zostały podpisane w związku z decyzją o zmianie źródła zasilania dla budowanej Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW z węglowego na gazowe, oraz decyzją ENEA S.A. o nieuczestniczeniu w Projekcie gazowym.

W treści obydwu porozumień ENEA S.A. złożyła oświadczenie o rezygnacji z udziału w Projekcie gazowym. Powody rezygnacji z dalszego zaangażowania kapitałowego w budowę bloku gazowego związane są w szczególności z zamiarem intensyfikacji działań inwestycyjnych GK ENEA w obszarze odnawialnych źródeł energii, jak również dedykowania nakładów związanych z konwersją zasilania węglowego na gazowe w obszarze wytwarzania dla posiadanych przez ENEA S.A. istniejących już aktywów wytwórczych, w odniesieniu do których ENEA S.A. jest pełnym właścicielem.

Okoliczność uzgodnienia Porozumień potwierdza również, iż w związku z decyzją ENEA S.A. o rezygnacji z Projektu gazowego pozostałe strony nie będą wywodzić z tej decyzji żadnych roszczeń względem ENEA S.A.

Zgodnie z postanowieniami Porozumienia podziałowego podział Elektrownia Ostrołęka sp. z o.o. nastąpi poprzez wydzielenie (w rozumieniu przepisów Kodeksu Spółek Handlowych) aktywów i pasywów (praw i obowiązków) oraz innych elementów, składających się na Projekt gazowy. Zakończenie procesu podziału tej spółki planowane jest na drugi kwartał 2021 r.

Porozumienie rozliczeniowe zostało zawarte jako konieczne dla realizacji postanowień Porozumienia podziałowego, wymagającej kooperacji wspólników Elektrowni Ostrołęka sp. z o.o., w tym niezbędnego rozliczenia kosztów związanych z Projektem węglowym. Porozumienie rozliczeniowe przewiduje, że koszty związane z Projektem węglowym będą rozliczane w oparciu o dotychczasowe ustaleniami pomiędzy Spółką, a ENERGA S.A. i ENEA S.A.

W dniu 31 grudnia 2020 r., ENEA S.A., zgodnie z Porozumieniem rozliczeniowym (zmieniającym w tym zakresie umowę pożyczki z dnia 23 grudnia 2019 r.), odkupiła od ENERGA S.A. połowę wierzytelności ENERGA S.A. wobec Elektrowni Ostrołęka sp. z o.o. za cenę równą wartości nominalnej zbywanych wierzytelności w kwocie 170 000 tys. zł, powiększonej o odsetki naliczone na dzień 31 grudnia 2020 r. w kwocie 11 617 tys. zł.

Na 31 grudnia 2020 r. odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wynosiły łącznie 209 785 tys. zł, wraz z odsetkami (wartość pożyczek odpisano do zera). Łączny odpis aktualizujący wartość pożyczek udzielonych spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. rozpoznany w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. wyniósł 144 014 tys. zł i kwota ta została ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji: Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Ponadto, w związku z przedstawioną 23 czerwca 2020 r. przez Generalnego Wykonawcę (GW) propozycją rozliczenia inwestycji, polegającej na budowie elektrowni Ostrołęka C w technologii węglowej, rozpoznano przesłankę do utworzenia rezerwy w kwocie 222 200 tys. zł (kwota ta została ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji: Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych) na przyszłe zobowiązania inwestycyjne wobec spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Wysokość tej rezerwy, w związku z dużym stopniem niepewności co do ostatecznych kwot roszczeń, jest najlepszym możliwym szacunkiem, opartym m.in. na propozycjach GW. Wysokość kwot wymaganych do rozliczenia Projektu węglowego jest obecnie przedmiotem szczegółowych analiz po stronie Elektrownia Ostrołęka sp. z o.o. i uzgodnień z GW.

26 lutego 2021 r. ENEA S.A. i ENERGA S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Aneks nr 1 do Umowy Pożyczki w kwocie do 340 000 tys. zł z 23 grudnia 2019 r. oraz Aneks nr 6 do Umowy Pożyczki do kwoty 58 000 tys. zł z 17 lipca 2019 r. Zgodnie z postanowieniami wyżej wymienionych aneksów spółka Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. zobowiązała się do dokonania na rzecz ENEA S.A. jednorazowej spłaty pożyczek w kwocie odpowiednio 170 000 tys. zł oraz 29 000 tys. zł wraz z należnymi odsetkami w terminie do 30 czerwca 2021 r.

Zobowiązanie ENEA S.A. do zapewnienia finansowania spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wynikające z dotychczas zawartych porozumień (w szczególności z 28 grudnia 2018 r. oraz 30 kwietnia 2019 r. oraz Porozumienia rozliczeniowego), które nie zostało zrealizowane, wynosi 620 mln zł. ENEA S.A. nie posiada informacji o ewentualnych dodatkowych, poza wskazanymi powyżej, wpłatach, ani o ich terminach.

19. Prawa do emisji CO₂

Zasady rachunkowości

Grupa nabywa prawa do emisji CO₂ na własne potrzeby. Uprawnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień oraz dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ zakupione w celu umorzenia, tj. spełnienia obowiązku rozliczenia emisji CO₂, wykazywane są w aktywach w odrębnej pozycji. Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie w Krajowym Planie Rozdziału Uprawnień ujmowane są w wartości zerowej.

Upewnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie na dany rok obrotowy, nieprzekazane jednak na rachunek w rejestrze uprawnień Grupy, których dokładna liczba jest nieznaną, ujmuje się, jeśli spełniają one definicję aktywów. W takim przypadku Zarząd Spółki określa najbardziej wiarygodną liczbę uprawnień do emisji CO₂ do otrzymania przez Grupę, którą to ilość następnie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości nominalnej, tzn. wartości zerowej. Ujęcie w ewidencji następuje w dacie zatwierdzenia planowanej do otrzymania ilości uprawnień do emisji CO₂. Dopuszcza się dokonanie korekty ujętego w ewidencji szacunku liczby uprawnień do emisji CO₂ na dzień sprawozdawczy według najbardziej aktualnych informacji otrzymanych przez Grupę od służb odpowiedzialnych za realizację nakładów inwestycyjnych zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI). Zakupione w celu umorzenia dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Ewidencja uprawnień do emisji CO₂ prowadzona jest odrębnie dla każdej instalacji w następujących grupach praw:

- a) CER zielone,
- b) EUA nieodpłatne oraz zakupione.

W wyżej wymienionych grupach rozchody ujmowane są metodą FIFO, tj. „pierwsze weszło, pierwsze wyszło”, lub metodą średniej ważonej ceny nabycia.

W momencie faktycznego przyznania, wartość uprawnień do emisji CO₂, które początkowo ujęto w oparciu o ich szacunkową liczbę, koryguje się w sposób prospektywny, zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*.

Jeżeli faktyczna przyznana liczba uprawnień do emisji CO₂ na dany okres sprawozdawczy zostanie określona w kolejnym okresie sprawozdawczym, powstała różnica (nadwyżkę/niedobór) pomiędzy liczbą oszacowanych uprawnień, a faktycznie przyznanych na dany okres sprawozdawczy, należy ująć jako korektę uprawnień przyznanych na kolejny okres sprawozdawczy.

W związku z emisją CO₂, która towarzyszy procesowi produkcji energii elektrycznej, Grupa jest zobowiązana do jej rozliczenia poprzez przedstawienie określonej ilości uprawnień do emisji CO₂ do umorzenia. Koszty związane ze spełnieniem wyżej wymienionego obowiązku ujmowane są w księgach rachunkowych systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego w postaci rezerwy na szacowaną emisję CO₂ dla każdej instalacji proporcjonalnie do wielkości rzeczywistej i planowanej produkcji energii elektrycznej i ujmuje się w ciężar kosztów działalności podstawowej.

Umorzenie uprawnień ujmowane jest w poszczególnych grupach uprawnień:

- a) CER zielone,
- b) EUA darmowe i zakupione,

zgodnie z metodą FIFO tj. „pierwsze weszło, pierwsze wyszło” dla każdej z instalacji lub metodą średniej ważonej ceny nabycia.

Przychody z tytułu sprzedaży i wartość sprzedanych uprawnień do emisji CO₂ ujmowane są odpowiednio w przychodach lub kosztach działalności operacyjnej.

Istotne osądy i szacunki

Ustalenie odpisów wartości praw do emisji CO₂ wymaga oszacowania ich wartości netto możliwych do uzyskania bazując na najbardziej aktualnych cenach sprzedaży na moment dokonania szacunków.

Prawa do emisji CO₂

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia	1 375 128	586 236
Nabycie	2 436 061	1 423 701
Umorzenie	(1 282 117)	(546 287)
Sprzedaż	–	(82 986)
Pozostałe zmiany	(13)	(5 536)
Stan na 31 grudnia	2 529 059	1 375 128
Wartość księgową netto		
Stan na 1 stycznia	1 375 128	586 236
Stan na 31 grudnia	2 529 059	1 375 128

20. Zapasy

Zasady rachunkowości

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia, na którą składa się cena zakupu powiększona o koszty poniesione na ich zakup tj. w szczególności koszty transportu do miejsca składowania lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto pomniejszone o ewentualne odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Rozchód zapasów ustala się:

- z wykorzystaniem metody średniej ważonej ceny nabycia,
- z wykorzystaniem metody szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen,
- z wykorzystaniem metody FIFO.

W ramach zapasów Grupa wykazuje m.in. świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie.

Świadectwa pochodzenia energii - są potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (energia pochodząca np. z wiatru, wody, słońca, biomasy – tzw. certyfikaty zielone, energia pochodząca z biogazu rolniczego – tzw. certyfikaty błękitne). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii w odnawialnych źródłach energii i kogeneracji.

Świadectwa efektywności energetycznej, czyli tzw. certyfikaty białe, są potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z podjętych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w trzech obszarach, tj.: zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych, zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych oraz zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyłce i dystrybucji. Dla wymienionych kategorii przedsięwzięć przeprowadzane są przez Prezesa URE przetargi na tzw. białe certyfikaty. Wydaje je Prezes URE na wniosek podmiotu, który wygrał przetarg.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania w rejestrach świadectw pochodzenia energii oraz świadectw efektywności energetycznej, prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE S.A.). Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy. Przeniesienie praw następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia energii lub w rejestrze świadectw efektywności energetycznej. Prawa majątkowe wygasają w momencie ich umorzenia.

Świadectwa pochodzenia nabyte - wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej we własnym zakresie - rozpoznawane są w momencie wytworzenia energii (lub na dzień, w którym ich uzyskanie stało się prawdopodobne), chyba że istnieje uzasadniona wątpliwość co do możliwości ich wydania przez Prezesa URE. Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej we własnym zakresie wyceniane są w następujący sposób:

- zgodnie z zasadami ustalania ceny sprzedaży świadectw, wynikających z zawartych przez Grupę umów, w zakresie tej części świadectw, które objęte są tymi umowami,
- na podstawie notowań giełdowych ceny świadectw z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzona została energia, której świadectwa dotyczą w zakresie pozostałych świadectw nie objętych jeszcze zawartymi przez Grupę umowami sprzedaży,
- w wartości wynikającej z opłaty zastępczej dla świadectw, dla których brak jest notowań giełdowych.

W sytuacji kiedy wartość ujętych w ewidencji świadectw pochodzenia, które nie są objęte umowami sprzedaży, jest wyższa od wartości ustalonej zgodnie z ceną rynkową notowaną w dniu bilansowym, Grupa tworzy odpis aktualizujący wartość tych świadectw do ich wartości rynkowej.

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo energetyczne oraz Ustawy o efektywności energetycznej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, jest obowiązane:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej lub
- b) uiścić opłaty zastępcze.

Grupa ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia:

- a) świadectwa pochodzenia energii odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego, jako procent ogólnej sprzedaży energii dla odbiorców końcowych;
- b) świadectwa efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego [toe], nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej; kwotę przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym osiągniętą za dany rok rozliczeniowy pomniejsza się o kwoty i koszty, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o efektywności energetycznej; wielkość obowiązku w poszczególnych latach rozliczeniowych określana jest w rozporządzeniu do Ustawy o efektywności energetycznej.

Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa w terminach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Grupa przedstawia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej do umorzenia, w cyklach miesięcznych, w celu realizacji obowiązku za dany rok obrotowy. W księgach rachunkowych ujęcie w kosztach umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej następuje na podstawie decyzji o umorzeniu wydanej przez Prezesa URE, z zastosowaniem rozchodu według metody FIFO, szczegółowej identyfikacji świadectwa lub metody średniej ważonej ceny nabycia.

W przypadku braku na dzień sprawozdawczy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Istotne osądy i szacunki

Ustalenie odpisów aktualizujących wartość zapasów wymaga oszacowania ich wartości netto możliwych do uzyskania bazując na najbardziej aktualnych cenach sprzedaży na moment dokonania szacunków.

Zapasy

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Materiały	785 407	952 280
Półprodukty i produkty w toku	1 237	772
Produkty gotowe	28 144	34 396
Świadczenia pochodzenia energii	350 664	436 118
Towary	10 230	11 569
Wartość brutto zapasów	1 175 682	1 435 135
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(45 707)	(58 840)
Wartość netto zapasów	1 129 975	1 376 295

W Grupie wydobywany jest węgiel, który jest następnie w części wykorzystywany w produkcji, a w części sprzedawany poza Grupę. Nie jest możliwe wiarygodne określenie jaka część węgla zostanie sprzedana, dlatego cały zapas jest prezentowany w powyższej tabeli w pozycji „Materiały”.

W okresie 12 miesięcy 2020 r. odpis aktualizujący wartość księgową zapasów spadł o 13 133 tys. zł (w okresie 12 miesięcy 2019 r. odpis aktualizujący wzrósł o 5 230 tys. zł).

Na zapasach nie ustanowiono zabezpieczeń.

21. Świadczenia pochodzenia energii

Zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w nocie zapasów (nota 20).

Istotne osądy i szacunki

Istotne osądy i szacunki zostały zaprezentowane w nocie zapasów (nota 20).

Świadczenia pochodzenia energii

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Wartość netto na 1 stycznia	430 571	516 133
Wytworzenie we własnym zakresie	282 693	263 460
Nabycie	130 752	109 101
Umorzenie	(491 718)	(426 905)
Sprzedaż	(7 788)	(24 529)
Zmiana odpisu aktualizującego	1 266	(6 110)
Pozostałe zmiany	-	(579)
Wartość netto na 31 grudnia	345 776	430 571

22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Zasady rachunkowości

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe ujmuje się początkowo w cenie transakcyjnej, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W sytuacji, gdy nie ma żadnych różnic między wartością początkową należności i kwotą (kwotami) w terminie (terminach) wymagalności (zapłaty), odsetki naliczone stopą efektywną nie pojawiają się.

Odpis z tytułu utraty wartości należności określony jest na podstawie oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają zarówno zaistniałe już zdarzenia niewykonania zobowiązania przez kontrahentów, jak również potencjalne, oszacowane straty kredytowe. Odpis tworzy się w ciężar kosztów ujętych w sprawozdaniu

z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Istotne osądy i szacunki

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Odpis z tytułu utraty wartości należności określony jest na podstawie oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają zarówno zaistniałe już zdarzenia niewykonania zobowiązania przez kontrahentów, jak również potencjalne, oszacowane straty kredytowe (nota 38.1). Potencjalne straty kredytowe szacowane są z uwzględnieniem rodzaju, wieku, etapu egzekwowania należności, przy czym etapy postępowania to: należność bieżąca, należność przeterminowana przed przekazaniem do sądu, należność w postępowaniu sądowym lub komorniczym, należność w upadłości lub ugodzie sądowej. Należności odpisywane są w koszty na podstawie obowiązujących wewnętrznych regulacji z uwzględnieniem zapisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu dostaw i usług	1 434 284	1 240 224
Należności z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) oraz innych podobnych świadczeń	218 734	285 819
Inne należności	251 837	272 228
Zaliczki	361 586	470 681
Przedpłacone ubezpieczenia majątkowe	5 345	12 459
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	2 271 786	2 281 411
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(139 595)	(157 844)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	2 132 191	2 123 567

Inne należności krótkoterminowe obejmują przede wszystkim depozyty transakcyjne.

Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług	3 594	4 032
Depozyty zabezpieczające transakcje futures zakupu uprawnień do emisji CO ₂	65 142	9 753
Inne należności	3 645	7 077
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	72 381	20 862
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	-	-
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	72 381	20 862

23. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca finansowy lub operacyjny

Zasady rachunkowości

Grupa jako leasingodawca dokonuje klasyfikacji leasingu jako leasing finansowy lub leasing operacyjny.

Grupa ujmuje przychody z tytułu leasingu operacyjnego jako przychód metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa (jako leasingodawca) przy leasingu finansowym przestaje ujmuwać leasingowany składnik aktywów jako składnik rzeczowych aktywów trwałych i ujmuje należności z tytułu leasingu finansowego w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów finansowych przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach leasingu finansowego. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu sprawozdawczego zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych.

Grupa występująca jako pośredni leasingodawca ujmuje główną umowę leasingową i umowę subleasingu jako dwie odrębne umowy. Wycena głównej umowy leasingowej, tj. wycena prawa do korzystania ze składnika aktywów i zobowiązania z tytułu leasingu, odbywa się zgodnie z metodologią wyceny standardowych umów leasingowych. Grupa (pośredni leasingodawca) klasyfikuje umowę subleasingu jako leasing finansowy lub leasing operacyjny w odniesieniu do prawa do użytkowania wynikającego z głównej umowy leasingowej.

Umowy subleasingu, których okres trwania stanowi istotną część okresu leasingu głównej umowy leasingu, klasyfikowane są jako leasing finansowy. W przeciwnym razie umowa subleasingu jest umową leasingu operacyjnego.

Grupa (pośredni leasingodawca) w czasie trwania umowy subleasingu, rozpoznaje zarówno przychody z tytułu odsetek w umowie subleasingu jak i koszty z tytułu odsetek w umowie głównej leasingu, które są prezentowane w szyku rozwartym.

Grupa (pośredni leasingodawca) ujmuje należności z tytułu subleasingu w kwocie sumy minimalnych należnych subleasingodawcy opłat leasingowych wynikających z umowy subleasingu finansowego zdyskontowanych o stopę procentową subleasingu. W oparciu o przyjętą stopę dyskontową następuje również podział stałej raty leasingowej wynikającej z umowy na część kapitałową oraz część odsetkową. Część kapitałowa pomniejsza wartość należności z tytułu subleasingu natomiast część odsetkowa jest ujmowana w rachunku wyników.

W momencie zawarcia przez Grupę umowy subleasingu, która jest umową leasingu operacyjnego, Grupa (pośredni leasingodawca) kontynuuje ujmowanie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu leasingu oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów.

Grupa, występująca w roli leasingodawcy, nie ma możliwości skorzystania z praktycznego zwolnienia z wydzielenia komponentów leasingowych i nieleasingowych. Grupa musi alokować łączne wynagrodzenie z umowy do komponentów leasingowych i nieleasingowych w oparciu o jednostkowe ceny sprzedaży poszczególnych komponentów. Jednostkowe ceny sprzedaży mogą wynikać z cenników, na bazie których Grupa przygotowuje swoje oferty. Dla komponentów nieleasingowych zastosowanie ma MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*.

Ogólne informacje dotyczące Grupy jako leasingodawcy

Grupa jest leasingodawcą w umowach dotyczących wynajmu iluminacji okolicznościowych, występuje także w roli leasingodawcy w umowach leasingu operacyjnego lokali użytkowych, gruntów oraz usług IT.

23.1. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca finansowy

Uzgodnienie niezdykontowanych umownych opłat leasingowych z inwestycją leasingową netto

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Niezdykontowane umowne opłaty leasingowe	2 215	1 922
Niezrealizowane przychody finansowe (efekt dykontowy)	(727)	(653)
Zdykontowane umowne opłaty leasingowe (inwestycja leasingowa netto)	1 488	1 269

Niezdykontowane umowne opłaty z tytułu leasingu finansowego (podział dotyczy okresu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów)

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Poniżej jednego roku	1 532	1 231
Od jednego do pięciu lat	683	691
Wartość niezdykontowanych umownych opłat z tytułu leasingu finansowego	2 215	1 922

Przychody związane z umowami leasingu finansowego

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody odsetkowe z tytułu leasingu finansowego	339	280

23.2. Grupa jako leasingodawca / subleasingodawca operacyjny

Niedzyskontowane umowne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego (podział dotyczy okresu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów)

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Poniżej jednego roku	2 249	2 348
Od jednego do pięciu lat	429	717
Powyżej pięciu lat	141	148
Wartość niedzyskontowanych umownych opłat z tytułu leasingu operacyjnego	2 819	3 213

Przychody związane z umowami leasingu operacyjnego

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	14 765	7 722

24. Aktywa i zobowiązania z tytułu umów z klientami

Zasady rachunkowości

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem Grupy do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Grupa przekazała klientowi. Aktywo ujmowane jest w przypadku, gdy Grupa spełniła zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłacił wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności.

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem Grupy do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Jeżeli klient dokonał płatności wynagrodzenia lub Grupa ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim Grupa przekazała dobra lub usługi klientowi, Grupa przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

Istotne osądy i szacunki

Niezafakturowane przychody ze sprzedaży na koniec okresu obrotowego

Oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rozliczeniowego do końca okresu obrotowego.

Aktywa i zobowiązania z tytułu umów z klientami

	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami
Stan na 1 stycznia 2019	327 980	68 578
Zwiększenie z tytułu przedpłat	-	34 492
Odpis aktualizujący	72	-
Zmiana stanu należności niezafakturowanych	2 395	-
Zobowiązania wynikające z korekt sprzedaży	-	12 631
Stan na 31 grudnia 2019	330 447	115 701
Zwiększenie z tytułu przedpłat	-	150 064
Przeniesienie z aktywów z tytułu umowy do należności	(8 018)	-
Odpis aktualizujący	17	-
Zobowiązania wynikające z korekt sprzedaży	-	(8 303)
Stan na 31 grudnia 2020	322 446	257 462

Saldo aktywów z tytułu umów z klientami obejmuje przede wszystkim niezafakturowaną sprzedaż energii elektrycznej, natomiast saldo zobowiązań z tytułu umów z klientami obejmuje przede wszystkim otrzymane zaliczki na opłaty przyłączeniowe.

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne na rachunku bankowym i w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności.

Środki pieniężne w kasie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości nominalnej. Środki pieniężne na rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie oraz inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie (w wartości nominalnej/początkowej powiększonej o naliczone do dnia bilansowego odsetki, skorygowanej o odpis na oczekiwane straty kredytowe).

W środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach wykazywane są środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, w tym środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z IRGiT.

Istotne osądy i szacunki

Prezentacja depozytów w IRGiT

Są to środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A., które podlegają ocenie co do możliwości ich uwolnienia bez ponoszenia istotnej straty.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Środki pieniężne w kasie i w banku	1 057 562	764 089
- środki pieniężne w kasie	33	25
- środki pieniężne w banku	1 057 529	764 064
Inne środki pieniężne	883 992	2 997 858
- środki pieniężne w drodze	-	7
- lokaty	510 237	2 934 752
- inne	373 755	63 099
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	3 761 947
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	1 941 554	3 761 947
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	754 321	477 382

Na środkach pieniężnych nie ustanowiono zabezpieczeń. Inne środki pieniężne obejmują przede wszystkim środki pieniężne na depozyty transakcyjne energii elektrycznej i praw do emisji CO₂ (głównie środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z IRGiT).

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w Grupie wyniosły na dzień 31 grudnia 2020 r. 754 321 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 477 382 tys. zł). Były to przede wszystkim środki pieniężne na depozyty transakcyjne energii elektrycznej i praw do emisji CO₂ (głównie środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z IRGiT), środki pieniężne na rachunku VAT (split payment), wadia i kaucje wpłacone przez dostawców oraz blokady środków pieniężnych na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

26. Kapitał własny

Zasady rachunkowości

Kapitał podstawowy

Kapitałem podstawowym Grupy Kapitałowej jest kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazywany w wysokości określonej i wpisanej w krajowym rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio o skutki hiperinflacji i rozliczenie skutków transakcji wydzielenia, połączenia i nabycia spółek. Podwyższenie kapitału podstawowego, które na koniec okresu sprawozdawczego zostało pokryte, a które oczekuje na rejestrację w krajowym rejestrze sądowym, jest również prezentowane jako kapitał podstawowy.

Kapitał własny

Stan na 31 grudnia 2020

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)*			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
Kapitał zakładowy razem			588 018

Stan na 31 grudnia 2019

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)*			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
Kapitał zakładowy razem			588 018

*Kapitał zakładowy w całości został wpłacony.

27. Udziały niekontrolujące

Udziały niekontrolujące

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r.:

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,07%	0,06%	34,01%	
Aktywa trwałe	87 117	13 976	699 249	3 409 628	
Aktywa obrotowe	35 145	3 238	156 541	611 883	
Zobowiązania długoterminowe	(13 342)	(3 944)	(152 199)	(633 210)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(14 735)	(3 315)	(90 884)	(359 918)	
Aktywa netto	94 185	9 955	612 707	3 028 383	
Wartość księgowa udziałów niekontrolujących	27 210	7	368	1 029 953	1 057 538
Przychody ze sprzedaży	65 540	6 289	389 817	1 812 825	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	633	(1 104)	31 391	99 047	
Całkowite dochody ogółem	517	(1 104)	28 809	97 410	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	324	(1)	19	33 733	34 075
Całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	291	(1)	17	33 173	33 480
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 528	2 205	51 892	479 893	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(4 753)	(432)	(39 177)	(613 962)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(2 155)	(2 471)	(15 952)	(7 061)	
Przepływy pieniężne netto	620	(698)	(3 237)	(141 130)	
Dywidendy wypłacone przypadające na udziały niekontrolujące	-	-	-	-	

Głównym przedmiotem działalności spółek Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. i ENEA Ciepło Sp. z o.o. jest produkcja energii ciepłej oraz dystrybucja ciepła, natomiast Grupy Kapitałowej LWB wydobywanie i sprzedaż węgla kamiennego.

W 2020 r. nie było dywidend wypłaconych udziałowcom niekontrolującym.

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.:

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Pila Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,07%	0,06%	34,01%	
Aktywa trwałe	90 036	14 817	704 109	3 120 332	
Aktywa obrotowe	32 025	3 462	152 537	745 789	
Zobowiązania długoterminowe	(15 695)	(4 236)	(152 058)	(561 583)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(13 190)	(2 984)	(119 851)	(373 694)	
Aktywa netto	93 176	11 059	584 737	2 930 844	
Wartość księgowa udziałów niekontrolujących	26 919	8	351	996 780	1 024 058
Przychody ze sprzedaży	61 080	6 473	377 549	2 157 858	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	(1 756)	(514)	4 379	343 466	
Całkowite dochody ogółem	(1 985)	(564)	2 748	338 616	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	(366)	-	953	116 905	117 492
Całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	(432)	-	952	115 246	115 766
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 686	954	83 816	716 420	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(10 480)	(1 014)	(54 881)	(471 855)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(2 115)	(484)	(27 811)	(32 618)	
Przepływy pieniężne netto	(9 909)	(544)	1 124	211 947	
Dywidendy wypłacone przypadające na udziały niekontrolujące	-	-	-	(8 673)	

28. Dywidenda

Zasady rachunkowości

Płatność dywidend na rzecz akcjonariuszy/udziałowców (w tym akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych w przypadku dywidend spółek zależnych) ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności. Przychody z tytułu dywidend prezentowane są w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów poniżej zysku operacyjnego.

Decyzję w sprawie pokrycia straty za rok 2020 podejmą akcjonariusze na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w 2021 r. Zarząd przedstawi rekomendację co do sposobu pokrycia straty w II kwartale 2021 r.

30 lipca 2020 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., zgodnie z którą 100% zysku netto za rok 2019 zostało przekazane na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

20 maja 2019 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., zgodnie z którą 100% zysku netto za rok 2018 zostało przekazane na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

29. Polityka zarządzania kapitałem

Podstawowym założeniem Grupy w zakresie zarządzania źródłami finansowania jest uzyskanie optymalnej struktury pasywów w celu obniżenia kosztu finansowania działalności, zapewnienia ratingu kredytowego na poziomie inwestycyjnym i źródeł finansowania dla działalności operacyjnej i inwestycyjnej Grupy. Realizowane działania w tym zakresie zmierzają także do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Grupy i satysfakcjonującej wartości dla akcjonariuszy. Przy optymalizowaniu struktury pasywów poprzez stosowanie dźwigni finansowej istotne jest utrzymanie bazy kapitałowej na poziomie pozwalającym na budowanie zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku. Grupa monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Grupy jest zwiększanie efektywności kapitału przy jednoczesnym jego utrzymaniu na bezpiecznym poziomie. Grupa opisuje wyżej wymienione wskaźniki w Sprawozdaniu Zarządu z działalności ENEA S.A. oraz Grupy Kapitałowej ENEA w 2020 r.

30. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

Zasady rachunkowości

Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie **kredyty i pożyczki** są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem finansowania.

Po początkowym ujęciu **zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek** są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem finansowania oraz dyskonta i premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zobowiązania finansowe obejmujące papiery dłużne klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zasady rachunkowości dotyczące **zobowiązań finansowych** zostały szerzej opisane w części dotyczącej instrumentów finansowych w nocie instrumentów finansowych i wartości godziwej (nota 35), natomiast **zobowiązania z tytułu leasingu** w nocie prawa do korzystania ze składnika aktywów (nota 16).

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Kredyty bankowe	1 686 985	1 891 366
Pożyczki	46 717	56 861
Obligacje	4 874 054	5 854 886
Długoterminowe	6 607 756	7 803 113
Kredyty bankowe	208 339	169 956
Pożyczki	11 723	12 450
Obligacje	1 003 999	1 920 505
Krótkoterminowe	1 224 061	2 102 911
Razem	7 831 817	9 906 024

Zgodnie z przyjętym modelem finansowania ENEA S.A., w celu zapewnienia finansowania bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych spółek należących do Grupy Kapitałowej ENEA, zawiera z zewnętrznymi instytucjami finansowymi umowy dotyczące programów emisji obligacji i/lub umowy kredytowe.

Kredyty i pożyczki

Poniżej przedstawiono zestawienie kredytów i pożyczek w Grupie:

Lp.	Spółka	Podmiot udzielający	Data zawarcia umowy	Łączna kwota umowy	Wartość zadłużenia na 31 grudnia 2020	Wartość zadłużenia na 31 grudnia 2019	Oprocentowanie	Termin obowiązywania umowy
1.	ENEA S.A.	EBI	18 października 2012 r. (A) oraz 19 czerwca 2013 r. (B)	1 425 000	1 013 543	1 138 956	Stała stopa procentowa lub WIBOR 6M +marża	17 czerwca 2030 r.
2.	ENEA S.A.	EBI	29 maja 2015 r. (C)	946 000	878 500	915 167	Stała stopa procentowa lub WIBOR 6M +marża	15 września 2032 r.
3.	ENEA S.A.	PKO BP	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 2 z 4 grudnia 2019 r.	300 000	-	-	WIBOR 1M +marża	31 grudnia 2022 r.
4.	ENEA S.A.	Pekao S.A.	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 2 z 4 grudnia 2019 r.	150 000	-	-	WIBOR 1M +marża	31 grudnia 2022 r.
5.	ENEA S.A.	BGK	7 września 2020 r.	250 000	-	-	WIBOR 1M +marża	7 września 2022 r.
6.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	NFOŚiGW	22 grudnia 2015 r.	60 075	41 327	48 184	Oprocentowa nie WIBOR 3M, nie mniej niż 2 %	20 grudnia 2026 r.
7.	Pozostałe	-	-	-	20 385	26 218	-	-
RAZEM				3 131 075	1 953 755	2 128 525		
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					9	2 108		
RAZEM				3 131 075	1 953 764	2 130 633		

Poniżej znajduje się krótka charakterystyka istotnych umów kredytowych i pożyczek w Grupie Kapitałowej ENEA:

ENEA S.A.

ENEA S.A. posiada obecnie umowy kredytowe zawarte z EBI na łączną kwotę 2 371 000 tys. zł (Umowa A 950 000 tys. zł i Umowa B 475 000 tys. zł oraz Umowa C 946 000 tys. zł). Środki pozyskane z EBI zostały przeznaczone na sfinansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego dotyczącego modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych ENEA Operator Sp. z o.o. Środki z Umowy A, B i C zostały w pełni wykorzystane. Oprocentowanie kredytów może być stałe lub zmienne. W okresie 12 miesięcy, zakończonym 31 grudnia 2020 r., ENEA S.A. zawarła umowę o kredyt w rachunku bieżącym z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK). Limit kredytu wynosi 250 000 tys. zł. Pozyskane z BGK środki zostaną przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności kredytobiorcy.

ENEA Ciepło Sp. z o.o.

Pożyczka z NFOŚiGW – umowę z 22 grudnia 2015 r. zawarto na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 20 grudnia 2026 r. z limitem 60 075 tys. zł. Kwota wykorzystanej pożyczki oprocentowana jest w skali roku w oparciu o WIBOR 3M, nie mniej niż 2 %. Pożyczka ta została 30 listopada 2018 r. przeniesiona (wraz ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa) z ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. do ENEA Ciepło Sp. z o.o.

Łączne zadłużenie ENEA Ciepło Sp. z o.o. z tytułu pożyczki na 31 grudnia 2020 r. wyniosło 41 327 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 48 184 tys. zł).

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

12 maja 2020 r. LW Bogdanka zawarła z BGK umowę kredytu otwartego w rachunku bieżącym do kwoty 150 000 tys. zł. Oprocentowanie jest oparte o stawkę WIBOR 1 M oraz stałą marżę banku. Całkowita spłata kredytu nastąpić ma do dnia 12 maja 2021 r. Na dzień bilansowy kredyt nie był wykorzystywany, a dostępny limit wynosił 150 000 tys. zł.

Programy emisji obligacji

Poniżej przedstawiono zestawienie obligacji wyemitowanych przez ENEA S.A.

Lp.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota Programu	Wartość wyemitowanych niewykupionych obligacji na 31 grudnia 2020	Wartość wyemitowanych niewykupionych obligacji na 31 grudnia 2019	Oprocentowanie	Termin wykupu
1.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A., Santander BP S.A., Citi BH S.A.	21 czerwca 2012 r.	3 000 000	2 140 000	3 000 000	WIBOR 6M +marża	Jednorazowy wykup danej serii w terminach od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r.
2.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	15 maja 2014 r.	1 000 000	720 000	800 000	WIBOR 6M +marża	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2026 r.
3.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A. oraz mBankiem S.A.	30 czerwca 2014 r.	5 000 000	2 500 000	3 378 200	WIBOR 6M +marża	Jednorazowy wykup danej serii, w lutym br. dokonano wykupu 878 mln zł, kolejne w: wrześniu 2021 r. i czerwcu 2024 r.
4.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	3 grudnia 2015 r.	700 000	532 779	608 890	WIBOR 6M +marża	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna we wrześniu 2027 r.
RAZEM			9 700 000	5 892 779	7 787 090		
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				(14 726)	(11 699)		
RAZEM			9 700 000	5 878 053	7 775 391		

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. ENEA S.A. nie zawierała nowych umów programowych dotyczących emisji obligacji.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej oraz transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe

Transakcje te zostały opisane w nocie 38.5 i 38.4.

Warunki finansowania – kowenanty

Umowy finansowania przewidują konieczność spełnienia przez ENEA S.A. i Grupę Kapitałową ENEA między innymi określonych wskaźników finansowych. Na 31 grudnia 2020 r., na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz w trakcie roku 2020 Grupa nie naruszyła zapisów umów kredytowych, na podstawie których byłaby zobowiązana do wcześniejszej spłaty zadłużenia długoterminowego.

Zobowiązania z tytułu leasingu

	Stan na 31 grudnia 2020			Stan na 31 grudnia 2019		
	Zobowiązania z tytułu leasingu	Odsetki	Razem	Zobowiązania z tytułu leasingu	Odsetki	Razem
Poniżej jednego roku	25 172	10 599	35 771	27 939	14 174	42 113
Od jednego do pięciu lat	38 944	27 687	66 631	47 914	60 271	108 185
Powyżej pięciu lat	490 196	328 338	818 534	456 410	299 604	756 014
Razem	554 312	366 624	920 936	532 263	374 049	906 312

Przedmiotem leasingu finansowego w 2020 r. były przede wszystkim samochody osobowe.

Przedmiotem umów objętych przepisami MSSF 16 są umowy leasingu, prawa wieczystego użytkowania gruntów, umowy najmu dzierżawy spełniające definicję leasingu (np. powierzchnia w budynkach, stacjach, podziemne części gruntu). Grupa wyznacza czas leasingu tj. nieodwołalny okres leasingu, łącznie z: a) okresem dotyczącym opcji przedłużenia umowy leasingu, jeżeli jest wystarczająco pewne, że Grupa skorzysta z tego prawa; b) okresem dotyczącym opcji wypowiedzenia umowy leasingu, jeżeli jest wystarczająco pewne, że Grupa nie skorzysta z tego prawa. Grupa dla większości umów leasingowych, przyjmuje okres leasingu zgodny z okresem umowy. Dla umów zawartych na czas nieokreślony, Grupa ustala minimalny okres przywiązania obu stron do umowy. Jeśli Grupa nie jest w stanie określić jak długo ma zamiar korzystać ze składnika aktywów, a taki szacunek mógłby zostać potraktowany jako okres leasingu w przypadku umów na czas nieokreślony, Grupa przyjmuje, że nieodwołalnym okresem umowy będzie okres wypowiedzenia tej umowy. W przypadku prawa do wieczystego użytkowania gruntów, Grupa określa okres leasingu zgodnie z okresem na który prawo zostało przyznane. Dla prawa do korzystania z podziemnych części gruntu przyjmuje się uśredniony okres leasingu na podstawie pozostałego, na dzień rozpoznania zobowiązania, okresu amortyzowania infrastruktury posadowionej pod powierzchnią gruntu. Przedmiotem leasingu w 2020 r. były również samochody i najem miejsc parkingowych. W przypadku samochodów istnieje możliwość wykupienia. Umowy leasingu samochodów zawarte są na okres 3 lat. W LWB umowa wynajmu lokomotyw przewiduje miesięczną opłatę stałą za użytkowanie. Czynsz najmu może być pomniejszony proporcjonalnie za okresy w których najemca nie użytkuje lokomotyw nie z jego winy. Umowa nie zawiera zapisów na temat możliwości przedłużenia umowy lub wykupu przedmiotu najmu po okresie dzierżawy.

Koszty związane z umowami leasingu

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu	(13 578)	(14 988)
Koszty leasingu krótkoterminowego dla którego zastosowano praktyczne zwolnienie	(961)	(4 261)
Koszty zmiennych płatności leasingowych nieuwjętych w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu	-	(4)
Zysk na zmianie lub likwidacji prawa do korzystania ze składnika aktywów	1	20

Bieżąca wartość przyszłych płatności z tytułu leasingu obliczana jest z zastosowaniem stopy leasingu. W przypadku, gdy stopa leasingu nie jest znana, Grupa stosuje krańcową stopę procentową, czyli stopę, którą musiałaby zapłacić, aby pożyczyć na podobnych warunkach oraz przy podobnych zabezpieczeniach, środki niezbędne do zakupu aktywa podobnego do prawa do korzystania ze składnika aktywów w podobnych warunkach ekonomicznych.

Grupa ma możliwości skorzystania z praktycznego zwolnienia i może nie stosować modelu ujmowania leasingu w odniesieniu do: a) leasingu krótkoterminowego (na okres leasingu 12 miesięcy lub mniej, umowa nie zawiera prawa wykupu aktywa) b) leasingu niskocennych aktywów, których wartość początkowa w przypadku nowych aktywów nie przekracza kwoty 10 tys. zł (nawet jeśli ich wartość jest istotna po zagregowaniu). W przypadku, gdy Grupa zdecyduje się na zastosowanie zwolnienia, wówczas rozpoznaje płatności leasingowe jako koszt zgodnie z metodą liniową przez okres leasingu lub według innej metody, jeżeli lepiej odzwierciedla korzyści Grupy. Zwolnienie nie dotyczy sytuacji, w której Grupa przekazuje składnik aktywów w subleasing lub spodziewa się przekazania.

Ogólne informacje dotyczące Grupy jako leasingobiorcy

W Grupie nie występują istotne przyszłe wpływy pieniężne, które nie byłyby uwzględnione w wycenie zobowiązania leasingowego oraz kowenanty nałożone przez leasingodawców. Grupa w 2020 r. nie była stroną umowy leasingu zwrotnego.

Zobowiązania z tytułu umów najmu i dzierżawy niebędących leasingiem

Roczna wartość opłat z tytułu umów najmu i dzierżawy niebędących leasingiem ujętych wynosi 12 396 tys. zł.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zasady rachunkowości

Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania zaklasyfikowane jako zobowiązania finansowe ujmują się początkowo według wartości godziwej, która odpowiada wartości nominalnej, pomniejszonej o koszty transakcyjne, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, metodą efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania niestanowiące zobowiązań finansowych ujmują się początkowo w wartości nominalnej i wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymagalnej zapłaty.

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu zakupu licencji na informację geologiczną oraz koncesji	32 354	36 493
Zobowiązania z tytułu cesji umowy pożyczki	-	80 123
Zobowiązania dotyczące depozytów na transakcje futures na prawa do emisji CO2	99 700	-
Inne	739	3 159
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania razem	132 793	119 775
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	516 924	820 238
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw, robót i usług	77 204	93
Zobowiązania z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) i podobnych świadczeń	412 353	432 755
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	425 858	470 411
Zobowiązania z tytułu dywidend	4	4
Fundusze specjalne	312	1 089
Zobowiązania dotyczące depozytów na transakcje futures na prawa do emisji CO2	482 414	-
Inne	122 857	188 850
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania razem	2 037 926	1 913 440
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania razem	2 170 719	2 033 215

32. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Zasady rachunkowości

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności (wynagrodzenie za niewykorzystane urlopy) wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, nagrodę na Dzień Energetyka oraz zobowiązania wynikające z Programu Dobrowolnych Odejsć.

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego. Grupa ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

Pozostałe zobowiązania są wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Grupy, pracownikom Grupy Kapitałowej przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę. Świadczenia te

finansowane są w całości przez Grupę. Do oszacowania zobowiązań z tytułu tych świadczeń stosuje się metody aktuarialne.

Programy określonych świadczeń

Zgodnie z zakładowymi regulaminami wynagradzania, pracownicy Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych – w razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania po jego rozwiązaniu zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie przysługuje od pracodawcy odprawa pośmiertna,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z prawa do ulgowej odpłatności za nabycie energii elektrycznej,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Powyższe rezerwy stanowią program określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Wartość bieżąca rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarium przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Rezerwy obliczane są metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne z wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w innych całkowitych dochodach.

Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Program określonych składek

1) Składki ubezpieczeń społecznych.

System ubezpieczeń społecznych działa na zasadach programu państwowego, zgodnie z którym na Grupie ciąży obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników w momencie, gdy stają się one należne. Grupa nie jest zobowiązana ani prawnie ani zwyczajowo do wypłaty przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Grupa ujmuje koszt składek dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie bieżącego okresu jako koszt świadczeń pracowniczych.

2) Pracowniczy Program Emerytalny.

Zgodnie z załącznikiem do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Grupa prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Grupy po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Grupa ujmuje koszt składek na PPE dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie jako koszt świadczeń pracowniczych.

Istotne osądy i szacunki

Przyjęto wycenę rezerw na długoterminowe świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium. Na dokonany szacunek mają wpływ stopa dyskontowa oraz tempo długookresowego wzrostu wynagrodzeń.

Szacowanie zobowiązań z tytułu następujących świadczeń dokonywane jest przez aktuarium:

- wypłata nagród jubileuszowych,
- wypłata świadczeń emerytalno-rentowych,
- odprawy pośmiertne,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Do obliczeń przyjmuje się podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej wg stanu na dany dzień sprawozdawczy (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,
- staż pracy w Grupie,
- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Założenia aktuarialne wykorzystywane do obliczenia szacunków zostały przedstawione poniżej.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe	402 472	387 727
Rezerwa na program dobrowolnych odejść	1 745	-
Odprawy emerytalne i rentowe	236 122	215 354
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	356 098	301 704
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	118 231	103 756
Odprawy pośmiertne	26 556	25 086
Nagrody jubileuszowe	453 902	416 273
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem	1 595 126	1 449 900
<i>Długoterminowe</i>	<i>1 097 643</i>	<i>983 818</i>
<i>Krótkoterminowe</i>	<i>497 483</i>	<i>466 082</i>

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31 grudnia 2020

	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Razem
Stan na 1 stycznia 2020	215 354	301 704	103 756	25 086	416 273	1 062 173
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	17 125	14 153	6 496	2 206	78 406	118 386
koszty bieżącego zatrudnienia	12 981	7 862	4 312	1 712	31 917	58 784
koszty przeszłego zatrudnienia	91	-	-	-	213	304
koszty odsetek	4 053	6 291	2 184	494	8 141	21 163
zyski aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	-	-	-	-	13 764	13 764
zyski aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	-	-	-	-	760	760
zyski aktuarialne netto na skutek korekt założonych ex-post	-	-	-	-	23 611	23 611
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	18 124	49 302	10 236	(4)	-	77 658
zyski aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	8 003	54 474	10 476	934	-	73 887
zyski/(straty) aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	820	1 344	746	(628)	-	2 282
zyski/(straty) aktuarialne netto na skutek korekt założonych ex-post	9 301	(6 516)	(986)	(310)	-	1 489
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(14 481)	(9 061)	(2 257)	(732)	(40 777)	(67 308)
Razem zmiany	20 768	54 394	14 475	1 470	37 629	128 736
Stan na 31 grudnia 2020	236 122	356 098	118 231	26 556	453 902	1 190 909
<i>Długoterminowe</i>	202 963	345 052	115 690	24 446	409 492	1 097 643
<i>Krótkoterminowe</i>	33 159	11 046	2 541	2 110	44 410	93 266

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31 grudnia 2019

	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Razem
Stan na 1 stycznia 2019	185 906	250 254	73 752	21 448	364 377	895 737
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	15 440	26 895	10 461	1 994	92 921	147 711
koszty bieżącego zatrudnienia	10 287	5 276	2 259	1 363	26 384	45 569
koszty przeszłego zatrudnienia	113	13 789	5 884	3	866	20 655
koszty odsetek	5 040	7 830	2 318	628	10 498	26 314
zyski aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	-	-	-	-	38 381	38 381
straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	-	-	-	-	(1 352)	(1 352)
zyski aktuarialne netto na skutek korekt założonych ex-post	-	-	-	-	18 144	18 144
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	28 051	33 483	21 271	2 476	-	85 281
zyski aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	23 647	48 338	22 122	2 624	-	96 731
straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	(698)	(1 501)	(1 056)	(20)	-	(3 275)
zyski/(straty) aktuarialne netto na skutek korekt założonych ex-post	5 102	(13 354)	205	(128)	-	(8 175)
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(14 043)	(8 928)	(1 728)	(832)	(41 025)	(66 556)
Razem zmiany	29 448	51 450	30 004	3 638	51 896	166 436
Stan na 31 grudnia 2019	215 354	301 704	103 756	25 086	416 273	1 062 173
<i>Długoterminowe</i>	<i>188 386</i>	<i>292 569</i>	<i>101 386</i>	<i>22 984</i>	<i>378 493</i>	<i>983 818</i>
<i>Krótkoterminowe</i>	<i>26 968</i>	<i>9 135</i>	<i>2 370</i>	<i>2 102</i>	<i>37 780</i>	<i>78 355</i>

Założenia aktuarialne

Założenia	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Długookresowa przewidywana roczna stopa wzrostu wynagrodzeń	1,8% w 2021 r., 2,45% w roku 2022 r., 2,40% w 2023 r., 2,5% w następnych latach	2,7%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS	14,8% w 2022 r., 4,4% w 2023 r., 4,6% w 2024 r., 5,2% w 2025 r., 5,4% w 2026 r., 5,5% w latach 2027-2030, 5,2% w pozostałych latach prognozy.	13,95% w 2021 r., 5,7% w latach 2022-2026, 5,6% w latach 2027-2029, 5,2% w pozostałych latach prognozy.
Stopa dyskontowa	1,5%	2,15%
Wartość ekwiwalentu energetycznego	1 515,73 zł	1 330,25 zł
Wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego w ramach ulgowej odpłatności za energię	1,5% w 2021 r., 8,1% w 2022 r., 4,0% w 2023 r., 4,1% w latach 2024-2027, w kolejnych latach na poziomie 2,5%	w roku 2020 na poziomie 23,18%, w roku 2021 -4,0%, w latach 2022-2026 wzrost o 5,0%, w kolejnych latach na poziomie 2,5%
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (dla potrzeb wyliczenia zobowiązań ZFŚS)	4 134,02 zł	4 134,02 zł

Analiza wrażliwości dla programów określonych świadczeń

Programy określonych świadczeń:	Wpływ zmiany założenia aktuarialnego na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Stopa dyskonta	(97 016)	124 327
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	48 631	(39 868)
Średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego dla ulgowej odpłatności za energię elektryczną	65 870	(51 880)

Zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Odprawy emerytalne i rentowe	15,0	14,7
Odprawy pośmiertne	12,0	11,4
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	17,2	16,5
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	19,8	19,0

33. Rezerwy

Zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach Grupy ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Grupie. Kwota, na którą utworzona jest rezerwa, stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych.

Wykorzystanie uprzednio utworzonej rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania księguje się w momencie powstania tych zobowiązań na zmniejszenie rezerwy.

Niewykorzystane rezerwy, w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają odpowiednio przychody finansowe lub pozostałe przychody operacyjne.

Grupa tworzy również rezerwy na tzw. umowy rodzące obciążenia, jeżeli koszty wypełnienia obowiązku wynikającego z umowy przewyższają korzyści, które (według przewidywań) będą uzyskane na mocy tej umowy.

Grupa tworzy również rezerwy na roszczenia o charakterze przedsądowym zgłoszone przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci dystrybucyjne wraz z urządzeniami, oraz na inne potencjalne roszczenia związane z posadowieniem majątku sieciowego Grupy na nieruchomościach, do których Grupa nie posiada tytułu prawnego. Szacowanie wartości odszkodowań obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu lub czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw pochodzenia energii dla każdego z walorów jest ilość świadectw pochodzenia stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego, a ilością świadectw umorzonych na dany dzień sprawozdawczy.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw efektywności energetycznej jest ilość świadectw wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Ustawy o efektywności energetycznej, a ilością świadectw umorzonych na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę wycenia się:

- 1) w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla posiadanych, ale nie umorzonych na dzień bilansowy świadectw efektywności energetycznej,
- 2) w drugiej kolejności w oparciu o cenę nabycia wynikającą z zawartych przez Grupę umów sprzedaży, w zakresie tej części świadectw, które Grupa planuje otrzymać w pierwszej kolejności,
- 3) w trzeciej kolejności w oparciu o średnioważoną cenę w transakcjach sesyjnych zawartych na Rynku Praw Majątkowych prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. w trakcie miesiąca, w którym przypada dzień sprawozdawczy, na który ustalana jest wartość rezerwy,
- 4) a w przypadku braku takich transakcji lub w przypadku niedoboru na rynku uniemożliwiających Grupie nabycie wystarczającej ilości praw wymaganych do realizacji obowiązku, brakująca ilość rezerwy wyceniana jest w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą dla danego roku obrotowego.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia zostanie zrealizowana w I i II kwartale 2021 r.

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego

Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego tworzy się w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy „Prawo geologiczne i górnicze” nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:

- zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego,
- zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny,
- zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny,
- zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych,
- przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Kwotę rezerwy wykazuje się w bieżącej wartości nakładów, które – jak się oczekuje – będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Stosuje się wówczas stopę procentową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie do wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Zwiększenie rezerwy związane z upływem czasu jest rozpoznawane jako koszty odsetkowe. Zmiany wysokości rezerw związane z aktualizacją szacunków ich dotyczących (stopa inflacji, spodziewana nominalna wartość nakładów na likwidację) w odniesieniu do rezerwy na likwidację zakładu górniczego ujmowane są jako korekta wartości aktywów trwałych objętych obowiązkiem likwidacji.

Istotne osądy i szacunki

Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości

Wycena obejmuje oszacowanie potencjalnej wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu i czynszu dzierżawnego. Szacowanie rezerwy na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości odbywa się

z zastosowaniem podejścia tzw. etapowości i wag, tj. prawdopodobieństwa przegrania sporu i konieczności spełnienia roszczenia. Rozmiar zasądzonych odszkodowań z tytułu roszczeń z bezumownego korzystania z nieruchomości może być dla Grupy znaczący z uwagi na liczbę przedmiotowych nieruchomości, jednak Grupa nie jest w stanie oszacować maksymalnej kwoty odszkodowań. Grupa Kapitałowa, m.in. w związku z określaniem tzw. korytarzy przesyłowych, oszacowała i uwzględniła w wysokości utworzonej rezerwy również odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy (linie elektroenergetyczne), co do których na dzień sprawozdawczy nie zostały przedstawione jeszcze żadne roszczenia. Istnieje duża niepewność co do czasu realizacji tej rezerwy.

Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia

Grupa wykazuje w tej pozycji rezerwy na sprawy sądowe niezwiązane z bezumownym korzystaniem z gruntów. Czas wypływu korzyści ekonomicznych z tytułu tych rezerw nie jest możliwy do oszacowania.

Rezerwa na rekultywację składowiska

Grupa po zapełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska, przewiduje się, że obowiązek rekultywacji powstanie w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 1,5% (na dzień 31 grudnia 2019 r. – 2,15%).

Rezerwa na zakup praw do emisji CO₂

Osądy obejmują założenie co do przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ należnych Grupie za 2020 r.

Rezerwa na koszty likwidacji zakładu górniczego

Grupa tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego, do których jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową rezerwy. Wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego wyliczana jest przez niezależną firmę doradczą z wykorzystaniem danych historycznych, dotyczących kosztów likwidacji zakładów górniczych sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Czas realizacji tej rezerwy jest trudny do określenia.

Rezerwa na roszczenia z tytułu rozwiązanych umów na zakup praw majątkowych

Ujęcie wymaga dokonania najbardziej właściwego szacunku obejmującego potencjalną wypłatę odszkodowań z tytułu rozwiązania umów na zakup praw majątkowych (nota 43.7). Czas realizacji tej rezerwy jest trudny do określenia.

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania i inne obciążenia

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r.:

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na 1 stycznia 2020	210 087	230 706	91 280	197 555	1 233 325	162 972	364 528	2 490 453
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	(7 199)	-	186	-	-	3 504	-	(3 509)
Zwiększenie istniejących rezerw	41 380	44 912	25 649	136 556	1 933 376	34 987	321 343	2 538 203
Wykorzystanie rezerw	(3 615)	(10 930)	-	(158 524)	(1 271 545)	-	(129 984)	(1 574 598)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(820)	(2 467)	(217)	(158)	-	-	(276)	(3 938)
Stan na 31 grudnia 2020	239 833	262 221	116 898	175 429	1 895 156	201 463	555 611	3 446 611
<i>Długoterminowe</i>								849 990
<i>Krótkoterminowe</i>								2 596 621

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.:

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na 1 stycznia 2019	182 738	166 663	66 119	306 918	557 713	112 566	570 992	1 963 709
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	10 249	-	2 665	-	-	3 625	-	16 539
Zwiększenie istniejących rezerw	17 626	68 787	25 849	181 356	1 241 691	46 781	91 587	1 673 677
Wykorzystanie rezerw	(295)	(1 133)	-	(289 750)	(558 177)	-	(146 238)	(995 593)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(231)	(3 611)	(3 353)	(969)	(7 902)	-	(151 813)	(167 879)
Stan na 31 grudnia 2019	210 087	230 706	91 280	197 555	1 233 325	162 972	364 528	2 490 453
<i>Długoterminowe</i>								774 065
<i>Krótkoterminowe</i>								1 716 388

Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązań warunkowych został przedstawiony w nocie 43.

Rezerwa na zakup praw do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2020 r. wartość rezerwy dotyczącej praw do emisji CO₂ wyniosła 1 895 156 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 1 233 325 tys. zł). Czas realizacji tej rezerwy to rok 2021.

Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia

W 2020 r. ENEA S.A. utworzyła rezerwę na poziomie 16 432 tys. zł na potencjalne roszczenia związane z wypowiedzeniem przez ENEA S.A. umów na zakup świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł i na 31 grudnia 2020 r. wartość rezerwy z tego tytułu była na poziomie 139 464 tys. zł (rezerwa jest ujęta w tabeli powyżej w kolumnie „Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia”, natomiast szczegółowe informacje dotyczące tej rezerwy są zawarte w nocie 43.7).

Pozostałe rezerwy dotyczą głównie:

- potencjalnych zobowiązań związanych z majątkiem sieciowym wynikających z różnic w interpretacjach przepisów 178 172 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 170 985 tys. zł), czas realizacji tej rezerwy jest trudny do określenia, jednak w sprawozdaniu przyjęto, że nie zrealizuje się ona w okresie krótszym niż 12 miesięcy,
- kosztów korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych 64 421 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 96 278 tys. zł), czas realizacji tej rezerwy jest trudny do określenia, jednak w sprawozdaniu przyjęto, że nie zrealizuje się ona w okresie krótszym niż 12 miesięcy,
- przyszłych zobowiązań inwestycyjnych wobec spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. oraz ENERGA S.A. 222 200 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł), szczegółowe informacje dotyczące tej rezerwy są zawarte w nocie 18,
- umów rodzących obciążenia 50 821 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 r. 68 565 tys. zł), czas realizacji tej rezerwy to rok 2020 (nota 43.1).

Zasady rozliczeń z prosumentami reguluje Ustawa z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii Dz. U. 2015 poz. 478 z późniejszymi zmianami (tekst jednolity z 2020 r.). Obecny system zakłada, iż w ramach rozliczenia opustu na energii wprowadzanej przez prosumenta do sieci, Spółka pokrywa za prosumenta zmienne opłaty dystrybucyjne (prosument jest z nich zwolniony), co w efekcie generuje ujemne wyniki finansowe dla Spółki. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. Spółka miała zawartych 47 tys. umów z prosumentami. Mając powyższe na uwadze oraz działając zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, Spółka na 31 grudnia 2020 r. utworzyła rezerwę na kontrakty rodzące obciążenia na poziomie 50 821 tys. zł. Informacja o wykorzystaniu rezerwy na kontrakty rodzące obciążenia dotyczące odbiorców w grupach taryfowych G znajduje się w nocie 43.1.

34. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego

Zasady rachunkowości

Dotacje

Grupa otrzymuje dotacje w formie środków trwałych oraz w formie refundacji wydatków poniesionych na środki trwałe. Dotacje ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz Grupa spełni warunki z nimi związane. Dotacje otrzymane jako zwrot już poniesionych kosztów przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w rachunku zysków lub strat w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty. Dotacje otrzymywane jako zwrot poniesionych przez Grupę nakładów inwestycyjnych, są systematycznie, proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych, ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne w sprawozdaniu z zysków lub strat przez okres użytkowania aktywa.

Ujęcie dotacji w sprawozdaniu finansowym uzależnione jest od przeznaczenia uzyskanego dofinansowania, np.:

- dotacje otrzymane i przeznaczone na nabycie lub wytworzenie aktywów trwałych wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów,
- dotacje na inne cele niż wskazane powyżej ujmują się w sprawozdaniu z zysków lub strat jako pozostałe przychody operacyjne.

Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Długoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	168 473	147 268
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	92 689	80 145
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów razem	261 162	227 413
Krótkoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	9 326	9 663
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	3 982	3 141
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów razem	13 308	12 804

Harmonogram rozliczenia międzyokresowego przychodów

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Do jednego roku	13 308	12 804
Od jednego do pięciu lat	52 448	49 538
Powyżej pięciu lat	208 714	177 875
Rozliczenia międzyokresowe przychodów razem	274 470	240 217

W pozycji „rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji” Grupa ujmuje przede wszystkim dotacje unijne i z NFOŚiGW na rozwój infrastruktury energetycznej i ciepłowniczej.

Usługa modernizacji oświetlenia drogowego (tzw. poprawa jakości i efektywności oświetlenia drogowego) to usługa świadczona w sposób ciągły. Przychody z tytułu poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego ujmuje się proporcjonalnie do okresu ekonomicznej użyteczności powstałych środków trwałych.

Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

35. Instrumenty finansowe i wartość godziwa

Zasady rachunkowości

Aktywa finansowe

Grupa zalicza swoje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody,
 - aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
- a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują:
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (m.in. instrumenty pochodne, dla których nie jest stosowana rachunkowość zabezpieczeń),
 - aktywa finansowe wyznaczone dobrowolnie do tej kategorii,
 - aktywa finansowe niespełniające definicji podstawowej umowy pożyczki, w tym instrumenty kapitałowe jak akcje i udziały, z wyjątkiem wyznaczonych do instrumentów kapitałowych wycenianych przez inne całkowite dochody,
 - aktywa finansowe spełniające definicję podstawowej umowy pożyczki, które nie są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym dla zrealizowania przepływów pieniężnych lub dla zrealizowania przepływów pieniężnych lub sprzedaży.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

- b) Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz których warunki umowne spełniają kryteria podstawowej umowy pożyczki.

- c) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz których warunki umowne spełniają kryteria podstawowej umowy pożyczki.

- d) Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody.

Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody obejmują inwestycje w instrument kapitałowy zaklasyfikowane dobrowolnie i nieodwołalnie na moment początkowego ujęcia. Klasyfikacji takiej nie mogą podlegać instrumenty kapitałowe spełniające kryteria przeznaczonych do obrotu oraz spełniające kryteria warunkowej zapłaty ujętej przez spółkę przejmującą w ramach połączenia spółek.

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych podlegający klasyfikacji dla potrzeb wyceny w jego wartości godziwej. Wyjątkiem od tej zasady są należności z tytułu dostaw i usług bez istotnego komponentu finansowego, które wyceniane są w cenie transakcyjnej.

Wartość godziwą aktywów finansowych niezaliczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia/pozyskania tych pozycji aktywów.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Przeszacowania do wartości godziwej dla aktywów z tej kategorii ujmowane są w wyniku finansowym. W przypadku usunięcia z ksiąg danej pozycji, Grupa ustala zysk lub stratę ze zbycia i ujmuje ją w wyniku finansowym okresu.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie. Zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych to kwota, w jakiej składnik aktywów finansowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kwoty głównej oraz powiększona

lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic pomiędzy tą kwotą początkową a kwotą w terminie wymagalności, oraz skorygowana o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Odsetki naliczone dla takich pozycji oraz odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe ujmowane są w wyniku finansowym okresu, a pozostałe przeszacowania do wartości godziwej wykazywane są jako inne całkowite dochody.

Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Przeszacowania do wartości godziwej ujmowane są jako inne całkowite dochody.

Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne

Zobowiązania finansowe obejmujące zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ujmowane początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Zobowiązania finansowe obejmujące kredyty i pożyczki oraz papiery dłużne klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują:

- zobowiązanie finansowe spełniające definicję przeznaczonych do obrotu, w tym instrumenty pochodne niewykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń,
- zobowiązanie finansowe dobrowolnie wyznaczone przez Grupę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują wszystkie zobowiązania finansowe podlegające klasyfikacji dla potrzeb wyceny, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia zobowiązania finansowe podlegające klasyfikacji dla potrzeb wyceny w jego wartości godziwej.

Wartość godziwą zobowiązania finansowego niezaliczonego do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy pomniejsza się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do emisji (zaciągnięcia/powstania) tego zobowiązania.

Wycena bilansowa zobowiązania finansowego i ujęcie przeszacowań uzależnione są od klasyfikacji danej pozycji do odpowiedniej kategorii dla potrzeb wyceny:

- zobowiązania finansowe zaliczone do kategorii zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej; wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla rozliczenia danej pozycji; przeszacowania do wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym okresie;
- zobowiązania finansowe zaliczone do kategorii zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie.

Istotne osądy i szacunki

Aktywa finansowe analizuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego pod kątem oczekiwanych strat kredytowych i możliwości wystąpienia utraty wartości.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Instrumenty finansowe

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami księgowymi:

	Stan na 31 grudnia 2020		Stan na 31 grudnia 2019	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
AKTYWA FINANSOWE				
Długoterminowe	308 797	97 957	236 923	40 172
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	97 957	97 957	40 172	40 172
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	–	(*)	48 649	(*)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	68 736	(*)	13 785	(*)
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	513	(*)	319	(*)
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	141 591	(*)	133 998	(*)
Krótkoterminowe	3 886 756	41 894	5 652 186	7 056
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	41 894	41 894	7 056	7 056
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	61	(*)	3 576	(*)
Aktywa z tytułu umów z klientami	322 446	(*)	330 447	(*)
Inne inwestycje krótkoterminowe	–	(*)	477	(*)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 579 826	(*)	1 547 733	(*)
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	975	(*)	950	(*)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	(*)	3 761 947	(*)
AKTYWA FINANSOWE RAZEM	4 195 553	139 851	5 889 109	47 228
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Długoterminowe	7 344 820	6 749 538	8 451 708	7 870 704
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	6 607 756	6 674 407	7 803 113	7 846 208
Zobowiązania z tytułu leasingu	529 140	(*)	504 324	(*)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	132 793	(*)	119 775	(*)
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	–	(*)	–	(*)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	75 131	75 131	24 496	24 496
Krótkoterminowe	2 900 566	1 295 048	3 659 422	2 139 349
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	1 224 061	1 224 061	2 102 911	2 102 911
Zobowiązania z tytułu leasingu	25 172	(*)	27 939	(*)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 548 057	(*)	1 479 503	(*)
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	32 289	(*)	12 631	(*)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	70 987	70 987	36 438	36 438
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	10 245 386	8 044 586	12 111 130	10 010 053

(*) Wartość księgową jest zbliżona do ich wartości godziwej wycenianej zgodnie z poziomem 2 poniższej hierarchii.

	Stan na 1 stycznia 2020	Zyski/straty ujęte w wyniku finansowym w związku z wyceną bilansową lub modyfikacją	Przychody/koszty odsetkowe	Odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe	Strata ze zbycia lub usunięcia z ksiąg	Inne całkowite dochody	Zmiana stanu posiadania	Stan na 31 grudnia 2020
Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:	31 362	9 559	-	-	-	-	45 064	85 985
- aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	13 037	12 359	-	-	-	-	45 064	70 460
- aktywa finansowe dobrowolnie wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	18 325	(2 800)	-	-	-	-	-	15 525
Instrumenty kapitałowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	15 866	-	-	-	-	-	38 000	53 866
Aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie:	5 840 612	(191)	9 452	(125 820)	-	-	(1 669 839)	4 054 214
- dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	52 225	(191)	9 978	(144 086)	-	-	82 135	61
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 561 518	-	-	18 249	-	-	68 795	1 648 562
- aktywa z tytułu umów z klientami	330 447	-	-	17	-	-	(8 018)	322 446
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 761 947	-	(1 493)	-	-	-	(1 818 900)	1 941 554
- środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	133 998	-	967	-	-	-	6 626	141 591
- inne inwestycje krótkoterminowe	477	-	-	-	-	-	(477)	-
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	1 269	-	-	-	-	-	219	1 488
Zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:	(37 132)	-	-	-	-	-	30 687	(6 445)
- zobowiązania finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(37 132)	-	-	-	-	-	30 687	(6 445)
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń	(23 802)	(7 046)	-	-	-	(108 862)	37	(139 673)
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	(11 517 933)	1 568	24 055	-	(20 996)	-	1 968 350	(9 544 956)
- kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(9 906 024)	1 568	24 055	-	(20 996)	-	2 069 580	(7 831 817)
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(1 599 278)	-	-	-	-	-	(81 572)	(1 680 850)
- zobowiązania z tytułu umów z klientami	(12 631)	-	-	-	-	-	(19 658)	(32 289)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(532 263)	-	-	-	-	-	(22 049)	(554 312)
Razem	(6 222 021)	3 890	33 507	(125 820)	(20 996)	(108 862)	390 469	(6 049 833)

	Stan na 1 stycznia 2019	Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	Stan na 1 stycznia 2019 po korekcie	Zyski/straty ujęte w wyniku finansowym w związku z wyceną bilansową lub modyfikacją	Przychody/koszty odsetkowe	Odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe	Zysk ze zbycia lub usunięcia z ksiąg	Inne całkowite dochody	Zmiana stanu posiadania	Stan na 31 grudnia 2019
Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:	146 112	-	146 112	(7 509)	-	-	-	-	(107 241)	31 362
- aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	127 212	-	127 212	(6 934)	-	-	-	-	(107 241)	13 037
- aktywa finansowe dobrowolnie wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	18 900	-	18 900	(575)	-	-	-	-	-	18 325
Instrumenty kapitałowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	15 866	-	15 866	-	-	-	-	-	-	15 866
Aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie:	4 659 512	(1 862)	4 657 650	(495)	10 925	(61 666)	-	-	1 234 198	5 840 612
- dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	7 975	-	7 975	(495)	1 260	(65 998)	-	-	109 483	52 225
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 543 895	(1 862)	1 542 033	-	-	4 260	-	-	15 225	1 561 518
- aktywa z tytułu umów z klientami	327 980	-	327 980	-	-	72	-	-	2 395	330 447
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 650 838	-	2 650 838	-	7 807	-	-	-	1 103 302	3 761 947
- środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	128 279	-	128 279	-	1 858	-	-	-	3 861	133 998
- inne inwestycje krótkoterminowe	545	-	545	-	-	-	-	-	(68)	477
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	-	1 862	1 862	-	-	-	-	-	(593)	1 269
Zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:	(110 667)	-	(110 667)	-	-	-	-	-	73 535	(37 132)
- zobowiązania finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(110 667)	-	(110 667)	-	-	-	-	-	73 535	(37 132)
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń	(22 223)	-	(22 223)	(1 894)	-	-	-	(1 645)	1 960	(23 802)
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	(10 796 677)	-	(10 796 677)	102 041	(2 743)	-	1 236	-	(821 790)	(11 517 933)
- kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(8 329 553)	-	(8 329 553)	102 041	(2 743)	-	1 236	-	(1 677 005)	(9 906 024)
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(2 467 124)	-	(2 467 124)	-	-	-	-	-	867 846	(1 599 278)
- zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	-	-	-	-	-	(12 631)	(12 631)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(6 640)	(549 233)	(555 873)	-	-	-	-	-	23 610	(532 263)
Razem	(6 114 717)	(549 233)	(6 663 950)	92 143	8 182	(61 666)	1 236	(1 645)	403 679	(6 222 021)

	Stan na 31 grudnia 2020			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	15 000	69 910	54 941	139 851
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	53 866	53 866
Opcje call (wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	-	15 982	-	15 982
Inne instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	53 928	-	53 928
Akcje i udziały wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	15 000	-	1 075	16 075
Razem	15 000	69 910	54 941	139 851
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	(146 118)	-	(146 118)
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(6 445)	-	(6 445)
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń (m.in. zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową)	-	(139 673)	-	(139 673)
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	(7 898 468)	-	(7 898 468)
Razem	-	(8 044 586)	-	(8 044 586)

	Stan na 31 grudnia 2019			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	17 800	12 482	16 946	47 228
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	15 866	15 866
Opcje call (wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	-	5 182	-	5 182
Inne instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	7 300	-	7 300
Akcje i udziały wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	17 800	-	1 080	18 880
Razem	17 800	12 482	16 946	47 228
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	(60 934)	-	(60 934)
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(37 132)	-	(37 132)
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń (m.in. zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową)	-	(23 802)	-	(23 802)
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	(9 949 119)	-	(9 949 119)
Razem	-	(10 010 053)	-	(10 010 053)

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej to między innymi:

- udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale jest mniejszy niż 20%; w pozycji prezentowane są udziały w spółce PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 53 866 tys. zł, dla których nie istnieje cena rynkowa notowana na aktywnym rynku i których wartość godziwa określona została na podstawie udziału ENEA S.A. w wartości aktywów netto PGE EJ1 Sp. z o.o. na 31 grudnia 2020 r.; Grupa, po analizie standardu MSSF 9, podjęła decyzję o zakwalifikowaniu tych udziałów do instrumentów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody (ICD); w ciągu 2020 r. nie zostały zawarte transakcje, które zostały odniesione w wynik finansowy; w przypadku, gdy udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych notowane są na Gieldzie Papierów Wartościowych, ich wartość godziwa ustalana jest w oparciu o notowania giełdowe;
- opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A.;
- instrumenty pochodne, które obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych (Interest Rate Swap); wartość godziwa instrumentów pochodnych określana jest poprzez wyliczenie wartości bieżącej netto w oparciu o dwie krzywe dochodowości, tj. krzywą do ustalenia czynników dyskonta oraz krzywą służącą do estymacji przyszłych stawek zmiennych stóp referencyjnych;
- kontrakty terminowe na zakup energii elektrycznej i gazu oraz dotyczące praw majątkowych.

Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują udzielone pożyczki o terminie wymagalności powyżej jednego roku. Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują udzielone pożyczki o terminie wymagalności poniżej jednego roku. W pozycji inne inwestycje krótkoterminowe znajdują się lokaty o terminie zapadalności powyżej 3 miesięcy.

Wartość godziwa kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych wyliczana jest dla instrumentów

finansowych opartych na stałej stopie procentowej, na podstawie bieżącego WIBOR-u.

Powyższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach.

Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku, jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku).

Poziom 3 - wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

W poziomie 3 Grupa prezentuje głównie udziały w PGE EJ1 (nota 45).

W 2020 r. nie było żadnych przesunięć pomiędzy poziomami hierarchii.

Na 31 grudnia 2020 r. w pozycji aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej Spółka prezentuje między innymi opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A. Na podstawie umowy opcji zakupu akcji Polimex-Mostostal S.A. z 18 stycznia 2017 r. z późniejszymi zmianami ENEA S.A. posiada 22 opcje call od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. na zakup 6 937 500 akcji, po cenie nominalnej 2 zł za akcję. Umowny dzień przydziału akcji przypada na koniec każdego kwartału kalendarzowego od września 2021 r. do grudnia 2026 r. Wycena opcji call do wartości godziwej została przeprowadzona z wykorzystaniem modelu Blacka-Scholesa. Wartość księgową opcji na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 15 982 tys. zł (wartość księgową opcji na 31 grudnia 2019 r. wynosiła 5 182 tys. zł).

Ponadto w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej Grupa wykazuje m.in. wycenę kontraktów terminowych na zakup energii elektrycznej i gazu oraz dotyczących praw majątkowych, niewykorzystywanych na własne potrzeby Grupy, o wartości 53 928 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. wartość 7 300 tys. zł). Wartość nominalna kontraktów zawartych na zakup i sprzedaż energii elektrycznej, gazu i praw majątkowych z terminem zapadalności 2020-2022, prezentowanych jako aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej, wynosi 1 475 732 tys. zł (698 316 tys. zł dotyczy kontraktów zakupu, a 777 416 tys. zł kontraktów sprzedaży).

36. Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie razem		
Udzielone pożyczki	61	3 576
Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie razem	61	3 576
Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie razem		
Udzielone pożyczki	–	48 649
Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie razem	–	48 649
Razem	61	52 225

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (dotyczące udzielonych pożyczek) wynoszą na 31 grudnia 2020 r. 210 084 tys. zł. Łączny odpis aktualizujący wartość udzielonych pożyczek rozpoznany w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. wyniósł 144 014 tys. zł i kwota ta została ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji: Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

37. Rachunkowość zabezpieczeń

Zasady rachunkowości

Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa, w celu zabezpieczenia się przed określonym ryzykiem związanym m.in. ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej od niezależnych podmiotów. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu o wycenę otrzymaną od niezależnych podmiotów. Wartość godziwą innych instrumentów pochodnych ustala się na podstawie danych rynkowych lub na podstawie wyceny otrzymanej od niezależnych instytucji wyspecjalizowanych w takiej wycenie.

Grupa może w odniesieniu do części lub całej ekspozycji narażonej na określone ryzyko zastosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający i pozycja zabezpieczana tworzące powiązanie zabezpieczające wpisują się w cel zarządzania ryzykiem oraz strategię dokonywania zabezpieczenia.

Grupa definiuje powiązania zabezpieczające dotyczące różnych rodzajów ryzyka jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia powiązania zabezpieczającego Grupa dokumentuje relację między instrumentem zabezpieczającym i pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne będące instrumentami zabezpieczającymi Grupa ujmuje zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń w wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

W sytuacji, gdy Grupa zidentyfikuje nieefektywność zabezpieczenia wykraczającą poza przyjęte cele zarządzania ryzykiem, a powiązanie zabezpieczające w dalszym ciągu realizuje strategię zarządzania ryzykiem i cele zarządzania ryzykiem, Grupa dokonuje przywrócenia równowagi powiązania zabezpieczającego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja to transakcja, która nie wynika jeszcze z zawartej, wiążącej umowy (przewidywana przyszła transakcja).

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa:

- efektywną (skuteczną) część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje w kapitale z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Jeżeli Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana (lub nie jest oczekiwana), skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Poniższa tabela prezentuje wpływ wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne na inne całkowite dochody:

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Skumulowane inne całkowite dochody związane z efektywną częścią zabezpieczenia przepływów pieniężnych na 1 stycznia, ujęte w kapitale rezerwowym z wyceny instrumentów zabezpieczających	(17 356)	(16 024)
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	(17 356)	(16 024)
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających na dzień bilansowy w części uznanej za efektywne zabezpieczenie	(88 178)	(1 332)
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	(88 178)	(1 332)
Skumulowane inne całkowite dochody związane z efektywną częścią zabezpieczenia przepływów pieniężnych na 31 grudnia, ujęte w kapitale rezerwowym z wyceny instrumentów zabezpieczających	(105 534)	(17 356)
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	(105 534)	(17 356)

W ENEA S.A. wystąpiły transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne związane z ryzykiem stopy procentowej. Ich wartość zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń na koniec 2020 r. wyniosła 4 672 992 tys. zł. i zmalała w porównaniu do roku 2019 o 1 406 324 tys. zł. Na zmianę stanu wpływ miały rozliczenia związane z wygaśnięciem derywatów oraz regularnymi spłatami ekspozycji zabezpieczonej jak i zawarcie nowych transakcji zabezpieczających IRS. Terminy zapadalności są różne dla poszczególnych derywatów począwszy od 15 marca 2021 r. skończywszy na 16 września 2024 r. Ich wartość bilansowa na 31 grudnia 2020 r. wyniosła 139 674 tys. zł, kwota ujęta w innych całkowitych dochodach to 105 534 tys. zł, a część nieefektywna zabezpieczenia ujęta w wyniku finansowym 2020 r. to 7 046 tys. zł. Transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej objęte są wyemitowane przez ENEA S.A. obligacje oraz kredyt w EBI.

38. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności finansowej,
- ryzyko towarowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Grupy na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej a także opisuje cele i politykę związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami.

Odpowiedzialność za wyznaczenie ram i zasad zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd Jednostki Dominującej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie oparte jest na sformalizowanym, zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem opisanym w ramach dedykowanych polityk, procedur i metodyk zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem zaprojektowane jest jako proces ciągły. Grupa poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza Grupę Kapitałową.

38.1. Ryzyko kredytowe

Ekspozycja na ryzyko kredytowe	Zarządzanie ryzykiem
Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.	Zarząd stosuje <i>Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie ENEA</i> , zgodnie z którą na bieżąco monitorowana jest ekspozycja na ryzyko kredytowe oraz podejmowane działania służące jego minimalizacji. Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem

W szczególności ryzyko kredytowe wiąże się z potencjalnym brakiem możliwości pozyskania należności od klientów.

Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Grupy:

- duża liczba odbiorców wpływająca na operacyjne skomplikowanie procesu mitygowania ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej klientów) oraz wysokość kosztów kontrolowania spływu i windykacji należności,
- uwarunkowania prawne prowadzonej działalności, określające m.in. zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności czy też obowiązek przyłączenia do sieci podmiotów z właściwego dla ENEA Operator obszaru dystrybucyjnego, a także instytucja sprzedawcy rezerwowego czy sprzedawcy z urzędu.

kredytowym jest analiza wiarygodności kredytowej najistotniejszych klientów Grupy, na podstawie której warunki umowy z klientem podlegają stosownej strukturyzacji (warunki płatności, ewentualne zabezpieczenie umowy itp.).

Poniższa tabela przedstawia strukturę pozycji bilansowych obrazujących ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe* na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej (bez akcji i udziałów oraz instrumentów kapitałowych wycenianych przez inne całkowite dochody)	69 910	12 482
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	61	52 225
Inne inwestycje krótkoterminowe	-	477
Aktywa z tytułu umów z klientami	322 446	330 447
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 648 562	1 561 518
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego	1 488	1 269
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	3 761 947
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	141 591	133 998
Ryzyko kredytowe	4 125 612	5 854 363

*Wartości odpowiadają wartościom księgowym.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami – monitoringowi podlega także kwestia koncentracji należności w odniesieniu do klientów końcowych Grupy. Wielkość portfela sprzedażowego Grupy sprawia, iż pomimo faktu występowania w tym portfelu podmiotów o relatywnie dużym zużyciu, udział w portfelu ogółem pojedynczego podmiotu nie przekracza poziomu 5% wolumenu całego portfela, w związku z czym poziom koncentracji nie jest identyfikowany jako znaczący. W świetle powyższego Grupa nie stosuje dodatkowych zabezpieczeń wynikających z samego tylko zjawiska koncentracji, stosowanie zabezpieczeń uzależnione jest każdorazowo od kondycji finansowej kontrahenta.

Niewykonanie zobowiązania rozumiane jest jako wystąpienie przynajmniej jednego ze zdarzeń lub okoliczności:

- dłużnik zalega ze znaczącą płatnością przez okres dłuższy niż 90 dni,
- Grupa uznaje za mało prawdopodobne, aby dłużnik spłacił swoje zobowiązanie w całości (bez uwzględniania kwot otrzymanych z zabezpieczeń lub podobnych działań).

Do zdarzeń wskazujących na małe prawdopodobieństwo wykonania zobowiązania można zaliczyć: złożenie wniosku o upadłość dłużnika, ogłoszenie upadłości dłużnika, rozpoczęcie postępowania układowego dla dłużnika – a także inne zdarzenia nie wynikające bezpośrednio z czynności prawnych, jak brak środków pieniężnych, czy negatywne prognozy dotyczące sytuacji płatniczej dłużnika. Spełnienie jednego ze wskazanych powyżej kryteriów daje podstawy do stwierdzenia, że dany składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Pomimo wystąpienia w roku 2020 kryzysu związanego z pandemią wywołaną chorobą COVID-19, w Grupie nie odnotowano znaczących odchyłań w zakresie należności przeterminowanych, w związku z czym sytuację w obszarze ryzyka kredytowego uznać można za stabilną.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności:

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Odpis aktualizujący wartość na 1 stycznia	157 844	162 104
Utworzony	18 633	9 135
Rozwiązany	(26 424)	(3 494)
Wykorzystany	(10 458)	(9 901)
Odpis aktualizujący wartość na 31 grudnia	139 595	157 844

Odpisy są tworzone głównie od należności handlowych. Odpisy od pozostałych należności są nieistotne.

Na 31 grudnia 2020 r. Spółka dokonała dodatkowej analizy możliwego wpływu związanego z pandemią COVID-19 na poziom odpisów na należności. Przy zastosowaniu podejścia indywidualnego, odniesionego do listy największych dłużników ENEA S.A. wykorzystano założenia modelu opisanego w obowiązującej w Grupie *Metodyce ustalania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla długoterminowych aktywów dłużnych i zbliżonych pozycji*. W zakresie modułu ilościowego modelu – wykorzystano dostępne dane sprawozdawcze dłużników, w zakresie modułu jakościowego natomiast – uwzględniono aktualną (a także przewidywaną) sytuację panującą w gospodarce krajowej oraz pozycję rynkową i finansową kontrahenta. Na podstawie uzyskanej oceny łącznej oszacowano ocenę ratingową podmiotów, którą następnie transponowano na parametr Probability of Default (zgodnie z ww. Metodą). W zakresie parametru Loss Given Default przyjęto konserwatywnie wartość równą 10% (a więc istotnie przekraczającą faktyczne poziomy utraty należności notowane w Spółce/Grupie). Powyższa analiza wygenerowała dodatkowy odpis na oczekiwane straty na poziomie nieistotnym z punktu widzenia sprawozdawczego.

Dla krótkoterminowych należności handlowych kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w oparciu o dane historyczne w sposób opisany w *Zasadach tworzenia i ewidencji odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz innych pozycji finansowych w Spółkach Grupy ENEA*. W procesie zamknięcia roku ustalenie utraty wartości należności odbywa się w oparciu o dane pochodzące z bieżącego roku tj. 2020. Na podstawie tych danych ustala się wskaźniki utraty wartości, które służą do oszacowania wysokości odpisu aktualizującego dla należności na koniec roku 2020. Zatem ustalone oczekiwane straty kredytowe uwzględniają obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z sytuacji i regulacji zaistniałych na skutek pandemii.

Struktura wiekowa aktywów z tytułu umów z klientami i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, stanowiących instrumenty finansowe:

	Stan na 31 grudnia 2020		
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Bieżące	1 498 136	(8 817)	1 489 319
Przeterminowane	290 021	(130 778)	159 243
0-30 dni	100 033	(262)	99 771
31-90 dni	15 417	(1 359)	14 058
91-180 dni	9 215	(2 676)	6 539
ponad 180 dni	165 356	(126 481)	38 875
Razem	1 788 157	(139 595)	1 648 562
Aktywa z tytułu umów z klientami	322 657	(211)	322 446

	Stan na 31 grudnia 2019		
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Bieżące	1 418 337	(8 783)	1 409 554
Przeterminowane	301 025	(149 061)	151 964
0-30 dni	99 035	(413)	98 622
31-90 dni	13 354	(1 422)	11 932
91-180 dni	6 932	(2 130)	4 802
ponad 180 dni	181 704	(145 096)	36 608
Razem	1 719 362	(157 844)	1 561 518
Aktywa z tytułu umów z klientami	330 675	(228)	330 447

Ryzyko kredytowe związane z należnościami w podziale na segmenty Grupy

Sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom indywidualnym

W segmencie tym występuje istotna ilość należności przeterminowanych. Chociaż nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Grupy, podejmowane są działania zmierzające do ich umniejszenia. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usprawnienia procesu windykacji polegające między innymi na wypracowaniu nowych i aktualizacji dotychczas funkcjonujących instrukcji i zasad dotyczących windykacji, a także na nawiązywaniu współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami. Wprowadzenie jednolitych zasad windykacji, w tym windykacji miękkiej, pozwala uzyskać krótszy czas zwrotu gotówki oraz uniknąć długotrwałej i często nieskutecznej windykacji twardej, to jest egzekucji sądowej i komorniczej. Do postępowania sądowego i egzekucyjnego są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji.

Sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom biznesowym, kluczowym i strategicznym

Kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są znacząco niższe niż w przypadku indywidualnych odbiorców. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na zdecydowanie mniejszą liczbę klientów w tych segmentach, zasady windykacji opierają się w głównej mierze na windykacji miękkiej. Czynności z zakresu windykacji miękkiej podejmowane są niezwłocznie po terminie płatności.

Pozostałe

Kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

W procesie odzyskiwania należności i działań windykacyjnych Grupa współpracuje z wyspecjalizowanymi podmiotami zewnętrznymi, wspierającymi ją w działaniach z obszaru tzw. windykacji twardej. Grupa monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, dokonuje odpisów aktualizujących, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi oraz instrumentami pochodnymi

W zakresie należności od instytucji finansowych, w tym środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach bankowych i lokatach bankowych, a także transakcji zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej, bezpieczeństwo tych transakcji określone jest wymogami *Polityki zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA*, jak również „*Polityki zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA*”. ENEA prowadzi współpracę wyłącznie z partnerami, którzy spełniają wysokie kryteria wiarygodności kredytowej oraz charakteryzują się renomowaną pozycją na rynku bankowym.

Zgodnie z wyżej wymienionymi politykami, a także *Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie ENEA*, w przypadku gdy partner transakcji posiada rating nadany przez uznaną agencję, Grupa nie dokonuje szacowania ratingu wewnętrznego w odniesieniu do takiego podmiotu. Dokonując wyboru kontrahentów bankowych Grupa kieruje się zatem zewnętrznymi ratingami kredytowymi, które są nadrzędne wobec pozostałych kryteriów oceny bezpieczeństwa inwestycji oraz rozliczeń i których wartości muszą kształtować się na poziomie inwestycyjnym.

Zestawienie wybranych ratingów długoterminowych banków współpracujących aktualnie z ENEA S.A. przedstawia się następująco:

Bank	Agencja	Rating
PKO BP	Moody's	A2
Pekao	Fitch	BBB+
mBank	S&P	BBB+
Santander Polska	Fitch	BBB+
BGK	Fitch	A-

W odniesieniu do inwestycji finansowych, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji, przestrzega się zasad dywersyfikacji inwestowanych środków pieniężnych. Zgodnie z wyżej przytoczoną *Polityką zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA*, przyjmuje się maksymalny dopuszczalny poziom alokacji środków w stosunku do jednego partnera transakcji. Ponadto lokowanie nadwyżek środków spółek będących uczestnikami struktury cash poolowej co do zasady odbywa się na poziomie jednostki dominującej, która pełni rolę Pool Leadera w mechanizmie Cash-Poolingu. Samodzielne inwestowanie wolnych środków przez spółki wymaga uzyskania uprzedniej zgody ENEA S.A.

W zakresie zarządzania bieżącymi nadwyżkami środków pieniężnych, a także w zakresie instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej Grupa na co dzień współpracuje z sześcioma instytucjami finansowymi.

Grupa dywersyfikuje ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych. Na 31 grudnia 2020 r. udział środków pieniężnych ulokowanych w trzech bankach o największym saldzie kształtował się następująco: bank A – 86,43%, bank B – 8,54% oraz bank C – 5,03% środków.

Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi

Na poziomie ENEA S.A. ocenę znaczących należności długoterminowych i dłużnych papierów wartościowych (w tym obligacji i pożyczek wewnątrzgrupowych) oraz gwarancji finansowych i zobowiązań do udzielenia pożyczki, a także monitoring ryzyka kredytowego i ustalanie odpisów aktualizujących na oczekiwane straty kredytowe przeprowadza Departament Zarządzania Ryzykiem, w oparciu o obowiązującą w Grupie ENEA *Metodykę ustalania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla długoterminowych aktywów dłużnych i zbliżonych pozycji*. Realizując ten cel pracownicy Departamentu przeprowadzają indywidualną ocenę poszczególnych kontrahentów lub poszczególnych instrumentów wykorzystując zewnętrzne ratingi kredytowe, a w przypadku ich braku system wewnętrznych ratingów kredytowych wykorzystujący m.in. model Altmana dla rynków rozwijających się oraz elementy oceny jakościowo-prognostycznej.

Grupa identyfikuje znaczące pogorszenie ryzyka kredytowego w sytuacji, gdy:

- kontrahent zalega ze znaczącą płatnością przez okres dłuższy niż 30 dni,
- na dzień bilansowy zidentyfikowano pogorszenie o przynajmniej dwie pozycje w ramach ratingu nie inwestycyjnego, identyfikowanego – zgodnie z ww. *Metodyką* w przedziale od BB+ do B- (w porównaniu z momentem początkowego ujęcia danego instrumentu), bądź
- na dzień bilansowy zidentyfikowano pogorszenie o przynajmniej jedną pozycję w ramach ratingu spekulacyjnego, identyfikowanego – zgodnie z ww. *Metodyką* w przedziale od CCC do D (w porównaniu z momentem początkowego ujęcia danego instrumentu) lub
- przesunięcie do ratingu spekulacyjnego z ratingu nieinwestycyjnego.

Pozycje przypisane do ratingu inwestycyjnego, dla których nie wystąpiło zaleganie ze znaczącymi płatnościami przez okres dłuższy niż 30 dni traktowane są jako pozycje cechujące się niskim poziomem ryzyka kredytowego (kontrahent ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikającym z umowy, a niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą – lecz niekoniecznie muszą – ograniczyć jego zdolność do wypełniania tych obowiązków).

W tabeli poniżej przedstawiono podział kategorii aktywów, dla których liczone są oczekiwane straty kredytowe, według poziomów ratingowych:

	Stan na	
	31 grudnia 2020 12 miesięczne ECL	31 grudnia 2019 12 miesięczne ECL
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	3 761 947
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	1 941 554	3 761 947
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	141 591	133 998
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	141 591	133 998
Udzielone pożyczki	210 145	118 223
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	-	8 244
od CCC do D (poziom spekulacyjny)	210 145	109 979
Inne inwestycje krótkoterminowe	-	477
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	-	477
Razem wartość brutto	2 293 290	4 014 645
Pożyczki udzielone	(210 084)	(65 998)
Razem odpis aktualizujący na oczekiwane straty kredytowe	(210 084)	(65 998)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	3 761 947
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	141 591	133 998
Udzielone pożyczki	61	52 225
Inne inwestycje krótkoterminowe	-	477
Razem wartość bilansowa	2 083 206	3 948 647

38.2. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ekspozycja na ryzyko utraty płynności finansowej

Zarządzanie ryzykiem

Ryzyko utraty płynności finansowej identyfikowane jest jako ryzyko wystąpienia braku zdolności do zapłaty przez Grupę Kapitałową ENEA zobowiązań płatniczych w dacie ich wymagalności.

Celem prowadzonych działań jest ograniczenie prawdopodobieństwa materializacji ryzyka utraty płynności finansowej przy wykorzystaniu w optymalny sposób posiadanych zasobów finansowych oraz dostępnych instrumentów finansowania.

W toku prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa ENEA dąży do zapewnienia dostępności środków pieniężnych na stabilnym poziomie, pozwalającym na terminowe regulowanie zobowiązań płatniczych. Realizacja działań z zakresu przyjętej *Polityki i procedury zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA* zakłada także zabezpieczenie zdolności do skutecznego reagowania na tzw. kryzysy płynności, tj. okresy zwiększonego zapotrzebowania na środki pieniężne.

Podejmowane działania umożliwiają kontynuację prowadzenia działalności w przypadku wystąpienia kryzysu płynności przez okres niezbędny do uruchomienia awaryjnego planu finansowania.

W procesie zarządzania płynnością finansową Grupa koncentruje prowadzone działania w szczególności wokół analizy kształtowania się przepływów pieniężnych w ujęciu krótko- oraz długoterminowym, optymalizacji składników kapitału obrotowego oraz monitoringu koncentracji sald na rachunkach bankowych. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w sytuacjach nieprzewidywalnych, Grupa przeprowadza cyklicznie analizy scenariuszowe oraz opracowuje awaryjne plany finansowania których celem jest zapewnienie zdolności do uzupełniania powstałych niedoborów gotówkowych. Grupa zarządza nadwyżkami finansowymi z poziomu centralnego. Alokacja nadwyżek odbywa się w zdecydowane mierze z wykorzystaniem lokat terminowych. W celu ograniczenia ryzyka koncentracji, inwestycje nadwyżek środków pieniężnych podlegają dywersyfikacji pomiędzy instytucjami finansowymi. Grupa współpracuje wyłącznie z instytucjami o ugruntowanej oraz stabilnej pozycji, którą potwierdzają nadane oceny ratingowe na poziomach nie niższych niż tzw. poziom inwestycyjny. Efektywność inwestycji podlega stałemu monitorowaniu.

Działania związane z zarządzaniem płynnością finansową oraz ryzykiem płynności koordynowane są przez ENEA S.A. W celu zapewnienia finansowania działalności bieżącej oraz optymalizacji procesu zarządzania nadwyżkami finansowymi ENEA S.A. oraz spółki z Grupy Kapitałowej ENEA wykorzystują mechanizm zarządzania grupą rachunków (tzw. Cash Pooling-u). W stosowanym rozwiązaniu ENEA S.A. pełni rolę agenta rozliczeniowego (tzw. Pool Leadera). Dodatkowymi instrumentami finansowania działalności bieżącej, które zabezpieczają również potrzeby uczestników systemów Cash Pooling-u są kredyty w rachunkach bieżących, do których dostęp posiada na podstawie zawartych umów ENEA S.A.

Instrumenty finansowania działalności bieżącej uzupełniane wykorzystywane przez Grupę centralny mechanizm pozyskiwania finansowania zewnętrznego przez ENEA S.A. Co do zasady, dystrybucja finansowania w ramach Grupy odbywa się również przez ENEA S.A.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Grupy pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej, przez zdecydowaną część roku 2020, utrzymywało się na poziomie nieistotnym.

W trakcie 2020 roku Grupa zanotowała jedno zdarzenie o charakterze trudнопredictywalnym, którego materializacja miała wpływ na płynność finansową. Wskutek rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, zanotowano niespotykaną we wcześniejszych okresach czasu zmienność na rynkach finansowych oraz towarowych. W rezultacie Grupa została zobowiązana do wyasygnowania znaczących środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia pozycji handlowej otwartej na instrumentach pochodnych dotyczących praw do emisji (Futures EUA) na giełdzie The ICE. Sytuacja ta była efektem gwałtownego spadku notowań praw do emisji oraz wynikającej z tego znaczącej

negatywnej wyceny portfela Grupy. Zdarzenie to miało jednak charakter krótkotrwały, a nieplanowane wcześniej wydatki zostały pokryte z posiadanych nadwyżek finansowych.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, których wysokość na 31 grudnia 2020 r. kształtuje się na poziomie 850 000 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia zapadalność zobowiązań finansowych Grupy:

Stan na 31 grudnia 2020

	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Razem
Wartość księgowa	1 680 850	554 312	7 773 377	58 440	146 118	32 289	10 245 386
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(1 693 269)	(920 936)	(8 122 516)	(63 100)	(146 630)	(32 289)	(10 978 740)
do 6 m-cy	(1 544 693)	(16 154)	(572 759)	(6 742)	(43 904)	(32 289)	(2 216 541)
6-12 m-cy	(4 103)	(19 617)	(728 881)	(6 291)	(27 011)	-	(785 903)
1-2 lat	(104 806)	(27 474)	(2 235 670)	(13 383)	(41 688)	-	(2 423 021)
2-5 lat	(14 003)	(39 157)	(3 201 028)	(29 299)	(34 027)	-	(3 317 514)
powyżej 5 lat	(25 664)	(818 534)	(1 384 178)	(7 385)	-	-	(2 235 761)

Stan na 31 grudnia 2019

	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Razem
Wartość księgowa	1 599 278	532 263	9 836 713	69 311	60 934	12 631	12 111 130
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(1 619 139)	(906 312)	(10 769 985)	(75 729)	(61 512)	(12 631)	(13 445 308)
do 6 m-cy	(1 478 140)	(21 321)	(1 324 008)	(7 327)	(41 608)	(12 631)	(2 885 035)
6-12 m-cy	(4 522)	(20 792)	(989 838)	(6 706)	(3 441)	-	(1 025 299)
1-2 lat	(91 704)	(55 409)	(1 407 068)	(13 101)	(11 713)	-	(1 578 995)
2-5 lat	(14 441)	(52 776)	(5 230 255)	(33 877)	(4 750)	-	(5 336 099)
powyżej 5 lat	(30 332)	(756 014)	(1 818 816)	(14 718)	-	-	(2 619 880)

38.3. Ryzyko towarowe

Ekspozycja na ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe związane jest z możliwym wystąpieniem zmian w generowanych przez Grupę przychodach / przepływach pieniężnych, w szczególności wskutek istniejącej zmienności cen towarów. Celem zarządzania ryzykiem towarowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, określonych wyznaczonymi limitami, przy jednoczesnej maksymalizacji wyniku realizowanego na prowadzonej działalności handlowej.

Specyficznym aspektem ryzyka towarowego Grupy jest fakt, iż działając jako przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu, Grupa ma obowiązek przedkładania do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla grup taryfowych G. Grupa kupuje energię po cenach rynkowych, natomiast swoją taryfę kalkuluje w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione oraz z uwzględnieniem marży (w obrocie) planowanej na kolejny okres taryfowy. W związku z powyższym

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie cenowym polega na ciągłym monitorowaniu wielkości otwartej pozycji handlowej (zarówno w obszarze hedgingowym, jak i w obszarze działalności - proprietary trading) oraz pomiarze - przy wykorzystaniu narzędzi opartych o koncepcję wartości narażonej na ryzyko (value at risk) - poziomu ryzyka, wynikającego z możliwych skutków wahań cen poszczególnych towarów w odniesieniu do takiej otwartej pozycji. Technika ograniczania ryzyka jest w tym przypadku domknięcie pozycji generującej zbyt dużą (większą, niż tzw. apetyt na ryzyko) wartość potencjalnej straty. Model zarządczy opiera się w tym przypadku na systemie limitów wartościowych (limitów VaR) określających maksymalną dopuszczalną wartość otwartej pozycji, będącej nośnikiem tak rozumianego ryzyka towarowego (cenowego).

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie wolumetrycznym polega na wykorzystaniu metod scenariuszowych oraz optymalizowaniu procesów planowania i kontroli działalności handlowej pozwalających

Grupa, w okresie obowiązywania taryfy, ma ograniczone możliwości przenoszenia niekorzystnych dla Grupy zmian kosztów swojej działalności na końcowych odbiorców energii elektrycznej. Wniosek o korektę taryfy Grupa może złożyć do Prezesa URE tylko w przypadku drastycznego wzrostu kosztów z przyczyn od niej niezależnych.

w możliwie najtrafniejszy sposób oszacować przewidywane wolumeny towarów będących przedmiotem obrotu.

Ponadto, niezależnie od powyższego, w GK ENEA zastosowanie znajdują zasady zarządcze określone obowiązującą w Grupie regulacją o wymiarze strategicznym (tzw. tryb handlu hurtowego), wyznaczającą metody działania w zakresie optymalizacji pozycji handlowej Grupy, której zasadniczym celem jest minimalizacja ryzyka podjęcia działań niezgodnych z tendencją rynkową przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektu efektywnościowego podejmowanych działań (uzyskiwanie wyników lepszych od średniej rynkowej).

W roku 2020 Grupa narażona była na podwyższony poziom ryzyka towarowego (wysoka zmienność cen) w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19. Niezależnie od powyższego Grupa odnotowuje w tym obszarze rosnące ryzyko o charakterze strategicznym (długookresowym), związane z zaostrzeniem przez Unię Europejską wymogów dotyczących ochrony klimatu, co przekłada się na znaczące wzrosty cen praw do emisji CO₂ warunkujące poziom rentowności spółek wytwórczych Grupy.

38.4. Ryzyko walutowe

Ekspozycja na ryzyko walutowe	Zarządzanie ryzykiem
<p>Ryzyko walutowe związane jest z możliwością występowania wahań kursów walutowych, które prowadzić mogą w konsekwencji do zmian w generowanych przez Grupę przepływach pieniężnych.</p> <p>Ekspozycja na ryzyko walutowe Grupy wynika w szczególności z konieczności realizacji obowiązku dotyczącego zakupu oraz przedłożenia do umorzenia uprawnień do emisji, ponoszonych wydatków inwestycyjnych oraz realizacji umów na świadczenie usług przez kontrahentów, których wynagrodzenie denominowane jest w walutach obcych.</p>	<p>Działania zabezpieczające są podejmowane w oparciu o obowiązującą w Grupie <i>Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA</i>.</p> <p>Ryzyko walutowe zabezpieczane jest głównie przy wykorzystaniu terminowych transakcji walutowych FX Forward. Celem podejmowanych działań zabezpieczających przed ryzykiem kursowym jest zagwarantowanie stałego poziomu wartości przepływów pieniężnych w walucie krajowej generowanych w związku z prowadzoną działalnością operacyjną i inwestycyjną.</p> <p>W celu uzyskania jak najwyższej efektywności zabezpieczenia kontrakty FX Forward zawierane są na okresy oraz kwoty odpowiadające składowym ekspozycji na ryzyko walutowe. W konsekwencji, powoduje to powstawanie ekonomicznego powiązania pomiędzy tzw. pozycjami bazowymi oraz zabezpieczającymi je instrumentami pochodnymi. Przy ścisłym powiązaniu pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego za podstawowe źródło nieefektywności powiązań można uznać nienależyte wywiązanie się przez kontrahentów z zawartych umów lub zaistnienie ewentualnych korekt terminów płatności w ramach umów zawartych z kontrahentami.</p> <p>Zgodnie z <i>Polityką zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA</i> działania zabezpieczające realizowane są każdorazowo w oparciu o strategię zabezpieczającą ryzyko walutowe, które zatwierdzone są każdorazowo przez Komitet Ryzyka Grupy ENEA. Zgodnie z przyjętymi regulacjami Grupa zabezpiecza całość ekspozycji na ryzyko walutowe uznanej za istotną, tzn. taką, która przekracza wartość limitu na ekspozycję. Grupa nie stosuje w tym zakresie rachunkowości zabezpieczeń.</p>

Transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. ENEA S.A. zawarła 8 transakcji FX Forward o łącznej wartości 1 071 tys. EUR. Wycena instrumentów na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 0 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł).

ENEA Trading Sp. z o.o. zawarła w 2020 r. 24 transakcje FX Forward. Wycena instrumentów na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 6 093 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł). Wartość transakcji wyniosła 1 320 tys. EUR.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarła w 2020 r. 4 transakcje FX Forward. Wycena instrumentów na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 0 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł). Wartość transakcji wyniosła 1 544 tys. EUR.

ENEA Elektrownia Połaniec S.A. zawarła w 2020 r. 10 transakcji FX Forward. Wycena instrumentów na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 0 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł). Wartość transakcji wyniosła 854 tys. EUR.

ENEA Centrum Sp. z o.o. zawarła w 2020 r. 1 transakcję FX Forward. Wycena instrumentów na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 0 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 0 tys. zł). Wartość transakcji wyniosła 2 182 tys. EUR.

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych:

	Stan na 31 grudnia 2020				Stan na 31 grudnia 2019			
	Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wynik finansowy		Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wynik finansowy	
Wzrost kursu +1%			Spadek kursu -1%	Wzrost kursu +1%			Spadek kursu -1%	
Aktywa finansowe								
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 941 554	500 960	5 010	(5 010)	3 761 947	170 922	1 709	(1 709)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 648 562	305 850	3 059	(3 059)	1 561 518	314 462	3 145	(3 145)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	139 851	42 279	423	(423)	47 228	-	-	-
Zobowiązania finansowe								
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(1 680 850)	(303)	(3)	3	(1 599 278)	(42 767)	(428)	428
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	(146 118)	-	-	-	(60 934)	(35 617)	(356)	356
Ekspozycja netto	1 902 999	848 786			3 710 481	407 000		
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			8 489	(8 489)			4 070	(4 070)
Podatek 19%			(1 613)	1 613			(773)	773
Ekspozycja netto po opodatkowaniu			6 876	(6 876)			3 297	(3 297)

38.5. Ryzyko stóp procentowych

Ekspozycja na ryzyko stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem
<p>Ryzyko zmiany stóp procentowych związane jest z negatywnym wpływem zmian rynkowej stopy procentowej na sytuację finansową Grupy Kapitałowej ENEA. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej wynika z zawartych umów kredytowych oraz umów programów emisji obligacji.</p> <p>Z uwagi na obowiązujący w Grupie model aranżowania finansowania, ryzyko stopy procentowej jest identyfikowane oraz podlega zarządzaniu (kwantyfikowanie, mitygowanie) przez Jednostkę Dominującą. Aranżowanie finansowania odbywa się w oparciu o oprocentowanie zmienne, które kalkulowane jest w korelacji ze stawkami rynkowymi (międzybankowymi). Działania zabezpieczające w obszarze stopy procentowej realizowane są w oparciu o <i>Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA</i>.</p> <p>Zgodnie z ww. Polityką – ekspozycja na ryzyko stóp procentowych identyfikowana jest wyłącznie w oparciu o stronę zobowiązaniową planowanych przepływów pieniężnych, bez uwzględniania wartości inwestycji finansowych (które cechują się niższym tenorem, niż zobowiązania finansowe) – przy czym dotyczy to wyłącznie zobowiązań finansowych o charakterze długoterminowym.</p>	<p>Zgodnie z przyjętymi w roku 2019 na mocy <i>Polityki zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA</i> strategiami zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej, Grupa ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez zawieranie kontraktów wymiany płatności odsetkowych (ang. IRS - Interest Rate Swap). Wykorzystanie instrumentów zabezpieczających umożliwia wymianę serii płatności odsetkowych w tej samej walucie, naliczanych od uzgodnionej kwoty nominalnej i dla ustalonego okresu, przy czym Grupa płaci odsetki oparte na stałym oprocentowaniu, natomiast druga strona transakcji (bank) na oprocentowaniu zmiennym. W celu uzyskania jak największej efektywności zabezpieczenia parametry instrumentu zabezpieczającego są tożsame z warunkami transakcji zabezpieczanej (tzw. pozycji bazowej). W konsekwencji, prowadzi to do powstania powiązania ekonomicznego między poszczególnymi płatnościami wynikającymi z obsługi finansowania zewnętrznego oraz zabezpieczającymi je instrumentami pochodnymi. Przy ścisłym powiązaniu pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego za podstawowe źródło nieefektywności powiązań uznaje się ryzyko nienależytego wywiązania się przez kontrahentów z zawartych umów (na podstawie których zawierane są transakcje zabezpieczające) lub wcześniejsze rozliczenie pozycji zabezpieczanej.</p>

Na 31 grudnia 2020 r. Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych w wysokości 7 831 817 tys. zł. Wartość zadłużenia, o którym mowa powyżej, została zabezpieczona w 59,7% transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej (instrumenty IRS).

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	3 318 473	4 891 004
Zobowiązania finansowe	(2 843 605)	(2 842 799)
Wpływ zabezpieczenia IRS	(4 672 992)	(5 201 117)
Razem	(4 198 124)	(3 152 912)
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	737 229	950 877
Zobowiązania finansowe	(7 255 663)	(9 207 397)
Wpływ zabezpieczenia IRS	4 672 992	5 201 117
Razem	(1 845 442)	(3 055 403)

W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej Grupa prezentuje przede wszystkim środki pieniężne deponowane na lokatach, należności handlowe, które są oprocentowane stałą stopą procentową odsetek karnych tylko w przypadku przekroczenia terminu płatności oraz aktywa z tytułu umów z klientami.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. ENEA S.A. zawarła transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap) dla ekspozycji o wartości 1 000 000 tys. zł. Łączna wartość ekspozycji dotycząca obligacji i kredytów zabezpieczona transakcjami IRS na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 4 672 992 tys. zł. Ponadto ENEA S.A. posiada kredyty oprocentowane wg. stałej stopy procentowej o łącznym wolumenie 584 014 tys. zł. Zawarte transakcje wpływają w istotny sposób na przewidywalność strumieni wydatków i kosztów finansowych. Wycena tych instrumentów jest prezentowana w pozycji: Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne są

traktowane, jako zabezpieczenie przepływów, w związku, z czym, są ujmowane i rozliczane w księgach z zastosowaniem zasad dotyczących rachunkowości zabezpieczeń.

Na 31 grudnia 2020 r. zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej dotyczące wyceny IRS wyniosły 139 673 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 23 802 tys. zł). Istotny wzrost wielkości zobowiązań wynikających z wyceny transakcji IRS jest skutkiem podjęcia przez Radę Polityki Pieniężnej dwóch decyzji dotyczących obniżek stóp procentowych w I półroczu 2020 r. Decyzje były bezpośrednio związane z działaniami zmierzającymi do zmniejszenia negatywnych skutków wystąpienia pandemii wirusa SARS-CoV-2.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Grupy w odniesieniu do instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową:

	Stan na 31 grudnia 2020			Stan na 31 grudnia 2019		
	Wartość księgowa	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne	245 359	2 454	(2 454)	388 944	3 889	(3 889)
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	141 591	1 416	(1 416)	133 998	1 340	(1 340)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	350 279	3 503	(3 503)	427 935	4 279	(4 279)
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		7 373	(7 373)		9 508	(9 508)
Podatek 19%		(1 401)	1 401		(1 807)	1 807
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		5 972	(5 972)		7 701	(7 701)
Zobowiązania finansowe						
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(7 255 663)	(72 557)	72 557	(9 207 397)	(92 074)	92 074
Instrumenty pochodne	(139 673)	-	-	(23 802)	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(72 557)	72 557		(92 074)	92 074
Podatek 19%		13 786	(13 786)		17 494	(17 494)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(58 771)	58 771		(74 580)	74 580
Razem		(52 799)	52 799		(66 879)	66 879

Pozostałe noty objaśniające

39. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Spółki Grupy Kapitałowej zawierają transakcje z następującymi podmiotami powiązаныmi:

- transakcje ze spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej – transakcje te są eliminowane na etapie konsolidacji,
- transakcje zawarte pomiędzy Grupą a Członkami Władz Grupy, które podzielić należy na dwie kategorie:
 - wynikające z powołania na Członków Rad Nadzorczych,
 - wynikające z innych umów o charakterze cywilno-prawnym,
- transakcje z podmiotami powiązаныmi ze Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Transakcje z członkami Władz Grupy

Tytuł	Rok zakończony			
	Zarząd Spółki 31 grudnia 2020	Zarząd Spółki 31 grudnia 2019	Rada Nadzorcza Spółki 31 grudnia 2020	Rada Nadzorcza Spółki 31 grudnia 2019
Wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych	6 491*	4 023**	-	-
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących	-	-	771	774
Pozostałe świadczenia	-	-	-	-
RAZEM	6 491	4 023	771	774

* Wynagrodzenie obejmuje premie za 2018 r. i za 2019 r. w wysokości 2 811 tys. zł oraz zakaz konkurencji, odprawy dla byłych Członków Zarządu w wysokości 893 tys. zł.

** Wynagrodzenie obejmuje zakaz konkurencji, odprawę dla byłego Członka Zarządu oraz premie za 2017 r. w wysokości 1 282 tys. zł.

Na 31 grudnia 2020 r. zobowiązania z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych wobec Członków Zarządu wynoszą 480 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. odpowiednio 164 tys. zł). Rezerwa na premię dla Zarządu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 2 032 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. odpowiednio 3 510 tys. zł), kwoty rezerw nie są uwzględnione w powyższej tabeli.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ	Stan na 1 stycznia 2020	Udzielono od	Spląty do 31 grudnia 2020	Stan na
Rada Nadzorcza Spółki	-	26	-	26
RAZEM	-	26	-	26

Organ	Stan na 1 stycznia 2019	Udzielono od	Spląty do 31 grudnia 2019	Stan na
Rada Nadzorcza Spółki	5	-	(5)	-
RAZEM	5	-	(5)	-

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Jednostką Dominującą a Członkami Władz Jednostki Dominującej dotyczą wyłącznie wykorzystania przez Członków Zarządu ENEA S.A. samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Członkowie władz Grupy oraz bliscy członkowie ich rodzin nie dokonywali istotnych transakcji ze spółkami Grupy mających wpływ na wynik oraz sytuację finansową Grupy.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi ze Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

Grupa zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy węgla, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, usługi przesyłowej i dystrybucyjnej, które Grupa realizuje od podmiotów zależnych od Skarbu Państwa,
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej, przyłączenia do sieci i pozostałych powiązanych z tym opłat oraz węgla, którą Grupa realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym).

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych, a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

Dodatkowo Grupa zidentyfikowała transakcje z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa o charakterze finansowym, tj. z bankami, które są gwarantami w programach emisji obligacji. Wśród tych podmiotów znajdują się: PKO BP S.A., Pekao S.A. oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Szczegółowe informacje dotyczące programów emisji obligacji zostały zaprezentowane w notcie 30.

Wśród podmiotów będących spółkami zależnymi od Skarbu Państwa największym kontrahentem - odbiorcą Grupy ENEA jest Grupa Azoty, wartość sprzedaży netto w roku 2020 była na poziomie 357 811 tys. zł. (w roku 2019 była to również Grupa Azoty - sprzedaż na poziomie 295 616 tys. zł), największym kontrahentem - dostawcą jest Grupa Polskie Sieci Elektroenergetyczne, wartość zakupów netto 1 100 112 tys. zł (w roku 2019 była to również Grupa PSE – zakupy na poziomie 1 074 274 tys. zł).

Transakcje z podmiotami wspólnie kontrolowanymi i stowarzyszonymi

Poniższa tabela przedstawia najistotniejsze transakcje z podmiotami wspólnie kontrolowanymi i stowarzyszonymi:

	Rok zakończony 31 grudnia 2020		Stan na 31 grudnia 2020	
	Sprzedaż	Zakupy	Należności	Zobowiązania
Podmioty będące spółkami wspólnie kontrolowanymi	90 132	411 520	48 790	73 205
Podmioty będące spółkami stowarzyszonymi	165	6 169	17	81 619

	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2019	
	Sprzedaż	Zakupy	Należności	Zobowiązania
Podmioty będące spółkami wspólnie kontrolowanymi	69 289	441 502	51 292	103 917
Podmioty będące spółkami stowarzyszonymi	6 564	1 688	1	81 628

Wartość pożyczek udzielonych spółce wspólnie kontrolowanej Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wynosi 209 785 tys. zł brutto oraz 0 tys. zł netto (nota 18).

40. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmian kapitału obrotowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych do zmian w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zmiana stanu praw do emisji CO₂ w bilansie	(1 153 931)	(788 892)
- wycena PPA	-	(5 536)
Zmiana stanu praw do emisji CO₂ w cash flow	(1 153 931)	(794 428)
Zmiana stanu zapasów w bilansie	246 320	(111 425)
- korekta amortyzacji o zmianę stanu produktów i świadczenia na własne potrzeby	-	2 501
- amortyzacja materiałów wielokrotnego użytku	(4 454)	(1 068)
Zmiana stanu zapasów w cash flow	241 866	(109 992)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności i aktywów z tytułu umów z klientami w bilansie	(51 431)	(244 676)
- kompensata VAT z podatkiem dochodowym	1 429	(12 956)
- koszty transakcyjne	2 055	908
- należności z tytułu CIT	(140)	(366)
- programy obligacji	(917)	1 044
- leasing finansowy	(219)	(1 472)
- inne	(1 652)	423
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności i aktywów z tytułu umów z klientami w cash flow	(50 875)	(257 095)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań i zobowiązań z tytułu umów z klientami w bilansie	279 265	(521 880)
- zobowiązania inwestycyjne	44 562	123 258
- zarachowane i niezapłacone odsetki	-	121
- korekta zobowiązań inwestycyjnych o VAT naliczony	18 720	(14 075)
- kompensata zobowiązań z nadpłatą w podatku CIT	9 057	11 857
- pożyczka	80 000	(80 123)
- inne	(475)	(1 099)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań i zobowiązań z tytułu umów z klientami w cash flow	431 129	(481 941)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w bilansie	145 284	215 113
- zyski/straty aktuarialne odniesione w ICD	(77 658)	(85 281)
- inne	68	128
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w cash flow	67 694	129 960
Zmiana stanu rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego w bilansie	34 253	30 151
- środki trwałe otrzymane nieodpłatnie	(995)	-
- inne	1	-
Zmiana stanu rozliczenia dochodu z tytułu dotacji oraz usług modernizacji oświetlenia drogowego w cash flow	33 259	30 151
Zmiana stanu pozostałych rezerw na zobowiązania i inne obciążenia w bilansie	956 158	526 744
- eliminacja zmiany stanu rezerwy na Fundusz Likwidacji Kopalni	(31 123)	(44 046)
- Elektrownia Ostrołęka	(222 200)	-
- inne	75	(25)
Zmiana stanu pozostałych rezerw na zobowiązania i inne obciążenia w cash flow	702 910	482 673

Nabycie aktywów finansowych

W pozycji „Nabycie aktywów finansowych” w działalności inwestycyjnej Grupa wykazuje udzielone pożyczki (Elektrownia Ostrołęka i PGE EJ 1) oraz objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym PGE EJ 1.

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zadłużenia w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Uzgodnienie kredytów bankowych i pożyczek

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan na 1 stycznia	2 130 633	2 296 276
Otrzymane kredyty i pożyczki	2 308	-
Splata kredytów i pożyczek	(176 371)	(166 222)
Wycena i koszty transakcyjne	(2 806)	579
Stan na 31 grudnia	1 953 764	2 130 633

Uzgodnienie obligacji

	Stan na	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan na 1 stycznia	7 775 391	6 033 277
Wykup obligacji	(1 894 310)	(277 910)
Emisja obligacji	-	2 000 000
Wycena i koszty transakcyjne	(3 028)	20 024
Stan na 31 grudnia	5 878 053	7 775 391

41. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności jest przede wszystkim wytwarzanie energii elektrycznej, dystrybucja energii elektrycznej, obrót energią elektryczną oraz produkcja i sprzedaż węgla.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE.

	Data obowiązywania umowy koncesyjnej								
	ENEA S.A.	ENEA Operator Sp. z o.o.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	ENEA Trading Sp. z o.o.	MEC Piła Sp. z o.o.	PEC Sp. z o.o.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.
Obrót energią elektryczną	31 grudnia 2025		31 grudnia 2030	31 grudnia 2030			1 września 2028	31 grudnia 2030	
Obrót paliwami gazowymi	31 grudnia 2030			31 grudnia 2030			10 stycznia 2029		
Obrót gazem ziemnym z zagranicą				31 grudnia 2030					
Obrót ciepłem							30 września 2028		
Dystrybucja energii elektrycznej		1 lipca 2030							
Wytwarzanie energii elektrycznej			31 grudnia 2030		31 grudnia 2030		30 listopada 2028	1 listopada 2025	
Wytwarzanie energii cieplnej			31 grudnia 2025		31 grudnia 2025	31 grudnia 2025	30 września 2028	1 listopada 2025	
Przesyłanie i dystrybucja ciepła			31 grudnia 2025		31 grudnia 2025	31 grudnia 2025	30 września 2028	1 listopada 2025	
Wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” objętego obszarem górniczym „Puchaczów V” z 6 kwietnia 2009 r.									31 grudnia 2031
Wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Lubelskie Zagłębie Węglowe – obszar K-3” objętego obszarem górniczym „Stręczyn” z 17 czerwca 2014 r.									17 lipca 2046
Wydobywanie węgla kamiennego ze złoża "Ostrów" położonego na terenie gmin: Ludwin, Łęczna, Ostrów Lubelski, Puchaczów, Sosnowica, Uścimów w województwie lubelskim z 17 listopada 2017 r.									31 grudnia 2065
wydobywanie węgla kamiennego ze złoża "Lubelskie Zagłębie Węglowe - obszar K-6 i K-7" położonego na terenie gminy Cyców, w powiecie łęczyńskim w województwie lubelskim z 20 grudnia 2019 r.									31 grudnia 2046

Działalność górnicza spółki **Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.** w zakresie gospodarczego wydobywania kopaliny węgla kamiennego musi odbywać się zgodnie z przepisami Prawa Geologicznego i Górniczego.

42. Zatrudnienie

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stanowiska robotnicze	10 243	9 682
Stanowiska nierobotnicze	6 998	7 314
RAZEM	17 241	16 996

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach. Stanowiska menadżerskie zostały zakwalifikowane do stanowisk nierobotniczych.

43. Zobowiązania warunkowe, postępowania sądowe oraz sprawy toczące się przed organem administracji publicznej

W tej części not objaśniających zaprezentowano zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

43.1. Wpływ taryfy dla energii elektrycznej dla zespołu grup taryfowych G

30 grudnia 2019 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) podjął decyzję o zatwierdzeniu taryfy dla energii elektrycznej dla zespołu grup taryfowych G na okres od 14 stycznia do 31 marca 2020 r. („Taryfa”).

Prezes URE zatwierdził cenę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G dla ENEA S.A., na poziomie średnio 289,37 zł za MWh.

Mając powyższe na uwadze oraz działając zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa*, Grupa na 31 grudnia 2019 r. utworzyła rezerwę na kontrakty rodzące obciążenia na poziomie 68 565 tys. zł.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 r. Grupa wykorzystwała rezerwę na kontrakty rodzące obciążenia w wysokości 68 565 tys. zł.

43.2. Poręczenia i gwarancje

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2020 r. istotne gwarancje bankowe w ramach umowy zawartej przez ENEA S.A. z Bankiem PKO BP S.A. do wysokości limitu określonego w umowie.

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
12 sierpnia 2018 r.	16 maja 2021 r.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	2 109
1 lipca 2020 r.	30 czerwca 2022 r.	Szpital Kliniczny im. H. Święcickiego w Poznaniu	PKO BP S.A.	1 281
Suma udzielonych gwarancji bankowych				3 390

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2019 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
12 sierpnia 2018 r.	16 maja 2021 r.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	2 109
13 listopada 2018 r.	30 stycznia 2020 r.	Gmina Olsztyn	PKO BP S.A.	4 462
24 maja 2019 r.	30 lipca 2020 r.	Miasto Bydgoszcz	PKO BP S.A.	1 207
Suma udzielonych gwarancji bankowych				7 778

Wartość pozostałych gwarancji udzielonych przez Grupę na 31 grudnia 2020 r. wynosi 16 303 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. 17 614 tys. zł).

43.3. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Grupy

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa ENEA S.A. oraz ENEA Operator Sp. z o.o. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej (tzw. sprawy za energię) oraz dochodzenia należności z innych tytułów – nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączy do sieci i innych usług specjalistycznych (tzw. sprawy za nie energię).

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. dotyczą przede wszystkim odszkodowań oraz kar umownych od kontrahentów spółki.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 13 046 spraw z powództwa Grupy na łączną kwotę 173 165 tys. zł (na 31 grudnia 2019 r. toczyły się 5 754 sprawy o łącznej wartości 181 081 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Grupy Kapitałowej.

Postępowania przeciwko Grupie

Postępowania przeciwko Grupie wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, ustalenie, czy miał miejsce nielegalny pobór energii oraz odszkodowania za korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Za szczególnie istotne Grupa uznaje powództwa dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości niebędących własnością Grupy.

Występują również roszczenia z tytułu rozwiązanych umów na zakup praw majątkowych (nota 43.7).

Postępowania sądowe przeciwko ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. dotyczą m.in. odszkodowań oraz zapłaty kar umownych.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 2 499 spraw przeciwko Grupie na łączną kwotę 936 828 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2019 r. toczyły się 2 344 sprawy o łącznej wartości 913 887 tys. zł). Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Grupy Kapitałowej.

Rezerwy związane z tymi sprawami sądowymi prezentowane są w nocie 33.

43.4. Pozostałe postępowania sądowe

Postępowania przed sądami administracji publicznej spółki Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. dotyczą głównie sporów z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie podatku od nieruchomości. Kwestia wywodzi się z tego, iż spółka LWB, sporządzając deklaracje z tytułu podatku od nieruchomości nie uwzględniała (podobnie jak inne spółki górnicze w Polsce) dla potrzeb kalkulacji tego podatku wartości podziemnych wyrobisk górniczych, ani też wartości wyposażenia, które się w nich znajduje. Sprawy dotyczą zarówno zwrotu nadpłat, jak również ustalenia podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

W celu zabezpieczenia się przed ewentualnymi negatywnymi konsekwencjami dla Grupy w postaci odsetek od zaległości w podatku od nieruchomości, w przypadku gdyby decyzje Gmin uwzględniające w podstawie opodatkowania wyposażenie i obudowę znajdujące się w wyrobiskach górniczych zostały ostatecznie utrzymane, w połowie 2019 roku LWB podjęła decyzję o uwzględnieniu dla potrzeb kalkulacji tego podatku wartości podziemnych wyrobisk górniczych oraz wyposażenia (w związku z pojawieniem się przeważającej linii orzecznictwa w zakresie opodatkowania elementów wchodzących w skład wyrobisk górniczych).

Zarząd ENEA S.A. złożył w grudniu 2018 r. odpowiedź na pozew w sprawie z powództwa akcjonariusza Spółki Fundacji "CLIENTEARTH Prawnicy dla ziemi" z siedzibą w Warszawie o stwierdzenie nieważności lub ewentualnie ustalenie nieistnienia lub ewentualnie o uchylenie uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach projektu Ostrołęka C i zażądał oddalenia powództwa w całości jako bezzasadnego oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. 10 kwietnia 2019 r. odbyła się pierwsza rozprawa w sprawie, na rozprawę nie byli wzywani świadkowie. Sąd zobowiązał Spółkę do złożenia Umowy Inwestycyjnej w terminie 14 dni, co najmniej w zakresie punktów od 1 do 8 (w szczególności pkt. 8.6) pod rygorem ujemnych skutków procesowych wskazanych w art. 233 § 2 k.p.c. Pełnomocnik ENEA złożył zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. 24 kwietnia 2019 r. Spółka złożyła Umowę Inwestycyjną. Sąd postanowił odroczyć rozprawę do 17 lipca 2019 r. 31 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uwzględnił powództwo w zakresie roszczenia głównego i stwierdził nieważność Uchwały. 17 września 2019 r. pełnomocnik ENEA S.A. złożył apelację od wyroku z 31 lipca 2019 r. Strona powodowa złożyła odpowiedź na apelację, na którą pełnomocnik ENEA S.A. złożył replikę. 8 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację Spółki od wyroku Sądu Okręgowego. Jak zostało wskazane w ustnych zasadniczych powodach rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny uznał, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, ponieważ Uchwała jest nieważna z tego względu, iż podjęcie Uchwały naruszało podział kompetencji między organami spółki handlowej. W konsekwencji, z dniem 8 lipca 2020 r. wyrok Sądu Okręgowego

w Poznaniu stwierdzający nieważność Uchwały stał się prawomocny. Grupa oceniła wpływ tego zdarzenia jako neutralny dla raportowanych danych.

Zarząd ENEA S.A. złożył w grudniu 2018 r. odpowiedź na pozew w sprawie z powództwa Międzyzakładowego Związku Zawodowego Synergia Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA z siedzibą w Poznaniu o stwierdzenie nieważności lub ewentualnie o uchylenie uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach projektu Ostrołęka C i zażądał oddalenia powództwa w całości jako bezzasadnego oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Termin rozprawy wyznaczono na 8 maja 2019 r. Rozprawa ta nie odbyła się, podobnie jak kolejne wyznaczone na 30 lipca 2019 r. i 1 października 2019 r. Nowego terminu rozprawy jeszcze nie wyznaczono. Postępowanie zostało zawieszono do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa akcjonariusza Spółki Fundacji "CLIENTEARTH Prawnicy dla ziemi". Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego postępowanie jest nadal zawieszono.

Urząd Regulacji Energetyki 20 sierpnia 2018 r. przekazał do ENEA Wytwarzanie Sp. z o. o. zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z możliwością przedłożenia Prezesowi URE w latach 2010-2018 wniosków o wydanie świadectw pochodzenia zawierających dane, informacje lub oświadczenia niezgodne ze stanem faktycznym.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o. o. zgodnie z wezwaniem przekazała szczegółowe wyjaśnienia oraz wymaganą dokumentację.

Urząd Regulacji Energetyki we wrześniu 2020 r. rozpatrzył część wniosków za luty i marzec 2018 roku i wydał dla tych miesięcy prawa majątkowe. Pozostałe wnioski są cały czas w trakcie weryfikacji.

Na 31 grudnia 2020 r. sprawa jest nadal w toku.

43.5. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę wynika z faktu, że Grupa nie dla wszystkich obiektów posiada tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.

Rozstrzygnięcia zapadające w tych sprawach są o tyle istotne, że w znaczący sposób wpływają zarówno na kształtowanie postępowania Grupy wobec osób zgłaszających roszczenia przedsądowe w związku z urządzeniami zlokalizowanymi na ich nieruchomościach w przeszłości, jak i na sposób regulowania stanu prawnego tych urządzeń w przypadku nowych inwestycji.

Możliwość utraty majątku w tym przypadku jest znikoma. Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości pod urządzeniami energetycznymi nie stanowi ryzyka utraty przez Grupę majątku, a jedynie powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniem wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego kosztów ustanowienia służebności przesyłu lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniem związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego). Grupa tworzy adekwatne rezerwy.

Rezerwa dotyczy również odszkodowań za bezumowne korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy Grupy (linie elektroenergetyczne), w związku z określaniem tzw. korytarzy przesyłowych oraz ustanawianiem służebności przesyłu na rzecz Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Grupa ujęła rezerwę na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów w wysokości 239 833 tys. zł.

43.6. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.

30 i 31 grudnia 2014 r. ENEA S.A. wystąpiła z zawezwaniami do próby ugodowej w stosunku do:

	Kwota zawezwania w tys. zł
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	7 410
PKP Energetyka S.A.	1 272
TAURON Polska Energia S.A.	17 086
TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	1 826
Razem	27 594

Przedmiotem zawezwań były roszczenia o zapłatę za energię elektryczną niepoprawnie rozliczoną na rynku bilansującym w 2012 r. Zawezwane spółki poprzez niewyrażenie zgody na wystawienie przez ENEA S.A. faktur za rok 2012

bezpodstawnie uzyskały z tego tytułu korzyści majątkowe.

W związku z brakiem ugodowego rozstrzygnięcia w powyższej sprawie, ENEA S.A. wystąpiła ze stosownymi pozwami przeciwko:

- TAURON Polska Energia S.A. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o. o. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- PKP Energetyka S.A. – pozew z 28 grudnia 2015 r.,
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. – pozew z 29 grudnia 2015 r.

W wyżej wymienionych postępowaniach nie doszło do rozstrzygnięcia sporów. W sprawie przeciwko PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (sygn. akt XVI GC 525/20, poprzednia sygnatura XX GC 1163/15) - postanowieniem z 7 stycznia 2021 r. sąd zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron.

Z tytułu powyższych spraw w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie zostały rozpoznane żadne kwoty.

43.7. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł

ENEA S.A. jest stroną 8 postępowań sądowych dotyczących umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł, na które składają się:

- 5 postępowań o zapłatę, w których przeciwko ENEA S.A. dochodzone są roszczenia tytułem wynagrodzenia, kar umownych bądź odszkodowania;
- 2 postępowania o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia przez ENEA S.A. umów sprzedaży praw majątkowych dokonanego 28 października 2016 r., przy czym w jednym postępowaniu równoległe z żądaniem ustalenia dochodzone jest roszczenie o zapłatę;
- 1 postępowanie o zapłatę, w którym ENEA S.A. dochodzi roszczenia tytułem kary umownej.

ENEA S.A. dokonała potrącenia płatności części wierzytelności przysługujących kontrahentom wobec ENEA S.A. z tytułu zapłaty ceny za sprzedane prawa majątkowe z wierzytelnością odszkodowawczą ENEA S.A. wobec wytwórców OZE. Szkada wyrządzona ENEA S.A. powstała wskutek niewykonania przez kontrahentów obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do renegotjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną.

28 października 2016 r. ENEA S.A. złożyła oświadczenia, w zależności od umowy, o wypowiedzeniu albo o odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup przez Spółkę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów) ("Umowy").

Umowy zostały zawarte w latach 2006-2014 z niżej wymienionymi kontrahentami, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł ("Kontrahenci"):

- Farma Wiatrowa Krzęcin Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie;
- PGE Energia Natury PEW Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie);
- "PSW" Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- in.ventus Sp. z o.o. EW Śniatowo sp.k. z siedzibą w Poznaniu (obecnie TEC1 Sp. z o.o. EW Śniatowo Sp. k. z siedzibą w Katowicach);
- Golice Wind Farm Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Umowy uległy rozwiązaniu co do zasady do końca listopada 2016 r. Dokładna data rozwiązania poszczególnych Umów wynikała z zapisów kontraktowych.

Przyczyną wypowiedzenia/odstąpienia od poszczególnych Umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa.

Zmiany prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych Umów, tj. w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229);
- ustawa z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478) i związane z tą ustawą kolejne zmiany prawa oraz ogłoszone projekty zmian prawa, tj. w szczególności:

- ustawa z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 925); oraz
- projekt rozporządzenia Ministra Energii w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które ma zostać wydane na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw;

spowodowały obiektywny brak możliwości sporządzenia wiarygodnych modeli prognozujących kształtowanie się cen zielonych certyfikatów.

Celem rozwiązania Umów jest uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów. Ze względu na zmieniające się warunki prawne po rozwiązaniu Umów w roku 2017, w szczególności wynikające z ustawy z 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, szacowana wartość przyszłych zobowiązań umownych uległaby zmianie. W obecnym stanie prawnym byłaby znacząco niższa w porównaniu do kwoty ok. 1 187 mln zł szacowanej na moment wypowiedzenia Umów. Spadek odzwierciedla zmianę sposobu wyznaczania opłaty zastępczej, która zgodnie z treścią części Umów stanowi podstawę do wyliczenia ceny kontraktowej i powiązanie jej z ceną rynkową. Spółka utworzyła rezerwę w kwocie 139 464 tys. zł na potencjalne roszczenia wynikające z wypowiedzianych Umów, w odniesieniu do przedstawionych do 31 grudnia 2020 r. zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych przez kontrahentów. Rezerwa jest prezentowana w nocie 33.

W lutym 2020 r. ENEA S.A. zawarła z Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, z którego powództwa zostały wszczęte trzy postępowania sądowe, umowę w sprawie ugodowego rozwiązania sporów w ramach której:

- w sprawie o sygn. akt IX GC 64/17 postępowanie zostało prawomocnie umorzone w związku z zawartą ugodą sądową;
- w sprawie o sygn. akt IX GC 996/16 postępowanie zostało prawomocnie umorzone w związku z cofnięciem przez ENEA S.A. apelacji od wyroku z 29 listopada 2019 r.;
- w sprawie o sygn. akt IX GC 1167/16 postępowanie zostało prawomocnie umorzone w związku z cofnięciem przez Megawind Polska Sp. z o.o. pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczeń.

W sprawie z powództwa Golice Wind Farm Sp. z o.o. przeciwko ENEA S.A., Sąd wydał 14 sierpnia 2020 r. wyrok częściowy i wstępny, w którym:

- oddalił powództwo o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia przez ENEA S.A. umowy sprzedaży praw majątkowych dokonanej 28 października 2016 r.;
- uznał roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za prawa majątkowe i zasądził od ENEA S.A. kwotę 6 042 tys. zł wraz z odsetkami;
- w pozostałym zakresie uznał roszczenie o zapłatę za usprawiedliwione co do zasady.

Wyrok nie jest prawomocny. ENEA S.A. wniosła apelację od części wyroku, tj. w zakresie pkt. 2 i 3.

W sprawach toczących się z powództwa spółek z Grupy Kapitałowej PGE, tj.:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie (sygn. akt IX GC 555/16) – postanowieniem z 15 października 2020 r. sąd zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron. Postanowienie jest prawomocne;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie (sygn. akt IX GC 1011/17) – postanowieniem z 21 października 2020 r. sąd zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron. Postanowienie jest prawomocne;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie (sygn. akt IX GC 1064/17) – postanowieniem z 23 października 2020 r. sąd zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron. Postanowienie jest prawomocne.

W sprawie z powództwa ENEA S.A. przeciwko PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (sygn. akt X GC 608/20) – postanowieniem z 26 października 2020 r. sąd zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron. Postanowienie jest prawomocne.

W sprawie z powództwa Hamburg Commercial Bank AG przeciwko ENEA S.A., w której Hamburg Commercial Bank AG dochodzi roszczeń z umowy sprzedaży praw majątkowych nr ENEA/WINDPARK ŚNIATOWO/PMOZE/2013 z 26 lutego 2014 r. zawartej przez ENEA S.A. z Windpark Śniatowo Management GmbH EW Śniatowo Sp. k. (obecnie TEC1 Sp. z o.o. EW Śniatowo Sp. k. z siedzibą w Katowicach) powołując się na ich nabycie na podstawie umowy przelewu wierzytelności, Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał 25 lutego 2021 r. wyrok częściowy, w którym zasądził od ENEA S.A. kwotę 494 tys. zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 16 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty. Wyrok nie jest prawomocny. ENEA S.A. złożyła wniosek o pisemne uzasadnienie wyroku, który umożliwia ENEA S.A. wniesienie apelacji od tego wyroku. Postępowanie w pozostałym zakresie, tj. dotyczącym żądania objętego rozszerzeniem powództwa z 17 stycznia 2019 r. i żądania objętego rozszerzeniem powództwa z 20 sierpnia 2019 r. jest prawomocnie zawieszony na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 24 października 2019 r. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania prowadzonego przez tutejszy Sąd pod sygn. akt IX GC 552/17.

44. Zabezpieczenia ustanowione na aktywach i inne ograniczenia

Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy oraz inne zabezpieczenia

Lp.	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31 grudnia 2020	Zadłużenie na 31 grudnia 2019	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
1.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	WUPRINŻ S.A.	14	14	14 września 2022 r.
2.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	PGL Lasy Państwowe	31	31	31 grudnia 2020 r.
3.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	30	30	04 lutego 2021 r.
4.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	30	30	04 lutego 2021 r.
5.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	25	25	04 lutego 2021 r.
6.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	25	25	04 lutego 2021 r.
7.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	706	1 008	20 czerwca 2023 r.
8.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	1 158	1 259	20 września 2028 r.
9.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco	NFOŚiGW	41 327	48 184	20 grudnia 2026 r.
10.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	PKO BP S.A.	1 303	2 172	30 czerwca 2022 r.
11.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	ING Bank Śląski S.A.	1 969	2 919	12 listopada 2023 r.
12.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	11 008	14 076	31 lipca 2024 r.
13.	MEC Piła	Zabezpieczenia pożyczek	Weksle in blanco, cesje wierzytelności	WFOŚiGW	2 952	4 784	20 czerwca 2023 r.
14.	Enea Elektrownia Połaniec	Przewłaszczenie EUA na zabezpieczenie	przeniesienie własności EUA na mocy umowy (zabezpieczenie niepieniężne)	IRGIT	-	-	do odwołania
15.	Enea Nowa Energia	Zabezpieczenie czynszu dzierżawnego	Blokada środków na rachunku bankowym	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	476	-	09 grudnia 2021 r.

Poza ograniczeniami opisanymi w tabeli powyżej, ograniczenia dotyczące środków pieniężnych opisano w nocie 25.

45. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM Polska Miedź S.A., PGE S.A., TAURON S.A. i ENEA S.A. zawarły Umowę Nabycia Udziałów w PGE EJ 1. KGHM Polska Miedź S.A., TAURON S.A. oraz ENEA S.A. nabyły od PGE S.A. po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ 1. ENEA S.A. zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł.

Zaangażowanie finansowe ENEA S.A. w ramach fazy wstępnej Projektu (Etap rozwoju) nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł. Łączne nakłady ENEA S.A. wynikające z nabycia udziałów i podwyższenia kapitału zakładowego spółki wyniosły dotychczas 70 544 tys. zł. W celu zapewnienia PGE EJ 1 środków finansowych na bieżącą działalność, Wspólnicy udzieliili spółce także pożyczek.

1 października 2020 r. ENEA S.A. podpisała ze Skarbem Państwa list intencyjny dotyczący nabycia przez Skarb Państwa 100% udziałów w spółce PGE EJ 1. List intencyjny został podpisany przez wszystkie podmioty posiadające udziały w spółce PGE EJ 1. List intencyjny nie pociąga za sobą zobowiązania stron do dokonania transakcji. Decyzja o przeprowadzeniu transakcji uzależniona będzie od wyników negocjacji w tym zakresie oraz spełnienia innych warunków określonych w przepisach prawa lub dokumentach korporacyjnych. Obecnie prowadzone są rozmowy i negocjacje związane z finalizacją dokumentacji transakcyjnej.

23 listopada 2020 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 370 858 tys. zł do kwoty 750 857 tys. zł o kwotę 379 999 tys. zł. W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o., ENEA S.A. 24 listopada 2020 r. objęła 269 503 udziały w kapitale zakładowym spółki o wartości 38 000 tys. zł. Jednocześnie strony postanowiły o dokonaniu potrącenia wierzytelności wynikających z tytułu objęcia udziałów z wierzytelnościami z tytułu wszystkich pożyczek udzielonych spółce przez ENEA S.A. w łącznej kwocie ok. 19 084 tys. zł (kwota główna plus odsetki) i tym samym wskazane wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej, tj. wierzytelności z tytułu pożyczek.

Na 31 grudnia 2020 r. ENEA S.A. posiadała 532 523 udziały w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. stanowiących 10% ogólnej liczby udziałów/głosów.

46. Podatkowa Grupa Kapitałowa

11 grudnia 2019 r. Naczelnik Pierwszego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Poznaniu dokonał rejestracji umowy dotyczącej utworzenia podatkowej grupy kapitałowej na okres 3 lat podatkowych od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. Umowa zawarta została aktem notarialnym 12 listopada 2019 r. pomiędzy 11 spółkami Grupy Kapitałowej ENEA, w tym m.in.: ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Centrum Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

Spółką reprezentującą podatkową grupę kapitałową jest ENEA S.A.

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych traktuje podatkową grupę kapitałową, jako odrębnego podatnika podatku dochodowego (CIT), co oznacza, że spółki wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej tracą odrębną podmiotowość dla celów podatku CIT a podmiotowość tę zyskuje podatkowa grupa kapitałowa jako całość.

Przedmiotem opodatkowania jest dochód ustalony od łącznego dochodu grupy, obliczonego, jako nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat. Odrębność podmiotowa podatkowej grupy kapitałowej istnieje wyłącznie na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności każda ze spółek tworzących podatkową grupę kapitałową jest odrębnym podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od nieruchomości a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 75%, brak posiadania przez spółki zależne udziałów w kapitale zakładowym innych spółek tworzących podatkową grupę kapitałową, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 2% (liczonego dla całej podatkowej grupy kapitałowej) oraz zawieranie transakcji wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

47. Wpływ pandemii COVID-19

Pod koniec 2019 r. z Chin zaczęły napływać informacje o zagrożeniu spowodowanym koronawirusem SARS-Cov-2 wywołującym chorobę COVID-19 („koronawirus”). Do Polski COVID-19 dotarł w połowie marca 2020 r., a w dniu 20 marca 2020 r. został w Polsce wprowadzony stan epidemii. Występowanie wirusa i powodowane przez niego skutki, podobnie jak i skutki podejmowanych przez państwo działań w celu przeciwdziałania pandemii, nie pozostają bez wpływu

na kondycję gospodarki w kraju i na świecie. Z tego względu również działalność Grupy została dotknięta przez panującą sytuację:

- Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w segmencie Wydobycie zauważalne jest zmniejszenie zapotrzebowania na węgiel (ok. 18% w stosunku do analogicznego okresu roku 2019), co miało związek ze zmniejszeniem aktywności gospodarczej w kraju i spadkiem popytu na energię elektryczną.
- W segmencie Obrotu w roku 2020 w stosunku do analogicznego okresu 2019 r. nastąpił wzrost łącznego wolumenu sprzedaży energii elektrycznej o 774 GWh, tj. o 3,8%. Zwiększeniu uległ również wolumen sprzedaży paliwa gazowego w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (o 270 GWh, tj. o 25,5%). W roku 2020 w stosunku do analogicznego okresu 2019 r. nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i gazu o 618 mln zł, tj. o 11,1%. Zwiększeniu uległy przychody zarówno w segmencie odbiorców biznesowych, jak również w segmencie gospodarstw domowych.
- W segmencie Wytwarzanie z jednej strony zauważalna jest mniejsza produkcja energii elektrycznej z węgla kamiennego w 2020 r. (ok. 15% w stosunku do analogicznego okresu roku 2019), co zostało zrekompensowane wyraźnym wzrostem sprzedaży energii elektrycznej w obrocie, co w sumie przekłada się na wzrost przychodów tego segmentu (ok. 4% w stosunku do analogicznego okresu roku 2019).
- W segmencie Dystrybucja, Grupa zaobserwowała w 2020 r. spadek sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym o ok. 2% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, nie wpłynęło to jednak na spadek EBITDA w tym segmencie.
- Wahania na globalnych rynkach powodowały w roku 2020 także istotne zmiany cen energii elektrycznej, praw do emisji CO₂, surowców, a także istotne wahania na rynkach kapitałowych. Grupa przeanalizowała te tendencje pod kątem weryfikacji założeń stosowanych w testach na utratę wartości majątku i przeprowadziła testy na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych spółek ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Nowa Energia Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A. oraz LWB. Wyniki testów przedstawiono w nocie dotyczącej utraty wartości aktywów niefinansowych.
- Spółka wykonywała w trakcie roku 2020, w tym na dzień 31.12.2020, dodatkowe analizy możliwego wpływu związanego z pandemią COVID-19 na poziom odpisów na należności. Efektem tej analizy była weryfikacja odpisu na oczekiwane straty. Jednak poziom dodatkowego odpisu był nieistotny z punktu widzenia sprawozdawczego. Niemniej, Grupa ocenia, że w przypadku utrzymywania się ograniczeń związanych z zapobieganiem skutków epidemii COVID-19 i tym samym dalszym ograniczaniem aktywności gospodarczej, możliwe jest pogorszenie się wskaźnika rotacji należności, w związku z ograniczeniem zdolności płatniczych odbiorców energii elektrycznej.
- W związku z reorganizacją pracy, zwiększonymi zabezpieczeniami spowodowanymi stanem epidemicznym i czasową niedostępnością wykonawców, Grupa identyfikuje ryzyko przesunięcia terminów zakończenia planowanych remontów i modernizacji jednostek wytwórczych, m.in. do konkluzji BAT. Skutki ewentualnej materializacji tego ryzyka będą ograniczone w czasie i uzależnione m.in. od aktualnej sytuacji rynkowej.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, rozwój sytuacji w roku 2021 jest trudny do przewidzenia, podobnie jak potencjalne dalsze negatywne skutki dla działalności operacyjnej i finansowej Jednostki Dominującej oraz Grupy. Dalsze rozprzestrzenianie się wirusa może bowiem powodować wprowadzanie kolejnych ograniczeń i spadek aktywności gospodarczej (obecnie liczne ograniczenia działalności dotyczą: hoteli, restauracji, kawiarni, galerii handlowych), spadek zapotrzebowania na energię elektryczną, a w konsekwencji spadek jej produkcji, co może wpłynąć na przychody ze sprzedaży Grupy. Ponadto istotnie zwiększona liczba osób zarażonych w Grupie, wpłynęłaby na ryzyka związane z ciągłością działania spółek Grupy. Ewentualne przerwy w prowadzeniu działalności mogłyby wpłynąć negatywnie na przychody ze sprzedaży Grupy.

W ENEA S.A. funkcjonuje powołany przez Zarząd Sztab kryzysowo-koordynacyjny w ENEA S.A., a we wszystkich spółkach Grupy działają Zespoły, które koordynują zadania związane z zapewnieniem ciągłości działania spółek Grupy ENEA w kontekście zagrożenia koronawirusem. Zarząd ENEA S.A. koordynuje poprzez Sztab całość działań, w powyższym zakresie. Sztab i Zespoły podejmują działania zmierzające do ochrony zdrowia pracowników poprzez zapewnienie środków ochrony indywidualnej (m.in.: zapewnienie maseczek, żeli antybakteryjnych, rękawiczek), wdrożenie bezpiecznych zasad pracy (m.in.: wprowadzanie tam, gdzie to jest możliwe trybu pracy zdalnej, ograniczenie spotkań bezpośrednich w miejscach pracy, dezynfekcja pomieszczeń, wprowadzenie limitów pracowników w pomieszczeniach, zachowanie bezpiecznych odległości pomiędzy pracownikami). Podejmowane środki ostrożności w celu przeciwdziałania zakażeniu się koronawirusem wpływają na poziom kosztów działalności operacyjnej, co wraz ze zmianami w poziomie przychodów w ostatecznym rozrachunku wpływa na skonsolidowany wynik finansowy.

W celu zniwelowania negatywnego wpływu koronawirusa na wyniki finansowe LWB podjęto szereg działań dostosowujących i optymalizujących. Jednym z takich działań było złożenie przez spółkę wniosku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy o dofinansowanie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych („FGŚP”) na rzecz ochrony miejsc pracy (w ramach Tarczy Antykryzysowej 4.0). Wniosek został zaakceptowany i 6 października 2020 r. spółka otrzymała informację o przyznaniu dofinansowania z FGŚP w łącznej wysokości 33,7 mln złotych. Dofinansowanie zostało wypłacone w trzech transzach, począwszy od października 2020 r. 24 listopada 2020 r. LWB złożyła wniosek

uzupełniający o dofinansowanie z FGŚP na rzecz ochrony miejsc pracy. Informację o zaakceptowaniu wniosku spółka otrzymała 25 listopada 2020 r. W ramach dofinansowania przyznano kwotę 0,65 mln złotych na dofinansowanie do wynagrodzeń za listopad i grudzień 2020 r., a także styczeń 2021 r. W perspektywie długoterminowej zakłada się, że w momencie zakończenia epidemii gospodarka krajowa powróci do stabilnego rozwoju, pojawi się zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną, a to przełoży się na wzrost popytu na węgiel energetyczny wydobywany przez LWB. Należy także zwrócić uwagę na fakt, iż 29 września LWB zaktualizowała założenia produkcyjne na 2020 r., spodziewając się łącznego rocznego wydobycia netto na poziomie ok. 7,4 mln ton. Ostatecznie roczne wydobycie wyniosło ponad 7,6 mln ton, niemniej jednak poziom ten jest niższy niż poziom oczekiwany do zrealizowania w standardowych okolicznościach, a na jego obniżenie miało wpływ wiele czynników. W pierwszej połowie roku widoczne było znaczne zmniejszenie popytu na węgiel energetyczny ze strony energetyki zawodowej i ciepłownictwa, co wynika zarówno z ciepłej i wietrznej zimy jak i ze spadku aktywności gospodarczej będącego efektem pandemii koronawirusa. Natomiast w trzecim kwartale 2020 r. do powyższych czynników doszły również czynniki natury geologiczno-górnictwa, ograniczające zakładane postępy ścian oraz realizowane poziomy uzysku, m.in. w postaci przyrostu ciśnienia deformacyjnego powodującego ograniczenie funkcjonalności wyrobisk przyścianowych. W połączeniu z niedoborami kadrowymi wynikającymi z rosnącej liczby zachorowań na COVID-19 i koniecznością izolowania pracowników mających kontakt z osobami chorymi, warunki te okazały się na tyle uciążliwe, że spowodowały znaczne ograniczenie wydobycia. Należy jednak podkreślić, że w ocenie spółki wszystkie opisane powyżej trudności są przejściowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie identyfikuje ryzyka dotyczącego zdolności do kontynuowania działalności.